

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**ІХ Міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції
„ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ, ПЕРСПЕКТИВИ”**

1 том

25-26 жовтня 2018 року

м. Дніпро

УДК 338.43

ББК 65.9 (4Укр) 32

Організатор конференції:

Навчально-науковий інститут економіки Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками:

„Облік, аудит та аналіз в аграрному секторі ”;
„Управління фінансово-економічно безпекою ”;
„Культура професійного спілкування як складова професійної підготовки фахівців-аграріїв”.

Учасники конференції:

- Белорусская государственная сельскохозяйственная академия
- Белорусский государственный аграрный технический университет
- Белорусский национальный технический университет
- Білоцерківський національний аграрний університет, Україна
- Грузинский технический университет, Тбилиси, Грузия
- Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна
- Дніпровський національний університеті ім. Олеся Гончара, Україна
- Житомирський національний агроекологічний університет, Україна
- Институт Экономик им. П Гугушвили Тбилисского государственного Университета им. Ив. Джавахишвили, Тбилиси, Грузия
- Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
- Международная Академия социально-экономических наук, Тбилиси, Грузия
- Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського», Україна
- Новомосковський коледж ДДАЕУ, Україна
- Полтавська державна аграрна академія, Україна
- Псковський державний університет, Псков, Росія
- Університет митної справи та фінансів, Україна
- Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Миколаїв, Україна, Україна
- Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, Polska.

Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25-26 жовтня 2018 р. : В 3 т. – Том 1. – Дніпро : Друкарня "Стандарт" (ПП Бойко В. В.), 2018. – 144 с.

Матеріали подано в авторській редакції.

Висловлені у виданні думки належать виключно авторам.

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 691 від 14 листопада 2017 р.

ОБЛІК, АУДИТ ТА АНАЛІЗ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

*А. Зелена, студентка гр. МгОПз-1-17
Науковий керівник: О. Губарик, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Поняття «грошові потоки» безпосередньо пов'язані з коштами підприємства, але порядок зберігання та використання готівкових, безготівкових та грошових документів різняться між собою та врегульовуються як спільними так і різними положеннями та нормативними документами.

Головним документом в врегулюванні веденні бухгалтерського обліку грошових коштів є ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Даний закон визначає правові засади регулювання, організації ведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності в Україні. Наступними не менш важливим нормативно-правовими документами є Інструкція щодо застосування плану рахунків, а також Законі України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування і послуг» в редакції від 01.06.2000 р. з відповідними змінами та доповненнями [1].

Указ Президента України від 03.09.1997 року №949/97 зі змінами і доповненнями «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм регулювання обігу готівки» визначає фінансові санкції у вигляді штрафів, які застосовуються при порушенні норм регулювання обігу готівки.

З метою забезпечення зберігання грошових коштів, здійснення банківських розрахунків як з юридичними, так і з фізичними особами, підприємства відкривають рахунки в установах банків. Основними нормативно-правовими документами, які регулюють це питання, є Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 20.03.91 р. № 872-12, а також «Інструкція про відкриття та використання рахунків у національній та іноземній валюті», затверджена постановою Правління НБУ від 12.11.2003 № 492 (із змінами і доповненнями).

Основним нормативно-правовим документом, який врегульовує питання обліку касових операцій, є затверджений Постановою Правління Національного банку України «Положення про ведення касових операцій у національній валюті України» № 148 від 29.12.2017 р. [2].

Вимоги цього Положення поширюються на юридичних осіб (крім установ банків і підприємств поштового зв'язку) незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, їх відокремлені підрозділи, представництва іноземних організацій і фірм, які здійснюють підприємницьку діяльність, а також на зареєстрованих у встановленому порядку фізичних осіб, які є

суб'єктами підприємницької діяльності без створення юридичної особи, які здійснюють операції з готівкою в національній валюті та є обов'язковими для виконання ними [2].

Слід зазначити, що положення почало діяти з 05.01.2018 р. Революційним його назвати не можна, так як основні норми не зазнали істотних змін. Разом з тим дещо все-таки змінилося, з'явилися нюанси які можуть в перспективі обернутися штрафними санкціями [1].

Отже, наведені вище Закони України та нормативно-правові акти є обов'язковими регуляторами діяльності підприємств на території України з питань використання та зберігання грошових коштів.

Література:

1. Губарик О.М. Інтерпретація поняття «грошові кошти та їх еквівалентів» за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / О.М. Губарик, І.С. Приходько // Глобальні та національні проблеми економіки. - 2017. – №20. Режим доступу до журн.: <http://global-national.in.ua/issue-20-2017>

2. Постанова «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Згідно Постанови Правління Національного банку. – 2017. -№148.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

В. Говоруха, студент гр. ЕО17-1м,

В. Васильєва к. е. н., доцент

Університет митної справи та фінансів

Одним з найважливіших показників діяльності підприємства є дохід, тому надання повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи є одним із найважливіших факторів для прийняття управлінських рішень.

Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття в фінансовій звітності наведено в П(С)БО 15 «Доходи» [3].

Облік доходів ведуть на рахунках класу 7 «Доходи і результати діяльності». На рахунках цього класу, за кредитом відображається сума загального доходу разом із сумою непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), що включені до ціни продажу, за дебетом - щомісячне відображення належної суми непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), щорічне або щомісячне віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати». Доходи відображають за їх видами, що передбачено відповідними субрахунками до рахунків 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід», 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи», 74 «Інші доходи»[1].

Визнані доходи класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами, як дохід від реалізації продукції, інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи. Не визнаються доходами такі надходження від інших осіб:

- сума податку на додану вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів;
- сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала;
- сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором;
- надходження, що належать іншим особам;
- надходження від первинного розміщення цінних паперів;
- сума балансової вартості валюти.

Дохід не визнається, якщо здійснюється обмін продукцією (товарами, роботами, послугами та іншими активами), які є подібними за призначенням та мають однакову справедливу вартість [2].

Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається, виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції. Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню [3].

Синтетичний і аналітичний облік доходів є джерелом для складання «Звіту про фінансові результати (про сукупний дохід)». Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку допускає списання доходів на рахунок 79 «Фінансові результати» щомісячно або заключними записами в кінці звітного року [1].

Найважливішим показником діяльності кожного підприємства є розмір і характер прибутку (збитку) за кожний період його діяльності. Важливим завданням обліку доходів є надання правдивої та неупередженої інформації для складання фінансової звітності. Правильне визначення доходів та своєчасне їх відображення та аналіз зумовлює актуальність даного напряму дослідження. Формування оптимального доходу підприємств у розмірах, необхідних для покриття його поточних витрат, сплати податків і отримання прибутку, що дозволяє забезпечити розширене відтворення, є необхідною умовою функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. В Україні існує велика кількість нормативно – правових актів, які регулюють облік і звітність доходів підприємства, проте проблеми обліку і аналізу операцій з доходами залишаються на даний момент достатньо складними і тому облік доходів потребує особливої уваги, розробок та додаткових наукових досліджень.

Література:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського

обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.

3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Доходи»: Наказ Мінфіна України від 29.11.1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0860-99>.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Шарай В., магістр,

*Науковий керівник: І. Приходько, д.держ. упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

На сьогодні перед країною постало завдання переходу з ресурсно-орієнтовної економіки на інноваційну економіку. Таким чином, економічний напрям розвитку держави диктує переорієнтацію економіки підприємства. Інноваційний розвиток підприємств будь-якої галузі неможливий без модернізації виробничих активів, у першу чергу, це стосується необігових активів, адже саме вони є рушійною силою виробництва.

Пошук ефективних шляхів формування амортизаційної політики неможливий без розгляду сутності та ролі амортизації, чому присвячені праці таких вчених: Жердев Є., Косова Т., Крапля І., Макконелл К., Олійник О., Потриваєва Н., Правдюк Н., Чумаченко М. Незважаючи на різноманіття теоретичних і методологічних підходів до процесу формування амортизаційної політики підприємства й держави, багато питань, які стосуються сутності амортизації й амортизаційних відрахувань як джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства, залишаються нерозкритими.

Під час дослідження проблем ефективності формування амортизаційної політики підприємств і держави було визначено, що одну з ключових ролей у ній відіграють теоретичні й методичні підходи до бухгалтерського обліку, що зумовлює трактування терміна «амортизація».

Під час дослідження еволюції трактування цього терміна Є. Жердев виділяє «...дві альтернативні наукові концепції щодо сутності амортизаційної політики. Перша з них базується на класичній схемі використання амортизаційних відрахувань, а друга – на компенсаційній (ліберальній) схемі, коли амортизаційні відрахування визначаються як витрати» [2].

Таким чином, у визначенні напрямів перетворення процесу формування амортизаційної політики підприємства необхідно розглядати економічну категорію амортизації за допомогою наявних концепцій обліку.

Запровадження нормативної амортизації дало б змогу, з одного боку, повернути амортизації функцію створення фінансових джерел для простого

відтворення засобів праці, а з іншого – поставило б сільськогосподарські підприємства в рівні умови, але з різною забезпеченістю технікою та основними засобами їх зносу [3].

О. Правдюк зазначає, що амортизаційна політика є складовою частиною фінансової політики підприємства й держави, і наявна фінансова політика створює «низку суперечностей між інтересами суб'єктів аграрної сфери та фіскальними інтересами держави, ціною грошей і рентабельністю виробництва, рентабельністю власного виробництва та рентабельністю фінансових ринків, інтересами виробництва і фінансової служби» [4].

На думку Т. Чорнявської, амортизаційна політика є «одним із найважливіших елементів облікової політики підприємства, який впливає на визначення фінансових результатів» [5]. О. Брошенко зазначає, що «амортизаційна політика включає в себе систему заходів з оптимізації формування витрат, використовуючи основні фонди шляхом вибору найкращого варіанту розрахунку амортизації», та розглядає амортизаційну політику як зовнішній чинник впливу держави на кінцевий результат діяльності аграрного підприємства [1].

В Україні існує трактування поняття амортизації як частини витрат підприємства, однак у технологічно розвинених країнах амортизаційна політика є частиною інвестиційної політики. Така схема вітчизняної методики нарахування амортизації як витратної складової частини без урахування інвестиційної компоненти не забезпечує своєчасне технологічне переозброєння підприємств у зв'язку з недосконалим методологічним складником та високим рівнем інфляції.

Для формування амортизаційної політики в частині її облікового забезпечення необхідно спиратися як на вітчизняний досвід, так і на досвід зарубіжних країн. Доведено, що міжнародні стандарти дають підприємствам змогу обирати будь-які методи вітчизняних стандартів обліку, крім виробничого та кумулятивного. Підприємство обирає такий метод, який найкраще зображає очікувані майбутні економічні вигоди від експлуатації активу. Такий метод застосовують протягом звітного періоду. Зміни можуть відбуватися лише за умови експлуатації активу або отримання майбутньої економічної вигоди.

Сьогодні дуже гостро стоїть питання використання облікової політики підприємства для формування дієвої амортизаційної політики. Основною перешкодою формування реального амортизаційного фонду підприємства є незахищеність і неконтрольованість саме цієї статті витрат. Своєчасний розрахунок матеріальних ресурсів підприємством забезпечує договірні відносини з контрагентами. Правильність і своєчасність розрахунків за оплатою праці та органами соціального страхування контролюють податківці, інспекції та органи місцевого самоврядування, які перевіряють суми податку на прибуток.

Для підприємств зі спрощеною системою оподаткування процес нарахування амортизації і формування реального амортизаційного фонду не

контролюється. У разі проблем вирішити їх можуть лише спільні дії державних органів влади та самого підприємства. У період економічної кризи запропоновано використання заохочувальних дій з боку держави у вигляді пільгового оподаткування. Також стимулом може бути відсоткова ставка кредитування процесу оновлення необігових активів підприємства.

Сисок використаних джерел:

1. Брошенко О. Бюджетна підтримка в системі державного регулювання розвитку аграрного виробництва / О. Брошенко // Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/byudzhetna-pidtrimka-v-sistemi-derzhavnogo-regulyuvannya-rozvitku-agrarnogo-virobnictva.html>.

2. Жердєв Є. Методичні засади формування амортизаційної політики на підприємствах / Є. Жердєв // Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/metodichni-zasadiformuvannya-amortizaciynoi-politiki-na-pidpriemstvah.html>.

3. Крапля І. Прискорена амортизація як елемент облікової політики акціонерного товариства АПК / І. Крапля // Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/priskorenaamortizaciya-yak-element-oblikovoi-politiki-akcionernogo-tovaristva-apk.html>.

4. Правдюк О. Сутність, завдання та контур фінансової політики в аграрній сфері економіки / О. Правдюк // Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/sutnist-zavdannya-takontur-fiansovoi-politiki-v-agrarniy-sferi-ekonomiki.html>.

5. Чорнявська Т. Облікова політика підприємства як фактор управління доходами і фінансовими результатами діяльності / Т. Чорнявська // Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/oblikova-politika-pidpriemstva-yak-faktor-upravlinnya-dohodami-i-finansovimi-rezultatamidiyalnosti.html>.

УПРАВЛІННЯ ТА ОБЛІК АМОРТИЗАЦІЙНИМ ФОНДОМ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ

Л. Антонова

*д. держ. упр., професор, професор кафедри обліку та аудиту
Чорноморського національного університету ім. П. Могили*

Траєкторія соціально-економічного розвитку будь-якої країни визначається станом реального сектора економіки та станом її основних засобів. Спрямування зусиль з боку органів державної влади на створення умов для майбутнього споживання благ шляхом розширення фізичного обсягу поточного виробництва передбачає активізацію процесів інвестування в основний капітал.

Серед великої кількості джерел фінансування відтворення основного капіталу (які, в свою чергу, поділяються на власні та залучені) найбільшу питому вагу займає оновлення шляхом часткового відшкодування фізичного зносу основних фондів.

Так, у Франції за рахунок амортизаційних відрахувань фінансується понад 60% всього продуктивного інвестування підприємств (валові інвестиції в основний капітал), у Японії – 50%, у Німеччині – 64%, у США – 70% [1, с. 64]. Вважається, що це досягається завдяки наявності налагодженої, ефективно дієвої амортизаційної політики.

Критерії обрання методів нарахування амортизації та формування амортизаційної політики корелюють з положеннями стратегії розвитку підприємства. Відповідно, остання має чітко визначати наступні 4 складові:

1. Оціночна складова - має за мету відображення знецінення основних засобів внаслідок зносу.

2. Фінансова (облікова) складова – має за мету систематичне призначення в якості витрат частини вартості основних засобів та бере участь у формуванні фінансового результату.

3. Фіскальна складова – формує неоподатковувану частину прибутку в тому розмірі, який регулюється бюджетом та відповідає потребам економіки держави у виробничо-технічному потенціалі.

4. Інвестиційна складова – формує внутрішнє джерело інвестицій (реноваційний фонд) та стимулює інвестиції.

Звідси обрана підприємством амортизаційна політика має бути спрямована на:

- забезпечення системою амортизації (методами і нормами амортизації) повного відображення величини зносу і, відповідно, об'єктивної величини перенесеної вартості основних фондів на витрати виробництва;

- формування об'ємних параметрів амортизаційного фонду у відповідності з об'єктивними процесами зношування основних фондів (з врахуванням як фізичного, так і морального зносу), відновлювальної вартості основних фондів;

- створення системою платіжно-розрахункових відношень повної можливості надходження амортизаційних відрахувань у складі грошової виручки від реалізації продукції ;

- створення системи збереження, страхування, резервування, накопичення та цільового направлення амортизаційних відрахувань;

- формування системи фінансового менеджменту, поточного і стратегічного планування витрачання амортизаційного фонду, що забезпечить спрямування його ресурсів на фінансування капітальних вкладень, відшкодування і накопичення основного капіталу.

Лише за таких умов амортизаційна політика відповідатиме обраній стратегії діяльності підприємства та може бути визнана оптимальною.

Для збереження національного виробництва, безпосередньо, через механізм амортизаційної політики, державі слід на законодавчому рівні

закріпити вимогу, щодо використання амортизаційних відрахувань лише на оновлення основного капіталу з обов'язковим грошовим покриттям амортизаційного фонду. Це активізує інвестиційну діяльність підприємства, як слідство, посилить його конкурентоспроможність на ринку, забезпечить інноваційне оновлення технологічних процесів.

Вважаємо за доцільно встановити спосіб акумулювання грошових ресурсів, цільове призначення яких - відновлення основних засобів. Наприклад, при надходженні виручки від реалізації готової продукції суму, еквівалентну амортизаційним відрахуванням, перераховувати на окремий рахунок – депозитарій, на якому буде акумулюватися амортизаційні відрахування.

Література:

1. Рошило В.І. Джерелфінансування інноваційного розвитку: монографія. – Чернівці: Книги – XXI, 2016. – 272 с.

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ СИРОВИНОЮ

*А. В'юнова, студентка гр. МгОПз-2-17
Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

У наш час досить часто для успішного функціонування промислові підприємства співпрацюють між собою. Відсутність виробничих потужностей для виготовлення певної продукції на одному підприємстві та потреба використання відповідних потужностей на іншому підприємстві дає можливість розвиватися операціям з давальницькою сировиною.

Згідно закону України «Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах» операціями з давальницькою сировиною вважають операції з попереднього постачання сировини для подальшої її переробки в готову продукцію за відповідну плату, якщо виконується умова, що вартість давальницької сировини на кожному з етапів переробки становить не менше 20% від загальної вартості готової продукції [1].

Згідно Податкового кодексу України давальницькою сировиною вважають сировину, матеріали, напівфабрикати, енергоносії та комплектуючі вироби, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) та передаються іншому суб'єкту господарювання (виконавцю) для виробництва готової продукції, з подальшою передачею або поверненням усієї продукції або її частини власнику або іншій особі за дорученням [2].

Документ, який регулює правові відносини замовника та виконавця, в більшості випадків є договором підряду. Ці договори окремо не виділені в правове регулювання нормами Цивільного кодексу України (ЦКУ). Вони регламентуються загальними положеннями глави 61 «Підряд» та відносяться до договорів підряду з виконанням роботи з матеріалу замовника згідно ст.840 ЦКУ.

Таким чином договір на переробку давальницької сировини повинен

містити такі відомості [3]: норми витрат матеріалу, строки повернення залишку матеріалу та основних відходів, відповідальність підрядника за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків.

Первинними документами, які підтверджують використання сировини та виготовлення готової продукції є: акт приймання-передачі сировини для переробки, виробничий звіт про використання сировини, акт приймання-передачі готової продукції, акт виконаних робіт.

Так як нормативно-правового документу, в якому було б встановлено перелік документів, які підтверджують здійснення операцій з давальницькою сировиною на території України з зазначенням усіх необхідних реквізитів, не затверджено, то дозволено використовувати документи, самостійно розроблені на підприємстві.

Процес переробки з використанням давальницької сировини передбачає декілька етапів, тому первинні документи обліку операцій з давальницькою сировиною можна умовно розділити за цими етапами: надходження давальницької сировини на склад переробника, процес переробки давальницької сировини, здача (приймання) виконаних робіт з переробки давальницької сировини, відвантаження результатів переробки давальницької сировини замовнику.

Головне, на що необхідно звернути увагу, так як мова йде саме про первинні документи, це реквізити, передбачені у частині 2 ст.9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16.07.1999 р., а саме [4]: назву документа, дату складання, назву підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції, одиницю її виміру, посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення, особистий підпис, або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

Таким чином кожному підприємству, в діяльності якого є операції з давальницькою сировиною, рекомендовано затвердити детальну схему виробництва з повним описом первинних документів, для кожного етапу виробництва, у своїй обліковій політиці або іншому нормативно-правовому документі підприємства, для підтвердження правильності здійснення операцій та забезпечення нормативно-правової діяльності підприємства.

Література:

1. Закон України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» від 15.09.1995 р. № 327/95-ВР. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/327>.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

RACHUNKOWE ZAPEWNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OBROTOWYMI AKTYWAMI PRZEDSIĘBIORSTWA ROLNEGO

*Y. Prykhodko,
studentka Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej,
m.Toruń, Polska*

W obecnie trudnym okresie kryzysu przed większością przedsiębiorstw Ukrainy wystąpił problem nie tylko ich skutecznego działania, ale i stabilności finansowej. Przecież dla sprawnego działania przedsiębiorstwa, w szczególności w obecnych warunkach kryzysu, wzrost konkurencji i skutki inflacji, aktywa obrotowe są najważniejszymi środkami dla ciągłości procesu produkcyjnego przedsiębiorstwa i zapewnienia jego wypłacalności. Racjonalne wykorzystanie aktywów obrotowych jest jednym z problemów, co ma zasadnicze znaczenie dla poprawy efektywności produkcji.

Dlatego wśród zasobów gospodarczych przedsiębiorstw, dość znaczącą część zajmują aktywa obrotowe, co w znacznym stopniu wpływają na ich rozwój gospodarczy. Z przejściem Ukrainy do jakościowo nowego modelu budowania gospodarki, która przewiduje reformy stosunków własności i systemu zarządzania mechanizmem ekonomicznym, występuje konieczność nowego podejścia do badania zagadnienia racjonalnego wykorzystania aktywów obrotowych.

Jednak obecny stan większości krajowych przedsiębiorstw świadczy o nieskuteczności podejmowanych decyzji w zakresie zarządzania obrotowymi aktywami, a mianowicie nie jest optymalne składu i struktury aktywów obrotowych, nieuwzględnienie czynników, które wpływają na stan i efektywność wykorzystania aktywów obrotowych przedsiębiorstwa, co warunkuje konieczność określenia i uzasadnienia głównych zadań zarządzania obrotowymi aktywami.

Stosunkowo definicji tego pojęcia, gospodarki krajowej termin "aktywa obrotowe" jest stosunkowo nowy, ponieważ bardziej znane i stosowane są określenia "koszty obrotowe", "kapitał obrotowy", które odbijają w prawo-normatywnych dokumentach i w praktyce gospodarczej, ale jednak nie wyemitowanych wspólnych podejściach metodologicznych w rozumieniu tej kategorii. W światowej nauce i praktyce wyrażenie "aktywa obrotowe" powiązał z pojęciem "kapitał obrotowy", bo kapitał obrotowy jest jednym z najważniejszych czynników, który wpływa na kształtowanie się kosztów produkcji i w treści ekonomicznych może być zdefiniowana jako zbiór obrotowych funduszy i fundacji nawrócenia. We współczesnej teorii ekonomicznej i praktyce istnieje wiele różnych podejść do definicji ekonomicznej istocie obrotowych aktywów i występują różne pojęcia z nim związane.

Zgodnie z P(Z)BU 2 "Balans" aktywa obrotowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty, a także inne aktywa przeznaczone do realizacji lub zużycia w ciągu

cyklu operacyjnego lub dwunastu miesięcy od daty bilansu. Jednak, największy udział aktywów obrotowych znajduje się w halach produkcyjnych, magazynowych. Jest to spowodowane koniecznością zapewnienia ciągłości produkcji, która, z kolei, może być realizowana w różnym zakresie zapasów dóbr materialnych. Ale ponieważ tworzenie nadmiaru tych zapasów z ekonomicznego punktu widzenia jest to zamrożenie środków, to staje się oczywiste, że największy gospodarczy efekt uzyskuje się przy ich minimalnej wielkości wystarczającej do normalnego funkcjonowania produkcji.

Kontemplując na bilanse przedsiębiorstw krajowych dla poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej, struktura i dynamika aktywów świadczy o tym, że najbardziej narażone na kryzysy zjawisk w gospodarce były aktywa obrotowe, wykorzystanie których i obecnie zachowuje negatywne tendencje. W ostatnich latach rentowność aktywów obrotowych spadła kilka razy; zmniejszyła obroty aktywów i odpowiednio wzrósł okres ich obrotu. I to dotyczy nie tylko przedsiębiorstw, ale i przedsiębiorstw w przemyśle i innych. Zmienić obecne negatywne trendy możliwe, pod warunkiem wyboru racjonalnej polityki kształtowania aktywów obrotowych i określenia źródeł ich finansowania i potrzeby kontrolować ich pracę w praktycznej działalności.

W warunkach wysokiej inflacji radykalnie zmienia się taktyka przedsiębiorstw w zakresie kształtowania aktywów obrotowych i ich nominowanie.

Po pierwsze, gwałtowny spadek wartości środków pieniężnych firmom opłaca się ich do inwestowania w zapasy produkcyjne (dla przedsiębiorstw rolnych to: – paliwo, nawozy, rolniczych, przemysłowych – surowce i materiały, towary), tworząc największy dodatkowy zapas, ponieważ straty od zamrażania środków w tych zapasach będą mniejsze, niż straty, warunkujących amortyzacji środków pieniężnych w wyniku inflacji. Ponadto, istnieje niedobór na poszczególne rodzaje aktywów obrotowych przemysłowego pochodzenia, przede wszystkim na energię, części zamienne, przy tym warunku, że występuje niepewność przedsiębiorstw w możliwości nabycia tych zasobów w odpowiednim momencie. To i popycha przedsiębiorstwa na tworzenie nadliczbowych zapasów w każdej chwili, kody występuje możliwość takiego zakupu. A to negatywnie wpływa na kształtowanie się zapasów. Ponadto, szybki wzrost cen na produkty, znaczący wzrost taryf, wzrost kosztów robót i usług, choć niewielki, ale wzrost wynagrodzeń pracownikom warunkują niemożność ustalenia uzasadnionych regulacyjnych obrotowych aktywów w ujęciu wartościowym.

Tak więc, efektywne wykorzystanie środków obrotowych powinno opierać się na:

- poprawność i efektywność wyceny środków obrotowych, która obejmuje tworzenie i wdrażanie optymalnych metod i parametrów ich funkcjonowania;
- optymalizację objętości obrotowych aktywów, które powinny pochodzić z wybranego podejścia w odniesieniu do kształtowania aktywów obrotowych, zapewniając stały poziom współczynnika efektywności ich wykorzystania i ryzyka;
- zapewnienie wzrostu rentowności aktywów obrotowych, kiedy muszą przynosić określony dochód przy ich użyciu w procesie działalności finansowej;

- забезпечення мінімізації strat активів оборотowych в процесі їх стосовання (szczególnie в okresie kryzysu dzisiejszym);
- організацію бieżącego і перспекtywicznego zarządzania оборотowymi активами, co zapewnia określony poziom wypłacalności і stabilności finansowej;
- korzystanie з możliwych nisko kosztownych sposobów deponowania aktywів оборотowych в процесі діяльності господарчєй підприємств.

Tak więc, в celu забезпечення найбільш ефекtywnego zarządzania оборотowych активів należy wziąć под uwagę їх cechy і czynniki, które stwarzają trudności в zarządzaniu nimi.

Krajowe firmy powinny tworzyć taki system zarządzania оборотowymi активами, która by przewidywała określenie optymalnej wartości активів оборотowych в celu забезпечення ciągłości і stabilności процесу produkcji przy minimalnych kosztach і ефекtywności їх wykorzystania oraz określenia optymalnych sposobów finansowania активів оборотowych.

Spis literatury:

1. Babich V.V. Rachunkowość finansów (rachunkowość активів): podręcznik / V.V. Babich, S.V. Sagova. — K.: KNEU, 2006. — 282s.
2. Varenia U.A. Cechy rozliczeń з wyprzedzeniem / Y.A. Varenia // Głksięg. — 2010. - №3. — s.60-63
3. Kiyashko O.M. Konieczność zabezpieczenia rachunkowości активів, oprogramowanie do zarządzania оборотowymi активами. Aktualne problemy gospodarki -2013-№3(93). - S. 190-196.
4. Kovalenko A.M. Rachunkowość в підприємствach rolniczych Ukrainy / A.M. Kovalenko // Dnipro: VKK «Balans – Club». — 2009. — 736 s.

ДОСКОНАЛА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА , ЯК НАПРЯМОК УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

*С. Пустовойтенко, студентка групи МгОПз-2-17
Науковий керівник: Якубенко Ю.Л., к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Метою дослідження облікової політики є встановлення відповідності внутрішніх документів системи підприємства та ведення бухгалтерського обліку економічного суб'єкту діючим законодавчим нормативним актам та статутним документам [2].

При аналізі даного сегменту джерелами інформації є:

- наказ про облікову політику;
- положення, що є елементами облікової політики економічного суб'єкту;
- посадові інструкції;
- графік документообігу;
- порядок проведення інвентаризації;
- методичні розробки відділів методології бухгалтерського обліку або внутрішнього аудиту та економічного суб'єкту тощо [1].

Центральним об’єктом вивчення є документація з облікової політики економічного суб’єкту [3].

Часто для зручності поточного обліку економічні суб’єкти використовують вільні коди рахунків або коди рахунків бухгалтерського обліку порядку, що відрізняється від загальноприйнятого. Усі такі випадки повинні бути описані в обліковій політиці. Доцільно перевірити правильність переносу сальдо по таким рахункам в бухгалтерську звітність.

Окремо слід звернути увагу на методологічні питання облікової політики, оцінити ефективність їх застосування.

До питань розрахунків та зобов’язань підприємства відносять:

- форми бланків документів, реєстрів обліку і звітності;
- порядок укладення договору про повну матеріальну відповідальність;
- порядок проведення інвентаризації розрахунків;
- порядок проведення зобов’язань;
- форми кадрової документації [4].

В результаті проведеного дослідження виявили, що в наказі про облікову політику не звертається уваги щодо поточних зобов’язань. Це свідчить про недосконалу організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, про те що наказ був створений лише для наглядності.

Нами пропонується в наказі про облікову політику додати пункт щодо зобов’язань. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги також має дуже важливе значення і потребує досконалої організації в бухгалтерському обліку. В наказі про облікову політику повинні бути зазначені основні положення щодо обліку розрахунків з постачальниками і підрядчиками, які наведені на рис. 1.

Рис. 1. Основні положення щодо обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, що наводяться в наказі про облікову політику

В наказі необхідно зазначити умови визнання заборгованості відповідно до П(С)БО 11, за якою сумою відображаються в звітності поточні зобов’язання, суми створених забезпечень визнаються витратами, непередбачені зобов’язання обліковувати на позабалансових рахунках за обліковою ціною, кредиторську заборгованість, по якій минув строк позовної давності, відноситься до доходу звітного періоду в першому наступному місяці після пройденого строку позовної давності.

Отже, удосконалення наказу про облікову політику, покращить організацію праці бухгалтерів і дозволить розподілити працю між ними, а також спростити процедуру проведення інвентаризації, що допоможе краще вести облік на підприємстві щодо кредиторської заборгованості.

Література:

1. Власова І. О. Розкриття інформації про розрахунки в обліковій політиці / І.О Власова // Торгівля і ринок України. Тематичний збірник наукових праць з проблем торгівлі / голов. ред. О.О.Шубін. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2007. – Випуск 16. Том III. – С. 15–21.

2. Городянська Л. В. Особливості організації обліку кредиторської заборгованості на підприємстві / Л.В. Городянська // Бухгалтерський облік і аудит. - 2007. - № 6. - С.9-17.

3. Столярчук Г.В. Особливості відображення в обліку зобов'язань / Г.В. Столярчук // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 10. – С.17-19.

4. Тараненко В.В. Списання дебіторської та кредиторської заборгованості в податковому та бухгалтерському обліку/ В.В. Тараненко // Економіка. Фінанси. Право. - 2016. - № 6. - С.26-28.

РЕФОРМУВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

А. Макуха, студентка групи МгОП-1-17

*Науковий керівник: Якубенко Ю.Л., к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Не зважаючи на значний перелік податків та податкових платежів, що включені до системи оподаткування сільськогосподарських підприємств, варто зазначити, що основними податковими платежами, що сплачуються за їх рахунок є податок четвертої групи та податок на додану вартість (ПДВ). При цьому, перелічені дві складові податкового механізму агросфери забезпечують реалізацію державної податкової підтримки діяльності сільськогосподарських підприємств (через спеціальні режими справляння цих податків).

Різка відміна спецрежиму щодо ПДВ ставить під загрозу конкурентоздатність підприємств малого та середнього аграрного бізнесу, зорієнтованого на внутрішній ринок, адже у зв'язку зі зростанням податкового навантаження зростає, наприклад, вартість кормів. Компенсувати таке зростання за рахунок підвищення цін неможливо через зниження купівельної спроможності населення.

З введенням нових правил складнощі виникають також у адмініструванні цього виду податку. Окрім того, застосування податкових преференцій для окремих видів експортерів сільськогосподарської продукції приводить до нераціональних бюджетних витрат, викривлення умов господарювання, створення корупційних схем.

Система оподаткування сільськогосподарських підприємств, зокрема у частині непрямой державної підтримки, сама по собі, є складним механізмом,

який потребує обґрунтованого та виваженого запровадження. Водночас означена система є одним з елементів державного фінансового регулювання діяльності сільськогосподарських підприємств (рис.1).

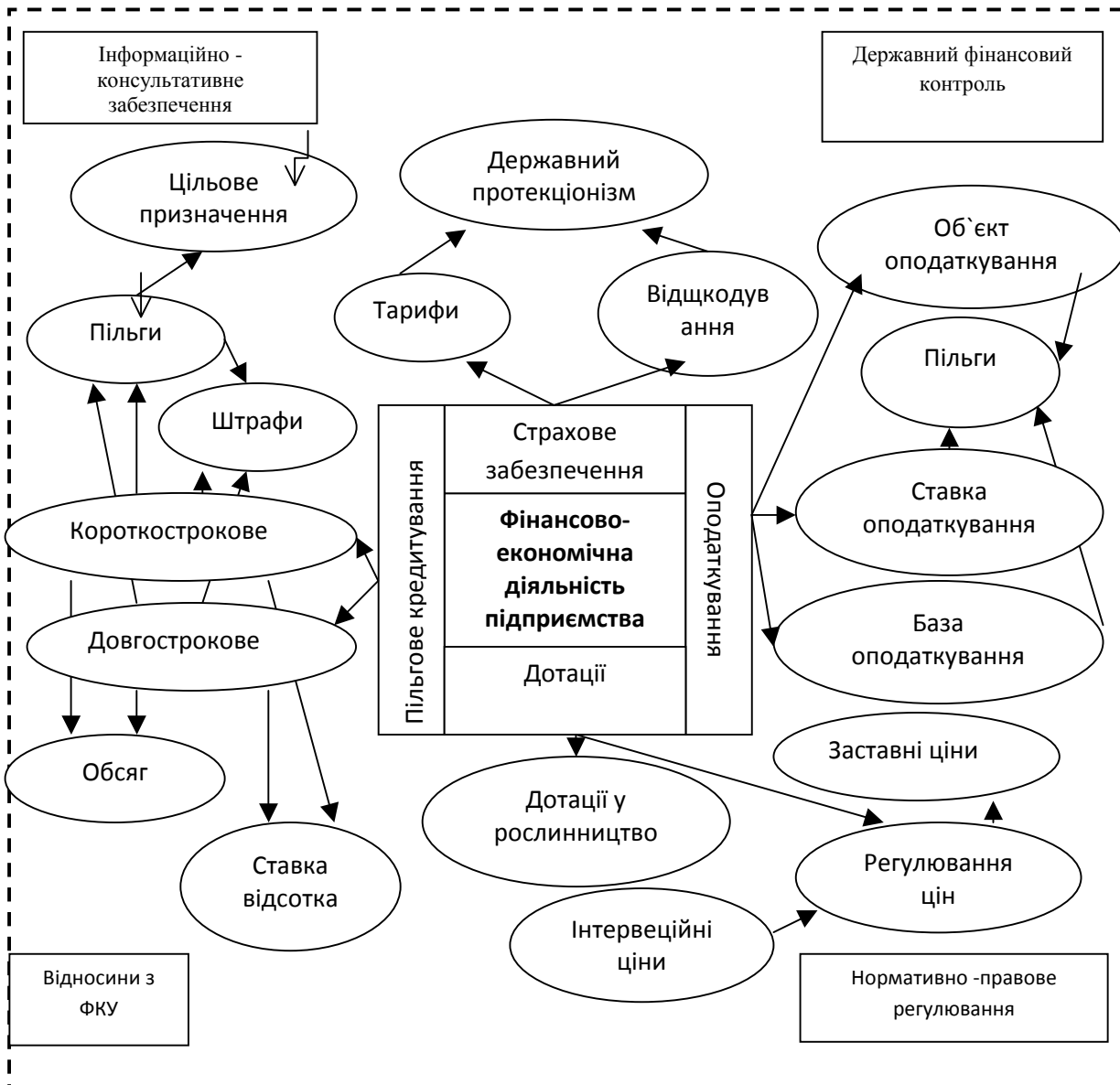

Рис. 1. Синергетичний вплив заходів державного регулювання на фінансово-економічну діяльність підприємств [1,2,3,4]

Отже, реформування оподаткування сільськогосподарських підприємств матиме позитивний ефект тільки за умови одночасного взаємоузгодженого реформування інших елементів державного фінансового регулювання діяльності аграрних товаровиробників: відродження пільгового середньо- та довгострокового пільгового кредитування, розвитку страхового захисту, застосування бюджетних дотацій. За останні 10 років обсяги надання виробничих субсидій поступово скорочувалися й у 2015 р. їх виплати повністю припинилися. Субсидії загального призначення складають лише 5 % загального обсягу державної підтримки, решта – підтримка через механізми застосування податкових пільг. Завдяки цьому забезпечується конкурентоспроможність вітчизняного аграрного виробництва на внутрішньому та світовому ринках.

Література:

1. Адамович Н. ПДВшний бухоблік : вивчаємо проект змін / Н. Адамович // Податки та бухгалтерський облік. – Харків, 2016. – № 86. – С. 9-15.
2. Блакита Г.В. Механізм дії та проблеми відшкодування ПДВ / Г.В. Блакита, О.М. Дзюба // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2012. – № 47. – С. 266-273.
3. Войтків О.В. Механізм впливу ПДВ на фінансово-господарську діяльність суб'єктів / О.В. Войтків, І.Б. Хома // Науковий вісник НЛТУ України. - 2010. - С. 180-186.
4. Напрями та механізми підвищення фіскальної та регулятивної ефективності ПДВ: Аналітична записка // Офіційний Вебпортал Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/247/>

КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ І ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ЦІЛЕЙ КОНТРОЛІНГУ

*Н. Бондарчук, проф.
кафедра обліку, оподаткування та УФЕБ,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Облік доходів і витрат сільськогосподарських підприємств передбачає повне і своєчасне забезпечення всіх рівнів управління релевантною інформацією, яка необхідна для прийняття обґрунтованих рішень, прогнозування результатів і оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів.

Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Для обліку та контролінгу є важливим групування витрат за конкретними їх видами. Облікова класифікація необхідна для складання тих показників, які використовуються при вивченні фінансового стану підприємства, економічної доцільності та корисності здійснюваних витрат. Механізм функціонування системи витрат має передбачувану і конкретну складову. Єдиний цикл передбачуваної складової заснований на визначенні прогнозних витрат в системі контролінгу, виділення їх видів за елементами, об'єктам і галузям, складанні бюджетів за центрами відповідальності. Виходячи з економічного змісту витрати можна поділити на такі групи:

- 1) витрати, які понесені для отримання прибутку;
- 2) витрати, які понесені в процесі господарювання, але не з метою отримання прибутку;
- 3) витрати, які здійснюються на вимогу держави (суспільства).

Сільськогосподарські підприємства отримують доходи в процесі здійснення виробничо-комерційної діяльності, відповідно їх слід відносити до якісних показників роботи. Постійне вивчення формування доходів має розкривати роль окремих факторів і намітити напрями мобілізації внутрішніх і зовнішніх резервів для їх зростання. Згідно П(С)БО 15 «Доходи» дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Доходи сільськогосподарського підприємства можна класифікувати не тільки від звичайної діяльності та інших дій, але і групувати за іншими ознаками, які є важливими для контролінгу, а саме: за видами діяльності підприємства (доходи від продажу продукції рослинництва; доходи від продажу продукції тваринництва; доходи від продажу іншої продукції); за формою вираження (грошові та натуральні); за рівнем генерування економічних вигід (бізнесоутворюючі доходи та допоміжні доходи); за ступенем відповідності економічній політиці підприємства (ті, що відповідають принципам економічної політиці та ті, які їй не відповідають); за стадіями життєвого циклу підприємства (на етапі зародження; активного зростання; зрілості; на етапі загасання); за впливом на управлінські рішення (загальний дохід; дохід на одиницю продукції; маржинальний дохід).

Вибір класифікації доходів і витрат залежатиме від сфери прийняття управлінських рішень. Статті доходів і витрат дозволяють охопити всі сторони господарської діяльності сільськогосподарського підприємства, а агреговані показники підвищують оперативність бухгалтерської звітності.

СИНТЕТИЧНИЙ ТА АНАЛІТИЧНИЙ ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

*Т. Остапенко, к.е.н., доцент
Н. Шевченко, ЗВО, ОКР-Магістр
Полтавська державна аграрна академія*

Виплати працівникам є дієвим інструментом активізації людського фактора і використання трудового потенціалу. При цьому нарахування та здійснення виплат працівникам повністю залежить від їх обґрунтованості та нормативного та методичного забезпечення – визначається змістом виконуваних робіт, результатами праці й умовами, в яких вона здійснюється, сукупністю страхових випадків тощо. На рахунку 66 ведеться узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать як до облікового, так і до необлікового складу підприємства, – з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомог тощо), за не одержані в установленій строк з каси підприємства суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами. Рахунок 66 має такі субрахунки: 661, 662, 663. Схема рахунку 66 представлена нарис. 1.

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Дебет	Кредит
Виплата основної та додаткової заробітної плати, премій, допомоги по тимчасовій непрацездатності тощо. Вартість одержаних матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати (погашення заборгованості перед працівниками за іншими виплатами). Утримання податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску, військового збору, платежів за виконавчими документами та інші утримання з виплат працівникам.	Сальдо – залишок заборгованості перед працівниками за виплатами на початок періоду. Нарахована працівникам основна та додаткова заробітна плата, премії, допомога по тимчасовій непрацездатності, інші належні до нарахування працівникам виплати. Сальдо – залишок заборгованості перед працівниками за виплатами на кінець періоду.

Рис. 1. Схеми рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

За дебетом субрахунку 661 обліковують всі види утримань із оплати праці, виплату оплати праці, депонування (перерахунок на субрахунок 662) оплати праці. За кредитом субрахунку 661 відображають нарахування оплати праці. Заборгованість підприємства з виплат працівникам у разі одержання підприємством готівки для виплати через касу підприємства та неотримання її працівниками в установленій строк відображається за дебетом субрахунків 661 «Розрахунки за заробітною платою» і 663 «Розрахунки за іншими виплатами» та кредитом субрахунку 662 «Розрахунки з депонентами». На субрахунку 663 ведеться облік розрахунків за виплатами, що не належать до фонду оплати праці, зокрема допомога по частковому безробіттю, допомога по тимчасовій непрацездатності

Схематичне зображення записів з обліку розрахунків за виплатами працівникам наведено на рис. 2. По рахунку 66 може бути розгорнуте сальдо:

1) кредитове – означає заборгованість підприємства по оплаті праці та іншим виплатам працівникам;

2) дебетове – означає заборгованість працівників підприємству по оплаті праці. Дебетове сальдо може виникати лише в окремих випадках, наприклад, коли є переплати по оплаті праці [1]. Аналітичний облік розрахунків за виплатами ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань (за окладами, доплата за роботу в свята, доплата за виконання обов'язків, доплата за нічні години, оплата за час перебування у відпустці, оплата за час перебування у відрядженні, оплата лікарняних і т.і).

Добре налагоджений облік розрахунків за виплатами працівника, забезпечує: правильне нарахування оплати праці, відпускних, лікарняних, декретних та інших виплат згідно чинного законодавства; повне і своєчасне здійснення нарахувань та утримань з виплат працівникам підприємства; своєчасне складання та подання бухгалтерської звітності за виплатами працівникам; дотримання порядку розподілу виплат працівникам по об'єктах бухгалтерського обліку; контроль за дотриманням використання робочого часу, трудової дисципліни; своєчасне ведення розрахунків з працівниками за виплатами, з бюджетом та органами соціального страхування; правильне віднесення сум окремих виплат працівникам на собівартість продукції (робіт, послуг), інші витрати, об'єкти [1].

Субрахунки рахунку 66	Здійснювані господарські операції	
	Дебет	Кредит
661 «Розрахунки за заробітною платою»	Виплата заробітної плати в грошовій та негрошовій формах. Обов'язкові утримання із заробітної плати. Заборгованість підприємства за заробітною платою через касу підприємства (в зв'язку з неотриманням її працівниками в установлений строк)	Нарахована заробітна плата
662 «Розрахунки з депонентами»	Виплата депонованих сум	Не виплачені в установлений строк окремим фізичним особам готівкові кошти, що одержані підприємством для виплат, пов'язаних з оплатою праці
663 «Розрахунки за іншими виплатами»	Заборгованість підприємства за виплатами працівникам через касу підприємства, що не належать до фонду оплати праці (допомога по частковому безробіттю, допомога по тимчасовій непрацездатності) (в зв'язку з неотриманням її працівниками в установлений строк). Утримання з інших виплат. Виплата допомоги з часткового безробіття, допомоги по тимчасовій непрацездатності	Нарахована допомога по тимчасовій непрацездатності, інші належні до нарахування працівникам виплати (допомога по частковому безробіттю)

Рис. 2. Загальна характеристика здійснюваних записів на рахунку 66 (розроблено згідно Інструкції № 291 та Положення № 148)

Література:

1. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах : [підручник] / За заг. ред. В. Я. Плаксієнка; В. Я. Плаксієнко, Л. О. Мармуль, Т. Г. Маренич та ін. – К. : ЦУЛ, 2014. – 448 с.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

НОРМАТИВНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ

О.Єгорович, студентка гр.МгОПз-1-17

Науковий керівник: Л. Волчанська, к.е.н., викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Основним нормативним документом, який визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3] та змінами до нього що діють з 05.10.2017року. Що стосується витрат на виробництво та виходу продукції, то вони регулюються і опираються при своєму визначенні на цей закон.

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій спрямована на забезпечення єдності відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках і субрахунках. Вона встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (крім банків і бюджетних установ) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб. В Інструкції наведена коротка характеристика і призначення синтетичних рахунків і субрахунків, типова схема реєстрації та групування інформації про господарські операції (кореспонденція рахунків першого порядку) [1].

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності визначаються П(С)БО 16 "Витрати". Тому, хоч підприємствам й надано право самостійно обирати систему управлінського обліку, проте в такій його частині, як облік витрат, воно повинно орієнтуватися на вимоги даного положення. В ньому наводяться визначення основних термінів, пов'язаних з обліком витрат на підприємстві, основні принципи визнання витрат, їх склад, а також порядок розкриття інформації про витрати у фінансовій звітності. В П(С)БО 16 також наведено розрахунок розподілу загальновиробничих витрат, що одним з найважливіших моментів в обліку витрат[4]. Проте, слід відзначити, що для забезпечення потреб внутрішніх користувачів підприємства можуть застосовувати інші методологічні підходи до обліку витрат і, зокрема, розподілу загальновиробничих витрат.

Відповідно до П(С)БО 1 «Звіт про фінансові результати», витрати - зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) [4]. Таке визначення поняття «витрати» передає зміст витрат діяльності, які відображаються у Звіті про фінансові результати, але не виражає сутності категорії «витрати виробництва» на рівні виробничого процесу. Оскільки, відпуск сировини і матеріалів у виробництво не супроводжується ні зміною величини активів, ні зміною величини пасивів, а призводить до змін в структурі активу підприємства.

У податковому обліку використовують поняття «валові витрати», які, відповідно до ст.14.1.27. Податкового кодексу України від 24 травня 2012 року № 4834-VI (зі змінами та доповненнями), являють собою суму будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які придбаваються (виготовляються) таким платником податку для їх подальшого

використання у власній господарській діяльності [2]. Адже, вартість запасів придбаних для виробництва певної продукції відображається у складі валових витрат одразу після їх оприбуткування на складі, або ж за фактом оплати. А, на витрати виробництва такі видатки відносяться в міру їх списання зі складу на виробництво.

Отже, облік витрат і його нормативно-інформаційне забезпечення відіграє важливу роль для прийняття управлінських рішень. Саме від його достовірності, повноти і своєчасності залежить подальша діяльність підприємства, адже він надає інформацію, яка безпосередньо стосується виробничого напрямку і визначення рентабельності.

Література:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку:[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=48721>.–Назва з екрана.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні (зі змінами та доповненнями):Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. назва з екрану.
4. П(С)БО Положення (стандарт) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/psbo.htm>

ОРГАНІЗАЦІЯ СИНТЕТИЧНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

О. Ларіна, студентка гр.МгОПз-1-17

Науковий керівник: Л. Волчанська, к.е.н., викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Розрахунки з постачальниками та підрядчиками за отримані ТМЦ, виконані роботи, надані послуги згідно робочого плану рахунків на підприємстві ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Рахунок 63 в своєму складі має такі субрахунки:

- 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками»;
- 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками та підрядниками»;
- 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ».

Але на підприємстві використовується тільки 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками».

За даними документів постачальника в кредиті рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» записують суму заборгованості за одержані від постачальників, підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги. Підставою для проведення записів по кредиту рахунку 63 є: рахунки, рахунки-фактури, акти про приймання матеріалів, товарно-транспортні накладні, акти приймання-здачі виконаних робіт та ін.

На жаль, субрахунок 631 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» не показує заборгованість за кожним договором, не видно яка заборгованість поточна – термін сплати якої ще не настав, а яка вже прострочена, заборгованість змішалась з дебіторською заборгованістю, що є суттєвим недоліком в обліку.

За дебетом рахунку 63 відображають погашення, списання заборгованості на підприємстві за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги на підставі банківських виписок, видавчих касових ордерів та інших документів.

Процес постачання на підприємство ТМЦ в обліку відображається:

Д-т 20 К-т 63 – надходження на підприємство від постачальника товарно-матеріальних цінностей;

Д-т 641 К-т 63 – відображено суму податкового кредиту по ПДВ;

Д-т 63 К-т 31 – проведена оплата постачальнику за поставлені цінності;

За не якісну поставку цінностей підприємство може виставити претензію постачальнику, в обліку на підприємстві це відображає таким чином:

Д-т 374 К-т 63 – виставлено претензію постачальнику.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві ведеться в Журналі-ордері № 3 В с.г. та відомості аналітичного обліку, Реєстрі операцій за розрахунками із постачальниками та підрядниками № 3.3 с.г [2].

Схема обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками у господарстві представлена на рис. 1.

Облік розрахунків у реєстрах журнально-ордерної форми здійснюють незалежно від величини суми рахунка-фактури і форми розрахунків.

Матеріальні цінності оплачені, але не одержані на склад до кінця місяця, сільськогосподарські підприємства оприбутковують в міру надходження, відмічаючи їх вартість за кредитом рахунку 63 в кореспонденції з дебетом рахунків з обліку цих цінностей.

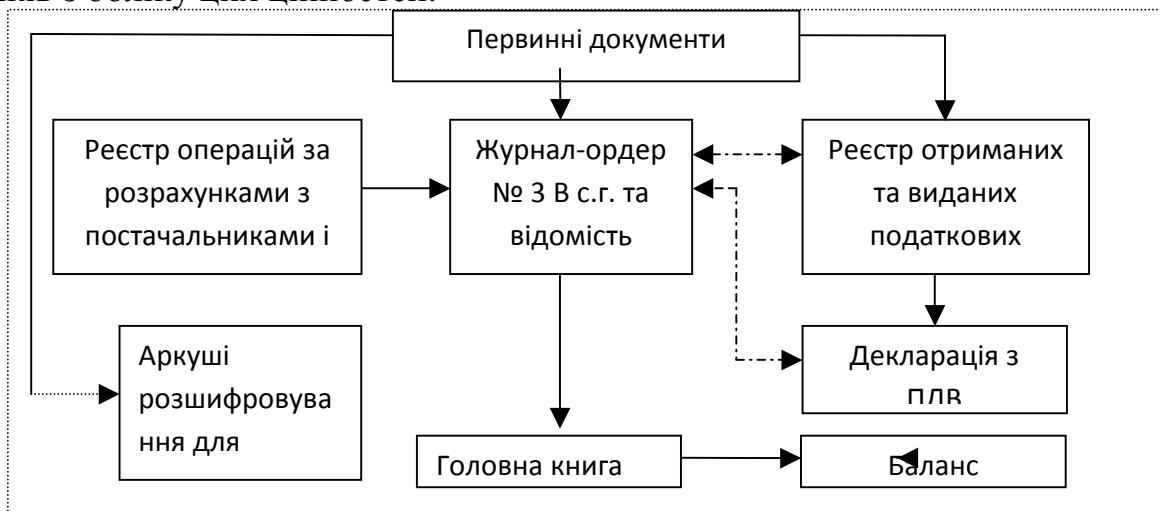

Рис. 1. Схема обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками

У міру фактичного надходження матеріальних цінностей у Журналі-ордері № 3 В с.г. та відомості аналітичного обліку в графі “В” записують номер складу або прибуткового документа і роблять відповідну відмітку про

оприбуткування (за дебетом рахунків з обліку матеріальних цінностей та кредитом рахунка 63).

Щомісяця обороти із реєстрів переносяться в Журнал-ордер № 3 В с.г. та відомість аналітичного обліку за рахунком 63, де на кожну організацію відведено окремий рядок.

Записи в Журналі-ордері № 3 В с.г. та відомості аналітичного обліку і реєстрі за виконані підрядником роботи і надані послуги проводять на підставі розрахункових документів у міру їх приймання. Заборговані підрядникам суми показують у кореспонденції з дебетом рахунків, на які повинні бути віднесені відповідні витрати. Суми заліків, що виникли після акцепту розрахункових документів, записують в окремих графах у кореспонденції з дебетом рахунків, на яких відображають ці розрахунки, а оплату з каси і різного роду списання відображають в графах 19 і 20 «3 інших рахунків» із зазначенням кореспондуючого рахунка і суми [1].

Кредитові обороти з Журналу-ордера № 3 В с.г. переносять у Головну книгу.

Література:

1. Білик М. Д. Управління кредиторською заборгованістю підприємств [Текст] / М.Д. Білик. // Фінанси України. - 2010. - № 9. - С. 24-37.

2. Коваленко А.Н. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики: посібник / А.Н. Коваленко. – Дніпропетровськ: ВВК «Баланс-Клуб», 2010. – 656 с.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АПАРАТ, ЙОГО СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ, ЯК ОБ’ЄКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ

Д. Боровська, студентка гр.МгОП-1-17

*Л. Васільєва, д.н.держ.упр., професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Важливою передумовою раціональної організації обліку на підприємстві є правильна розстановка кадрів на окремих ділянках облікового процесу, встановлення такої структури апарату бухгалтерії, яка якнайбільше відповідала б конкретним умовам роботи підприємства. Чисельність облікового апарату і його структура значною мірою залежать від обсягу облікових і контрольних робіт, від форми організації й автоматизації обліку, а також від таких факторів, як масштаби виробництва і структура управління ним.

Найбільш поширена така структура апарату бухгалтерії, коли в її складі виділяють групи з обліку матеріальних цінностей, праці і заробітної плати, затрат на виробництво, готової продукції та її реалізації, а також узагальнення всіх даних обліку і складання звітності.

Бухгалтерія підприємства має такі відділи (сектори): фінансово-розрахунковий - здійснює облік коштів у касі і банку, розрахункових і кредитних операцій, а також підзвітних сум; праці і заробітної плати (оплати

праці) - здійснює облік виробітку і розрахунків по заробітній платі з робітниками і службовцями, облік розрахунків з депонентами, фінансовими органами по податках, утриманих із заробітної плати робітників і службовців, органами соціального страхування, а також складає звітність про використання фонду заробітної плати; матеріального обліку - веде облік матеріальних цінностей, придбання і витрачання їх, здійснює облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками, контролює стан складського обліку, бере участь в інвентаризації цих цінностей, складає встановлену звітність; виробництва і калькуляції - здійснює облік затрат на виробництво, складає калькуляції собівартості продукції (робіт і послуг), виявляє результати роботи окремих виробничих підрозділів і підприємств в цілому, бере участь в інвентаризації незавершеного виробництва, складає звітність про виконання плану виробництва і собівартості продукції; Готової продукції та її реалізації - обліковує надходження з виробництва готової продукції на склади підприємства, а відвантаження і реалізацію, веде розрахунки з покупцями, а також складає звітність про виконання плану реалізації; зведено-балансовий - здійснює облік решти господарських операцій, веде узагальнюючі і облікові реєстри, складає баланс та інші форми звітності з основної діяльності підприємства, організовує бухгалтерський архів.

Важливу роль в успішному розв'язанні завдань, покладених на апарат бухгалтерії, відіграє чітке розмежування обов'язків між окремими її працівниками. Функції кожного облікового працівника, його обов'язки, відповідальність за ведення обліку і права визначаються службовими характеристиками і посадовими інструкціями. Це дає змогу уникнути знеособлення у виконанні облікових робіт, створює умови для злагодженої і планомірної роботи облікового апарату, одержання своєчасної і якісної економічної інформації, потрібної для управління господарством.

Основою удосконалення бухгалтерського обліку є підвищення рівня економічних знань та ділової кваліфікації працівників обліку, оскільки в сучасних умовах правильно і раціонально організувати облікові роботи в господарстві можуть тільки спеціалісти, які знають як методологію і техніку обліку, так і економіку виробництва. Вони повинні володіти певним рівнем знань в галузі планування, фінансування, кредитування, економічного аналізу, права, ефективно використовувати сучасні засоби обчислювальної техніки для опрацювання обліково-економічної інформації.

Головний бухгалтер призначається на посаду і звільняється з посади власником підприємства. Розпорядження головного бухгалтера щодо порядку і строків документального оформлення господарських операцій, подання в бухгалтерію належних документів є обов'язковими для всіх працівників підприємства, які причетні до обліку.

Право розпоряджатися господарськими засобами і пов'язане з цим право першого підпису на грошових і розрахункових документах, фінансових і кредитних зобов'язаннях, господарських угодах (контрактах) тощо належить керівникові господарства. Головний бухгалтер контролює дотримання чинного

законодавства і має право другого підпису: його підпис є контролюючим. Без підпису керівника господарства чи головного бухгалтера документ вважається недійсним.

Отже, щоб головний бухгалтер міг виконувати свої обов'язки і використовувати свої права, він повинен бути економічно і юридично освіченим, знати різні методи формування тих або інших показників і результатів діяльності, повинен вміти вибрати і запропонувати керівництву той варіант облікової політики, який найбільш повно забезпечує реалізацію прийнятої на підприємстві фінансової стратегії.

Відмітимо, що побудова структури облікового апарату залежить від ведення бухгалтерського обліку може бути централізованим і децентралізованим. При централізованому обліку на підприємстві у виробничих підрозділах реалізуються функції збору бухгалтерських даних (можлива попередня обробка), а формування звітних даних за ними і розробку звітності здійснює центральна бухгалтерія підприємства. При централізації обліку обліковий апарат підприємства зосереджений в головній бухгалтерії, і в ній здійснюється ведення всього аналітичного і синтетичного обліку на основі первинних та зведених документів, що надходять з окремих підрозділів підприємства. В самих підрозділах здійснюють лише первинну реєстрацію господарських операцій.

ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ю. Якубенко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сільськогосподарська галузь є вкрай важливою для країни, а тому її розвитку та підтримці вітчизняного аграрного виробництва держава завжди приділяє особливу увагу. В той же час, після прийняття Податкового кодексу України виняткового значення набули проблеми оподаткування сільськогосподарських товаровиробників, оскільки специфіка аграрної галузі, яка має сезонний характер, вимагає особливих підходів до оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Тому податки у сільському господарстві використовуються в якості особливого інструмента державної фінансової підтримки та специфічного засобу формування фінансових ресурсів в умовах відсутності більш дієвих важелів підтримки (наприклад, прямого бюджетного фінансування). Водночас, система оподаткування вітчизняних сільськогосподарських підприємств нині залишається недостатньо сформованою та малоефективною, що негативно впливає як на результати діяльності підприємств аграрного сектору, так і на виконання державою фіскальних та регулюючих завдань. Крім того, необхідно зазначити, що реформи в оподаткуванні сільськогосподарських виробників в останні роки, як правило, аргументуються політичними а не фінансово-економічними чинниками. Враховуючи викладене, розробка та практичне запровадження напрямів вдосконалення інструментарію та механізмів оподаткування

сільськогосподарських підприємств, які б відповідали сучасним умовам фінансово-економічної діяльності, є важливим завданням як для держави, так і для наукового загалу та бухгалтерів –практиків [1].

З 01.01.2017 року набули чинності зміни до Податкового кодексу України, які значно вплинули на оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Зокрема, було остаточно скасовано спеціальний режим оподаткування з ПДВ для підприємств сільськогосподарської галузі, впроваджено систему дотацій для окремих видів сільськогосподарської діяльності. Також, зазнали змін деякі інші податки та збори.

Варто зазначити, що в науці відсутня однозначна позиція щодо необхідності чи недоцільності подальшого використання спрощених режимів оподаткування суб'єктів агробізнесу. Значна частина науковців відстоює необхідність функціонування спеціальних режимів оподаткування підприємств агросфери, стверджуючи, що аграрна галузь потребує суттєвої підтримки, понад усе в перші роки членства України в СОТ, інша ж акцентує увагу наукового загалу на тому, що від їх функціонування більше шкоди, аніж користі і стверджує, що функціонування спеціальних режимів оподаткування сільськогосподарських формувань в Україні або ж необхідно припинити, або їх механізми слід суттєво реформувати. В той же час, зважаючи на світову практику застосування методів державної фінансової підтримки агросфери та, враховуючи низький рівень розвитку вітчизняного сільського господарства, в Україні мають функціонувати спеціальні режими оподаткування підприємств сільськогосподарської галузі [2].

Ситуація вкрай складна і потребує розробки компромісних рішень. Однак це не означає, що установлені в 2017 р. підходи в оподаткуванні сільськогосподарських товаровиробників податком на додану вартість не можуть бути вдосконалені.

Альтернативою застосування спецрежиму щодо ПДВ може стати система диференційованих ставок цього податку, яка широко застосовується у європейських країнах для виробників різних галузей та організаційно-правових форм господарювання. Податкове стимулювання може також застосовуватися для виробників екологічно чистої продукції, аграріїв, які застосовують заходи щодо відновлення родючості ґрунтів, налагодження системи сівозмін тощо.

Ці та інші заходи щодо реформування оподаткування сільськогосподарських підприємств потребують всебічного методологічного обґрунтування та мають запроваджуватися у синергетичному зв'язку з іншими напрямками державного регулювання.

Література:

1. Дема Д.І. Податкове стимулювання виробництва екологічно чистої сільськогосподарської продукції / Д.І. Дема // Органічне виробництво і продовольча безпека : [зб. матеріалів доп. учасн. IV Міжнар. наук.-практ. конф.]. – Житомир : О. О. Євенок, 2016. – С. 379–382.

2. Дзюба Н. Виправляємо старі ПДВ-помилки в сільгоспників / Н. Дзюба // Податки та бухгалтерський облік. – Харків, 2016. – № 100. – С. 5-10.

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ З ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Я.Тютюнник, магістр

Науковий керівник: І. Приходько, д.держ. упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Дієвість внутрішнього контролю операцій з оборотними активами ТОВ «Родіна Трейд» Покровського району Дніпропетровської області передусім залежить від його організації, яка має вагомим значення для задоволення інформаційних потреб суб'єктів контролю та сприяє формуванню інформаційної бази щодо операцій з надходження оборотних активів. У свою чергу, ефективно організований внутрішній контроль сприяє зниженню аудиторських ризиків при проведенні зовнішнього аудиту.

Початкова стадія внутрішнього контролю операцій з оборотними активами включає визначення об'єкта й організаційно-методичну підготовку. На цьому етапі відбувається:

- формування групи, наказ (найменування підприємства, що підлягає перевірці, період, за який воно обстежується, прізвище, ім'я, по батькові членів бригади, призначається керівник, котрий має кваліфікаційний сертифікат);
- складання загального плану перевірки (табл.1.), де передбачено об'єкт контролю, обсяг роботи і час її виконання (початок і закінчення)).

Таблиця 1. План проведення внутрішнього контролю операцій з оборотними активами у ТОВ «Родіна Трейд» Покровського району

Напрями перевірки	Термін виконання	Виконавець	Примітки
Правова оцінка договорів на постачання виробничих запасів з позицій чинного законодавства	18.07.2018	Дрозд С.С.	
Перевірка реальності запасів у фінансовій звітності підприємства, перевірка факту проведення інвентаризації запасів за звітний період.	19.07.2018	Дрозд С.С.	
Організація первинного обліку операцій з виробничими запасами	20.07.2018	Дрозд С.С.	
Правильність відображення операцій в обліку	21-22.07.2018	Дрозд С.С.	Суцільна перевірка за весь період
Організація податкового обліку операцій з виробничими запасами	25.07.2018	Дрозд С.С.	
Узагальнення результатів перевірки	26.07.2018	Дрозд С.С.	

Джерело: побудовано за обліковими даними підприємства

Загальний план внутрішнього контролю операцій з оборотними активами розробляється детально шляхом складання детальної програми контролю – це документ, що містить: завдання для конкретного об'єкту (системи контролю певних господарських операцій, залишків на рахунках бухгалтерського обліку, циклу господарських операцій тощо); процедури,

необхідні для виконання поставлених завдань; обсяги і терміни їх виконання.

В програмі контролю види, зміст та час проведення запланованих контрольних процедур повинні співпадати з прийнятими до роботи показниками загального плану контролю. Програма допомагає керувати виконавцями перевірки та контролювати їх роботу.

Програма контролю розрахунків з постачальниками являє собою детальний перелік змісту процедур для збору інформації про операції з виробничими запасами (табл.2).

Таблиця 2. Програма проведення внутрішнього контролю операцій з виробничими запасами у ТОВ «Родіна Трейд» Покровського району в частині розрахунків з постачальниками

Методи і процедури	Документи для перевірки	Термін виконання	Виконавець	Примітки
Отримати список постачальників і перевірити наявність договорів і переважний порядок розрахунків. Правова оцінка договорів з постачальниками.	Договори, угоди, листи, список постачальників	18.07.2018	Дрозд С.С.	При перевірці застосовувати репрезентативну вибірку
Проведення інвентаризації виробничих запасів	Відомість, акт інвентаризації	19.07.2018	Дрозд С.С.	
Контроль виробничих запасів	Наказ про облікову політику, дані бухгалтерії, інвентаризаційні документи	20.07.2018	Дрозд С.С.	
Перевірка правильності ведення та відображення в обліку виробничих запасів	Дані обліку	21-22.07.2018	Дрозд С.С.	Провести вибіркочу перевірку
Перевірити правильність відображення в балансі залишків по рахунках обліку виробничих запасів	Регістри бухгалтерського обліку, акти інвентаризації розрахунків з постачальниками, звітність	25.07.2018	Дрозд С.С.	Перевірку проводити суцільним методом
Перевірка організації податкового обліку виробничих запасів. Перевірка правильності обчислення ПДВ, сплаченого постачальникам.	Регістри податкового та бухгалтерського обліку, первинні документи, звітність	26.07.2018	Дрозд С.С.	Провести вибіркочу перевірку
Узагальнення результатів перевірки, надання звіту.	Записи аудитора	26.07.2018	Дрозд С.С.	

Джерело: побудовано за даними самостійної перевірки

Завершальна стадія контролю включає узагальнення і реалізацію результатів перевірки. На цій стадії згруповують виявлені недоліки, складають нагромаджувальні відомості порушень, аналітичні таблиці, розрахунки, графіки, узагальнюють та відображають результати перевірки у звіті. Таким чином, контроль і сам звіт активно впливають на суб'єкт підприємницької діяльності у справі її оптимізації та нормативно-правового регулювання.

Зарубіжний досвід свідчить, що при внутрішній перевірці обов'язково документально фіксують цілі та завдання наступної перевірки, для чого складають спеціальний робочий документ «Перелік контрольних завдань». Цей робочий документ пропонуємо скласти у вигляді таблиці (табл. 3.).

Таблиця 3. Пропонована форма робочого документа «Перелік контрольних завдань» для ТОВ «Родіна Трейд» Покровського району

Завдання (мета)	Сфера перевірки контролю	Шифр і порядковий номер складених документів	Підпис аудитора і дата
Фінансова (бухгалтерська) звітність. Чи відповідає фінансова звітність вимогам, що висувуються до неї, та чи не викривлює вона фінансового становища підприємства			
Система бухгалтерського обліку. Чи забезпечує існуюча на підприємстві-клієнті система бухгалтерського обліку належний облік активів і пасивів підприємства Перевірка даних синтетичного обліку Перевірка даних аналітичного обліку та ін.			
Система внутрішнього контролю. Перевірка надійності та ефективності системи внутрішнього контролю підприємства-клієнта та ін.			

Джерело: розроблено автором

Завершальним етапом перевірки є складання звіту, який є офіційним документом, засвідченим підписом та печаткою підприємства, який складається у встановленому порядку і містить в собі висновок стосовно достовірності звітності, повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності. Звіт складається за результатами перевірки, який містить відомості про стан обліку, внутрішнього контролю, достатність і достовірність фінансової звітності. У звіті подається оцінка помилок у системах обліку та внутрішнього контролю ТОВ «Золотий Колос» та їхнього впливу на фінансову звітність.

На нашу думку, підприємство в цілому дотримується принципів обраної облікової політики, щодо вимог застосованої концептуальної основи фінансової звітності відповідно до Національних П(С)БО. Облік правдиво і неупереджено відображає стан справ щодо обліку виробничих матеріальних ресурсів підприємства у році, який закінчився 31 грудня 2016 р. Під час перевірки

зроблено оцінку помилок у системах обліку та внутрішнього контролю підприємства на предмет їх суттєвого впливу на фінансову звітність. При оцінці суттєвості помилок відзначено позитивну думку про відповідність наданої до перевірки документації законодавчим та нормативним актам.

Отже, дослідження внутрішнього контролю операцій з виробничими запасами у ТОВ «Родіна Трейд» Покровського району дозволило визначити основні проблеми, з якими стикається підприємство при здійсненні господарської діяльності, пов'язаної з надходженням та використанням виробничих оборотних активів. В процесі обліку і внутрішнього контролю операцій з оборотними активами потрібно враховувати низку особливостей діяльності досліджуваного підприємства.

ВИПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Л.Єфімчук, студентка гр. МгОПз-17

Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доц.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Поняття «виплати працівникам» є однією з основних категорій бухгалтерського обліку. Виплати працівникам є сукупністю об'єктів бухгалтерського обліку, пов'язаних з їх поточними та майбутніми доходами, які отримує (отримуватиме) працівник за рахунок підприємства, а також зобов'язання підприємства з передачі працівнику первинних та вторинних інструментів власного капіталу.

Облік розрахунків за виплатами працівникам вимагає ретельного організаційного забезпечення. У бухгалтерській практиці для оцінки розміру виплат працівникам застосовується показник фонду оплати праці, що складається з фонду основної заробітної плати; фонду додаткової заробітної плати; інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Найбільшу частку серед усіх виплат працівникам на підприємстві складають поточні виплати працівникам, що підлягають сплаті протягом 12 місяців з дати балансу. До таких виплат належать основна й додаткова заробітна плата; оплата відпусток (у тому числі і відпусток через хворобу в частині, оплачуваній за рахунок роботодавця); заохочувальні виплати (премії за результатами праці, іншими словами – виплати за програмою участі працівників у прибутку підприємства); негрошові виплати (наприклад, такі як: надання працівникам різних безоплатних послуг, оплата транспортних витрат, витрат на житло тощо).

Порядок нарахування заробітної плати, належної працівникам підприємства, залежить від форм оплати праці, що застосовуються на підприємстві, і організації виконання самих робіт. Для розрахунку погодинного заробітку працівника достатньо знати його розряд, погодинну тарифну ставку даного розряду і кількість відпрацьованих годин за табелем обліку робочого часу. При відрядній оплаті праці заробіток працівника визначається множенням

кількості виготовленої продукції (виконаних робіт, послуг), зазначених у відповідних первинних документах, на встановлену розцінку за одиницю роботи.

Відпускні розраховуються шляхом ділення сумарного заробітку за розрахунковий період на кількість календарних днів розрахункового періоду. Одержаний результат перемножується на число календарних днів відпустки. Допомога з тимчасової втрати працездатності передбачає оплату днів тимчасової непрацездатності та повністю або частково компенсує втрату заробітної плати за робочі дні (години) згідно з графіком роботи, що припадають на дні хвороби.

Із моменту нарахування виплат працівникам виникають зобов'язання за розрахунками за страхуванням та податками і платежами:

– за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – нараховується на суму виплат працівника, але сплачується за рахунок коштів роботодавця ;

– за податком на доходи фізичних осіб та військовим збором – утримуються із суми виплат працівника та сплачуються роботодавцем за рахунок доходу найманого працівника.

Отже, на підприємствах різних форм власності та розміру облік виплат працівникам характеризується значним обсягом вхідної інформації та розрахункових робіт. Помилка у нарахуванні заробітної плати автоматично призводить до цілої низки помилок і порушень, та в кінцевому підсумку - до забезпечення користувачів недостовірними даними щодо фінансового результату діяльності підприємства.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

О. Чергинець, студентки гр. МгОПз-2-17

Науковий керівник: О. Ткаченко, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Зростання продуктивності праці на основі її розподілу сприяє глобалізації економіки. У свою чергу заробітна плата є основним джерелом доходів працівників і найкращим стимулом до продуктивної суспільно корисної праці.

Організація оплати праці в Україні здійснюється відповідно до чинного законодавства, генеральної, галузевих та регіональних угод, колективних, трудових договорів та внутрішніх документів підприємства. Витрати на оплату праці становлять значну частину витрат сільськогосподарських підприємств, що зумовлює потребу точного, своєчасного та деталізованого відображення зазначених витрат у бухгалтерському обліку та звітності.

Оплата праці є важливим елементом обліково-аналітичної роботи підприємства, оскільки заробітна плата є невід'ємною складовою кожного підприємства.

Важливе значення має повне, правильне та своєчасне відображення

затрат праці у первинних документах і бухгалтерських регістрах. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення.

Первинні документи з обліку праці та її оплати повинні бути складені у момент проведення кожної відповідної господарської операції або, якщо це неможливо, безпосередньо після її завершення.

Документальне оформлення господарських операцій, у тому числі з праці та її оплати, може здійснюватись із використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні обов’язково містити реквізити типових або спеціалізованих форм і відповідати основним вимогам до їх складання: – своєчасність складання; – достовірність показників; – заповнення всіх реквізитів; – правильність оформлення.

Документи, створені засобами обчислювальної техніки на машинозчитуваних носіях, застосовуються у бухгалтерському обліку за умови надання їм юридичної сили та доказовості.

Документування господарських операцій може здійснюватись з використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні обов’язково містити реквізити типових або спеціалізованих форм.

На практиці у сільськогосподарських підприємствах часто використовуються застарілі форми первинних документів та облікових регістрів, а також заповнюються не всі передбачені в них реквізити, що знижує достовірність та якість облікової інформації.

Для обліку праці та її оплати у сільськогосподарських підприємствах застосовують ряд первинних документів. Зокрема, для нарахування оплати праці на кінно-ручних роботах використовують «Обліковий лист праці та виконаних робіт», який може бути складений для бригади, де записується група працівників, що виконували відповідні роботи, або індивідуальний.

Основним первинним документом для обліку польових, стаціонарних та інших робіт, що виконуються тракторами, комбайнами й самохідними машинами (крім транспортних робіт тракторів) є «Обліковий лист тракториста-машиніста». Його складають на кожного тракториста-машиніста на 5, 10, 15 днів, а в період збирання врожаю – щоденно.

Наведена вище інформація свідчать про досить чітку систему документального забезпечення обліку результатів праці та її оплати у с. - г. підприємствах. Проте на практиці часто має місце приховування реального розміру належної заробітної плати, що перш за все пов’язано із тим, що заробітна плата є базою оподаткування із високими ставками податків. У зв’язку із цим праця сприймається не як джерело багатства, а як джерело значних витрат та збитків для підприємства. Така ситуація створює передумови для мінімізації оплати і як наслідок затрат праці, що спричиняє зростання безробіття, тоді як держава ставить за мету його зниження.

На даний час форми первинної документації з праці та її оплати не дають можливості об’єктивно оцінювати склад трудових ресурсів підприємства,

ефективність їх використання, склад витрат на оплату праці, міру негативних наслідків соціального та економічного характеру. Тому при обчисленні показників у бухгалтерському обліку необхідно ширше використовувати поняття міри.

До особливостей обліку праці та її оплати у сільськогосподарських підприємствах можна віднести використання застарілих форм первинних документів та недостатній рівень інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень щодо умов праці та її оплати. Потрібно зокрема враховувати, що зниження затрат живої праці у сільському господарстві часто призводить до виникнення негативних екстерналій у суспільстві. Тому зниження витрат на оплату праці лише у певній мірі сприяє підвищенню ефективності функціонування конкретного підприємства, але може завдавати збитків іншим суб'єктам.

КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

*О.Чернецька, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

На сьогодні отримання певної суми фінансового результату від господарської діяльності підприємств не є випадковим явищем. Ця величина є результатом налагодженої роботи системи управління на підприємстві, а також негативного і позитивного впливу внутрішніх та зовнішніх чинників. Традиційні підходи до процесу управління фінансовими результатами на підприємстві в кризових умовах господарювання не гарантують захист від негативного впливу зовнішніх чинників. В свою чергу, виникає необхідність в миттєвому реагуванні на зовнішні загрози економічного середовища, що вимагає прийняття управлінських рішень з дотриманням вимог оперативності, обґрунтованості та ефективності. Отже, виникає нагальна потреба у перегляді концептуальних засад управління фінансовими результатами на підприємстві за рахунок впровадження сучасних інноваційних підходів.

Аналіз останніх досліджень дозволив узагальнити концептуальні підходи системи управління на підприємстві, пропонувані до впровадження як інноваційні та перспективні. Зокрема, в науковій літературі розглядаються концепції: «управління за цілями» (досягнення конкретних стратегічних цілей підприємства, які формуються та реалізуються через узгодження з керівниками усіх ланок управління та окремими працівниками); «Business Performance Management (BPM)» (націленість на результат, тобто в якості відправної точки знаходяться глобальні, стратегічні цілі); «Balanced Scorecard (BSC)» (вимір і оцінку її ефективності за набором спеціально підібраних показників, які враховують всі істотні для обраної стратегії аспекти її діяльності, зокрема фінансові, виробничі, маркетингові тощо); потокову концепцію (інноваційний розвиток підприємства, який стане основою стабільної фінансової безпеки підприємства); «Six Sigma» (налагодження управління підприємством з метою

зменшення всіх видів дефектів і втрат за допомогою поступової реалізації проектів з ліквідації причин недоліків на основі кількісного дослідження процесів).

Вважаємо за доцільне зазначити, що інформаційно-аналітичне забезпечення та контрольні заходи відіграють вагомий роль при побудові системи управління фінансовими результатами на підприємстві, оскільки саме ці інструменти забезпечуватимуть розвиток і оптимізацію системи управління фінансовими результатами на підприємстві. Аналіз дозволить виявити причинно-наслідковий зв'язок всіх показників діяльності підприємства та відібрати необхідні показники для оцінки ефективності системи управління на підприємстві. Постійний моніторинг процесу виконання визначених дій дозволяє вносити певні корегування, враховуючи вплив зовнішніх чи внутрішніх чинників. Пошук джерел фінансування інноваційного розвитку має стати ключовим аспектом системи управління фінансовими результатами на підприємстві. Звичайно, це вимагає тісної взаємодії всіх ланок управління, взаємовідносин управлінців, що забезпечить оперативність та обґрунтованість управлінських рішень.

Таким чином, аналіз показав розмаїття пропонованих до впровадження і реалізації концептуальних підходів, які містять елементи і традиційних поглядів, і інноваційних методик. Однак зауважимо, що жодна з концепцій не повинна розглядатись до реалізації як єдино правильна і доцільна, елементи всіх підходів мають бути органічно вбудовані в цілісний механізм управління на підприємстві. Тому на перший план висуваються вимоги системного підходу до процесів управління на підприємстві.

УДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

О. Караманчук, студентки гр. МгОПз-1-17

Науковий керівник: О. Ткаченко, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Дослідження проблем обліку необоротних активів в умовах економічної кризи набувають особливої уваги, що в основному впливає на процес аудиту, особливості його здійснення та формування підсумків, так як роль необоротних активів дуже важлива для кожного підприємства, а їх аудит є значним етапом перевірки звітності сільськогосподарських підприємств.

Аудит необоротних активів відіграє важливу роль у загальному аудиті сільськогосподарських підприємств. Використання науково обґрунтованої методики здійснення аудиту є об'єктивним процесом, оскільки сприяє достовірності відображення інформації про необоротні активи. Перед початком проведення аудиту необоротних активів необхідно сформулювати мету перевірки.

Основними завданнями аудиту необоротних активів є:

1) правильність відображення в обліку надходження, наявності та вибуття (ліквідації) основних засобів та нематеріальних активів;

- 2) перевірка організації відповідного зберігання, охорони, попередження псування основних засобів;
- 3) формування первісної вартості основних засобів;
- 4) дотримання вимог щодо документального оформлення операцій в бухгалтерському обліку;
- 5) доцільність застосування методів амортизації;
- 6) контроль за дотриманням встановлених організацією норм нарахування амортизації;
- 7) виявлення неліквідних або непридатних у подальшому використанні основних засобів;
- 8) перевірка правильності розкриття інформації у облікових регістрах та формах фінансової звітності;
- 9) проведення аналізу забезпеченості та ефективності використання основних засобів;
- 10) розробка рекомендацій стосовно підвищення ефективності управління основними засобами та ін.

Основними джерела інформації для проведення аудиту необоротних активів є:

- облікова політика сільськогосподарських підприємств, установчі документи;
- первинні документи з обліку необоротних активів: накладні, інвентарні картки, акти приймання-передачі, введення в експлуатацію, ліквідації, акти списання необоротних активів, накази про ремонт необоротних активів;
- облікові реєстри, що використовуються для відображення господарських операцій з обліку необоротних активів;
- акти та довідки попередніх ревізій, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати контролю;
- головна книга;
- звітність сільськогосподарських підприємств.

З метою удосконалення наявної методики перевірки необоротних активів пропонується алгоритм перевірки основних засобів, який налічує такі етапи проведення аудиту необоротних активів:

1. Вивчення нормативно-правових аспектів проведення операцій з необоротними активами, вивчаються принципи організації бухгалтерського та податкового обліку необоротних активів;
2. Вивчення інформації з попередньої інвентаризації необоротних активів;
3. Перевірка документального забезпечення операцій з необоротними активами, які відображаються у документальному оформленні надходження, наявності, вибутті, передачі необоротних активів;
4. Визначення цілей використання основних засобів під час проведення основної діяльності сільськогосподарського підприємства;
5. Аналіз первинних документів, на підставі яких аудитор зможе

проаналізувати використання необоротних активів на сільськогосподарському підприємстві, визначити технічний стан основних засобів, рівень забезпеченості, раціональну структуру основних засобів, встановити залежність між використаним часом роботи основних засобів виробничого призначення та обсягом продукції, що в подальшому дасть змогу визначити ефективність використання необоротних активів за допомогою таких показників, як, зокрема, фондоозброєність, фондомісткість, власна частка основних засобів, коефіцієнти зносу, придатності, вибуття;

б. Заключний, під час якого відбувається формування аудиторського висновку. У висновку розкривається результат перевірки необоротних активів та визначаються заходи щодо виявлених порушень, недоліків, а також надаються рекомендації для покращення обліку.

Аудит необоротних активів дуже складний процес, а з огляду на постійні зміни в нормативних актах стосовно їх амортизації, класифікації тощо це ще й дуже важлива частина в загальному аудиті сільськогосподарського підприємства, так як може значно впливати на його кінцеві результати.

Аудит необоротних активів повинен бути спрямований на збір аудиторських доказів, проведення аналізу, застосування моделей і методів з метою розробки рекомендацій щодо оптимізації роботи облікового апарату, а також напрямів підвищення ефективності управління основними засобами та нематеріальними активами.

ФОРМИ ТА СПОСОБИ ГАРМОНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*М. Караман, студентка гр. МгОП-1-17
Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Гармонізацію саме фінансової звітності й бухгалтерського обліку вітчизняних суб'єктів господарювання в цілому пов'язують з глобалізаційними процесами в економіці, які охоплюють увесь світ. В останні роки на українському просторі здійснюється реформування системи бухобліку. Такі процеси вимагають впровадження єдиних світових стандартів бухгалтерського обліку й фінансової звітності. З цього випливає, що у сформованих соціальних, економічних та політичних умовах української економіки для виходу господарств України на міжнародний рівень велику роль становить формування правдивої, якісної й об'єктивної інформації про стан підприємства з метою ухвалення доцільних управлінських рішень.

Зазначимо, що міжнародною практикою визначено різні форми прояву гармонізації: уніфікація права, адаптація законодавства, стандартизація, імплементація та інші [1].

Під адаптацію вбачають процес пристосування до змінності умов. У міжнародному розумінні адаптація є процесом приведення національного законодавства до стандартів й норм міжнародного права шляхом внесення

певних уточнень, прийняття нових або удосконалення діючих нормативно-правових актів, приєднання до міжнародних договорів. Іншою формою гармонізації є уніфікація. Це процес приведення чинного права до єдиної системи, усунення розбіжностей і надання подібності правовому регулюванню відносин між країнами, підприємствами. Вона зумовлена ускладненням суспільного життя й розвитком відносин у суспільстві. На даному етапі уніфікаційні процеси здійснюються країнами ЄС та СНД.

М.І. Кутер, наприклад, виділяє такі шляхи гармонізації фінзвітності: суттєві й формальні. Суттєві способи гармонізації фінансової звітності направлені на зближення національних стандартів з міжнародним, в тому числі: понять, принципів, процедур обліку та звітності, їх методів та інших критеріїв. І це є основою для формування нової вже гармонізованої фінзвітності. Проте, такий процес є доволі складним і потребує багато часу. Тоді як під формальними способами найчастіше розуміють визначені прийоми перетворення фінзвітності певної країни в умовах дії стандартів й принципів обліку іншої держави або групи країн.

На сьогодні формальні способи гармонізації можна представити такими видами [2]:

1) перетворення фінзвітності за допомогою коефіцієнтів перерахунку. Вони дають змогу наглядно побачити, що за значення у показника буде отримано, якщо бухгалтерський облік вестиметься за запропонованими стандартами й принципами. Головним недоліком цієї трансформації є важкість у розробці коректних коефіцієнтів для різних видів підприємств й їх потужностей .

2) трансформація фінансової звітності за допомогою додаткових обчислень. За цим методом, враховуючи відмінні ознаки кожної з систем, складають таблиці, які дають змогу виокремити як позитивний, так і негативний вплив факторів на показники. Після проведення розрахунків, отримані дані вносяться вже в нову форму звітності.

3) формування фінзвітності за методикою іншої країни на основі первинних документів, які складені з дотриманням міжнародних вимог. Такий спосіб перетворення звітності виконується в певній комп'ютерній програмі, що дає змогу уникнути будь-яких помилок в перерахунках.

Беручи до уваги процеси, що відбуваються у світовому господарстві, популярності набуває також ідея стандартизації бухобліку та фінзвітності. Під нею розуміють встановлення єдиних вимог й норм щодо бухгалтерського обліку, використання певного набору стандартів, які здійснюють регулювання облікової політики господарств та її відображення у звітних формах. Стандартизація дає змогу глобалізувати систему бухгалтерського обліку й звітності, облікову політику та їх принципи. Вона втілюється й проводиться Комітетом з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Тому, результатом такого підходу є затвердження єдиного набору стандартів для будь-якої з країн, який вона може використовувати в різних облікових ситуаціях.

Отже, форми та способи стандартизації бухгалтерського обліку та фінзвітності різноманітні. Однак, при гармонізації необхідно пам'ятати, що даний процес в Україні направлений на уточнення чинних національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а не на перехід до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Саме використання досвіду зарубіжних країн з врахуванням особливостей нашої держави дозволить прискорити процес гармонізації та розробити більш ефективні напрями для неї.

Література:

1. Єфіменко В.І. Напрями гармонізації бухгалтерського обліку та звітності в Україні / В.І. Єфіменко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – Вип. 18. – С. 278-284. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Foa_2011_18_35

2. Резнікова В.В. Гармонізація бухгалтерського обліку і фінансової звітності суб'єктів господарювання в Україні: поняття та форми / В.В. Резнікова, О.С. Орлова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: ПРАВО. – 2015. – Вип. 31. Том 2. – С. 50-60. – Режим доступу: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.31/part_2/14.pdf

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

І. Кінебас, студентка групи МгОП-1-18

Науковий керівник: О.Чепець, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

На сьогодні в Україні спостерігається тенденція зростання кількості сільськогосподарських підприємств. Для того, щоб забезпечити конкурентоспроможність продукції аграрні виробники повинні оптимізувати свої виробничі витрати. Відповідно основними елементами витрат є: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, нарахування на фонд оплати праці, амортизаційні відрахування та інші витрати. Оскільки вагому частку у структурі витрат займає саме питання оплати праці, то для підприємства-роботодавця важливо правильно організувати роботу персоналу та обрати методику нарахування заробітної плати, що буде найбільш доцільна для даного виду робіт чи напрямку діяльності.

Ведення обліку оплати праці на аграрному підприємстві регламентується такими нормативними актами: загальнообов'язковими, яких дотримуються підприємства усіх галузей (ЗУ «Про оплату праці», КЗпП, ЗУ «Про Державний бюджет України на 2018 рік», ЗУ «Про прожитковий мінімум», П(с)БО 26 «Виплати працівникам», ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ПКУ тощо) та вузьконаправленими для аграрного сектору економіки (Галузева угода, ЗУ «Про колективне сільськогосподарське підприємство», ЗУ «Про фермерське господарство», ЗУ «Про сільськогосподарську кооперацію»,

Типові довідники нормування праці тощо). Така широка законодавча база вимагає від бухгалтера відповідної кваліфікації та вміння слідкувати за оновленнями у необхідних нормативних положеннях.

Сільськогосподарські підприємства мають певні відмінності процесу виробництва: розподіл готової продукції на побічну, супутню та основну, залежність від родючості земельних ділянок та погодних умов, використання біологічних активів, сезонність робіт. Тому методика розрахунку оплати плати працівникам, зокрема виробничому персоналу, на даних підприємствах значно відрізняється. Наприклад, в молочному скотарстві оплата праці доярки може включати такі критерії для розрахунку: норма обслуговування, кількість закріплених за дояркою голів худоби, валовий надій молока (основна продукція), кількість голів приплоду (супутня продукція), клас робіт, кількість відпрацьованих змін. Щоб зареєструвати виконання робіт використовуються, крім типових, спеціалізовані форми документів, зокрема для доярки: Журнал обліку надою молока, Акт на оприбуткування приплоду та інші. Також підприємства аграрного сектору мають потребу в застосуванні праці сезонних працівників протягом певного періоду (обробки землі, сівби, збору урожаю) [1]. З даними працівниками укладають тимчасовий контракт (договір) та включають до складу штатних працівників. В свою чергу бухгалтер повинен своєчасно та правильно здійснювати обробку всіх первинних документів і вести аналітичний облік за кожним працівником.

Загалом облік сільгосппідприємств досить трудомісткий, тому для спрощення та підвищення якості роботи бухгалтера використовуються такі програми: «MASTER:Агро», «MASTER:Зарплата і Кадри», АСУП "ДЕБЕТ Плюс", «1С Підприємство 8. Бухгалтерія сільськогосподарського підприємства для України», «Акцент: Сільське господарство» та інші.

Отже, враховуючи всі особливості оплати праці у сільському господарстві, бухгалтер повинен мати високий рівень компетенції у даній сфері та постійно удосконалювати професійні знання.

Список літератури:

1. Сіренко Н.М. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : навч. посіб. Миколаїв: МДАУ, 2010. - 439 с.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЯМИ

Ю. Логойда, студентка групи МгОПз-17

Науковий керівник: Т. Погорелова, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В умовах розвинених ринкових відносин значна увага приділяється поняттям дебіторської та кредиторської заборгованостей. Основною проблемою в даних умовах господарювання є несвоєчасне та неповне виконання суб'єктами своїх зобов'язань. Основою фінансово-господарської діяльності підприємства є розрахункові операції, внаслідок яких, з однієї сторони, виникає дебіторська, а з іншої – кредиторська заборгованість, що, в

свою чергу негативно впливає на діяльність суб'єкта господарювання. Тому, суб'єктам ринкових відносин необхідно здійснювати ефективне управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, сприяючи постійному їх зменшенню та недопущенню простроченої.

Для ефективного управління кредиторською заборгованістю необхідне проведення таких заходів:

- постійний контроль кредиторської заборгованості (контроль над правильністю оформлення і складання договорів з контрагентами відповідно до чинного законодавства; спостереження за термінами оплати договорів; контроль над своєчасним здійсненням платежів);

- ранжування контрагентів у реєстрі платежів;

- планування обсягу залучених коштів (планування обсягу боргових зобов'язань, задовольняючи власні потреби; правильного розрахунку граничного розміру запозичень, визначення якого виходить із показників кредитоспроможності підприємства);

- здійснення постійного моніторингу та аналізу кредиторських рахунків за тимчасовими діапазонами – по місяцях і за більш короткі періоди часу.

Щодо управління дебіторською заборгованістю, то найбільш ефективними будуть такі шляхи:

- визначення термінів прострочених залишків на рахунках дебіторів і порівняння цих термінів із середніми показниками в галузі, показниками конкурентів і даними минулих років;

- періодичний перегляд граничної суми кредиту виходячи з реального фінансового становища клієнтів;

- якщо виникають проблеми з одержанням грошей, то необхідно вимагати заставу на суму не меншу, ніж сума на рахунку дебітора;

- використання господарських судів для стягнення боргів за наявності порук чи гарантій;

- продаж рахунків дебіторів факторинговій компанії чи банку, що надає факторингові послуги, якщо це вигідно;

- під час продажу великої товарної партії негайне виставлення рахунку покупцю;

- використання циклічної виписки рахунків для підтримання одноманітності операцій;

- відправлення поштою рахунків покупцям за декілька днів до настання терміну платежу;

- пропозиція відстрочки у виплаті грошей для стимулювання попиту;

- страхування кредитів для захисту від значних збитків за безнадійними боргами;

- обминання дебіторів із високим ризиком.

Отже, аналіз стану кредиторської та дебіторської заборгованостей треба здійснювати постійно та послідовно, тому що від якості управління ними на підприємстві залежить його фінансовий стан та результати діяльності.

ОПЛАТА ПРАЦІ: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Г. Полтавець, студентка гр. МззОП-1-17

*Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Основним елементом процесу виробництва, використання та розподілу виготовленого продукту є праця працівників. Участь працюючих в частині знову створеного фізичного і морального благополуччя проявляється у вигляді винагороди, яка зобов'язана відповідати кількості та якості затраченої ними роботи. Найважливішим способом зростання зацікавленості працівників у наслідках своєї діяльності та її продуктивності, а також збільшення обсягів виготовленої продукції, поліпшення її якості та асортименту є заробітна плата.

Оплата праці є однією з найскладніших економічних категорій та провідним соціально-економічним явищем. Адже вона, з одного боку, є головним джерелом прибутків найманих працівників, основою матеріального достатку членів їхніх родин, а з іншого - є істотною частиною затрат виробництва для роботодавців і при цьому результативним способом мотивації працівників у досягненні цілей підприємства.

Існує багато підходів щодо тлумачення поняття «заробітна плата». Так, згідно Закону України «Про оплату праці»: «заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу» [4].

Питаннями вивчення теоретичного змісту поняття «заробітна плата» в свій час займалися такі видатні вчені – економісти, як: К.Маркс, А. Сміт, Д. Рікардо.

Вітчизняні економісти також продовжують досліджувати це питання. Так, Покропивний С.Ф. вважає, що: «заробітна плата як економічна категорія відображає відносини між найманими працівниками і роботодавцями щодо розподілу новоствореної вартості (прибутку)». Якщо для перших заробітна плата є головною формою прибутку, то для других - часткою затрат на виробництво, фактором конкурентоспроможності продукції, складовою прибутку підприємства [3].

З точки зору М.Д. Ведерникова: «заробітна плата є первинним прибутком домашніх господарств, який передбачає винагороду в грошовій або натуральній формі, що має бути виплачена роботодавцем найманому працівнику за роботу, виконану у звітному періоді» [1].

Оплата праці є багатогранною за своїм економічним змістом та виконує ряд функцій. Г. Завіновська формулює чотири функції оплати праці – відтворювальну, стимулюючу, регулюючу та соціальну [2].

Узагальнюючи аналіз позицій науковців та законодавчих актів України, доцільно сформулювати власне визначення поняття «заробітна плата», під яким слід розуміти: оклад, розрахований як в грошовому так і натуральному виразі, який за трудовими контрактами роботодавець розраховується за виконану ним роботу або надані послуги.

Література

1. Ведерников М.Д. Ринковий механізм регулювання оплати праці робітників (проблеми теорії і практики): Монографія. - Хмельницький: Евріка, ТОВ, 2001. 288 с.
2. Завіновська Г. Т. Економіка праці: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2003. 300 с.
3. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: Підручник. Київ: КНЕУ, 2001. 528 с.
4. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95–ВР. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/>.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Д. Касярум, студентка гр. МгОП-1-17
Науковий керівник: О. Губарик, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Метою проведення аудиту запасів є висловлення аудитором думки про: достовірність первинних даних бухгалтерського обліку щодо фактичної наявності та руху запасів; повноту та правильність відображення первинних даних з обліку запасів у зведених регістрах; правильність ведення обліку запасів відповідно до законодавчих та нормативних актів, облікової політики; достовірність відображення залишку запасів у звітності [1,2].

Для досягнення основної мети аудиту, а також задоволення потреб користувачів в отриманні повної, правдивої та неупередженої інформації щодо виробничих запасів аудитором необхідно виконати такі завдання:

- 1) перевірка наявності та порядку зберігання товарно-матеріальних цінностей;
- 2) перевірка забезпечення контролю за збереженням запасів на всіх етапах їх руху та зберігання;
- 3) - перевірка правильності та своєчасності документального відображення операцій із надходження, відпуску та внутрішнього переміщення запасів;
- 4) - перевірка правильності визначення первісної вартості запасів та відповідності її обліковій політиці та П(С)БО;
- 5) перевірка дотримання норм витрачання запасів для здійснення господарської діяльності та порядку обліку витрачання запасів у виробництві;
- 6) перевірка додержання підприємством встановлених норм списання;
- 7) перевірка дотримання підприємством податкового законодавства по операціях, пов'язаних із формуванням собівартості продукції;
- 8) перевірка правильності відображення в обліку руху МШП;
- 9) перевірка переоцінки та уцінки товарно-матеріальних цінностей;
- 10) оцінка якості проведених інвентаризацій запасів;
- 11) встановлення законності дій, пов'язаних із рухом виробничих запасів,

та відсутності суттєвих порушень і помилок у бухгалтерському обліку та звітності [3].

Отже, загальне визначення завдання аудиту виробничих запасів полягає у встановленні достовірності й повноти відображення в бухгалтерському обліку та звітності всіх господарських фактів відносно залишків і руху виробничих запасів.

Тож залежно від мети аудиторського дослідження, завдань, які передбачені договором, та власних можливостей аудитор на свій розсуд обирає методику проведення аудиту виробничих запасів. Основна мета обраної методики зводиться до встановлення об'єктивної істини про досліджуваний об'єкт.

Література:

1. Марчук У.О. Сутність внутрішньогосподарського контролю: теоретичні засади та наукові підходи / У.О. Марчук // Облік і фінанси АПК. – 2011. - № 4. – С. 89-91.
2. Палюх М.С. Нові підходи до організації обліку на підприємствах агропромислового виробництва / М.С. Палюх, О.П. Сकिрян // Економічний аналіз. – 2010. Випуск 6. – С.135 – 137.
3. Петрик О. А. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посіб. / О. А. Петрик, В. Я. Савченко, Д. Є. Свідерський / за заг. ред. О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2008. – 472 с.

ПЕРВИННИЙ ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

О. Щербак, студентки гр. МгОПз-2-17

*Науковий керівник: О. Ткаченко, старший викладач
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Рослинницька галузь є динамічною системою, яка знаходиться в постійному процесі розвитку, і їй характерні такі особливі, як використання землі як основного засобу виробництва; залежність виробничого процесу від природних процесів, що передбачає сезонність застосування засобів праці та трудових ресурсів під час виконання сільськогосподарських робіт та розмежування витрат за виробничими циклами; одночасний вихід декількох видів продукції тощо.

Для оформлення відправлення зерна від комбайна на тік або інші місця збереження застосовують талон шофера і талон комбайнера. Ці талони повинні бути різні за кольором, що полегшує подальшу облікову роботу з ними. Кожний талон призначено для обліку одного бункера зерна, відправленого від комбайна.

Відповідні талони із заповненими в бухгалтерії реквізитами і підписами головного бухгалтера реєструють за їх видами в Журналі обліку виданих талонів. Після цього їх вручають комбайнерам і водіям транспортних засобів, які будуть зайняті на збиранні урожаю.

При кожній відправці від комбайна повного бункера зерна комбайнер

передає водієві один талон комбайнера. Водночас водій передає комбайнеру один талон водія. В місцях тимчасового або постійного зберігання зерна його зважують, після чого водій передає завідувачу току або комірнику талони, отримані від комбайнера і Реєстр приймання зерна від шофера, який ведеться в одному примірнику і постійно знаходиться у водія.

Після зважування транспортного засобу із зерном, завідувач току записує номер талонів комбайнерів, прийнятих від водія, прізвище водія, що доставив зерно, номер транспортного засобу та інші дані в Реєстр приймання зерна вагарем, який також ведеться в одному примірнику. Після розвантаження зерна водій повертається і завідувач току (вагар) зважує транспортний засіб і записує в своєму реєстрі масу тари, визначає масу зерна і одночасно вказує, від якого комбайна прийнято зерно. Кількість зданого зерна підтверджується в цьому реєстрі підписом водія.

Водій на підставі свого Реєстру приймання зерна записує щоденно кількість перевезеного зерна в Дорожній лист вантажного автомобіля і здає в кінці звітного або на початку наступного дня ці документи диспетчеру або безпосередньо в бухгалтерію господарства.

Комбайнер після закінчення зміни передає завідувачу током (вагарю) всі талони, отримані від водіїв, а від нього в обмін отримує виписку з реєстру про намолот зерна зібраного на скошеній площі. На підставі цих даних комбайнер заповнює Обліковий лист тракториста-машиніста і здає його бригадиру або в бухгалтерію.

Талон комбайнера і талон водія, здані в кінці робочого дня завідувач току (вагар) разом з Відомістю руху зерна та іншої продукції і прикладеними до неї Реєстрами приймання зерна вагарем щоденно передають у бухгалтерію господарства. На підставі цих документів проводять відповідні записи в бухгалтерських реєстрах. Після цього талони можуть бути видані під звіт комбайнерам і водіям для повторного використання.

Зерно, яке надійшло від комбайнів на тік, в більшості випадків вимагає додаткового сортування та сушіння. Роботи, пов'язані з очищенням зерна оформляють Актом на сортування і сушіння продукції рослинництва, який складають в одному примірнику на кожну партію продукції в присутності агронома. Підписує його завідувач току, бригадир, вагар, агроном господарства.

Акт є підставою для оприбуткування очищеного зерна за культурами та сортами, а також відходів, придатних для використання, та списання відходів, які не можна використати, і втрат від усихання зерна.

Очищене зерно відправляється з току на хлібоприймальні пункти або до зерносховища. Зерно або насіння олійних культур і трав, що відправляють на приймальні або заготівельні пункти, оформляється товарно-транспортною накладною, яка складається в трьох примірниках. перший і другий примірник видають водієві, а третій залишається на місці відправлення.

Після прийняття зерна на заготівельному пункті 1-й примірник цієї накладної залишається у приймальника як підстава для оприбуткування зерна, а

2-й примірник з розпискою приймача повертається водієві, який передає його разом з Дорожнім листом вантажного автомобіля до бухгалтерії господарства.

Якщо зерно відправляється на хлібоприймальний пункт залученим транспортом, то товарно-транспортну накладну виписують у 4-х примірниках. При цьому 3-й і 4-й примірники залишаються у водія, один з них повертається в господарство разом з документами на оплату транспортних послуг.

Облік продукції овочівництва, садівництва, картоплі та технічних культур ведеться в Щоденнику надходження сільськогосподарської продукції, який щоденно складає бригадир в одному примірнику на всю бригаду. Перед початком збирання урожаю кожному бригадиру видається потрібна кількість бланків.

В міру надходження продукції від працівників приймачі або комірники зважують зібрану продукцію і кожне зважування записують у щоденнику, зазначаючи в ньому дату, назву продукції, прізвище осіб, від яких прийнято продукцію, а також табельний номер працівника. В кінці робочого дня всі щоденники підписує керівник структурного підрозділу.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В. Сергєєв, студент гр. МгОПз-17

Науковий керівник: О. Губарик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Достовірність формування фінансового результату є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, обов'язкового дотримання яких вимагає законодавча база, зокрема концептуальні основи складання та подання фінансових звітів, міжнародні стандарти фінансової звітності, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Проте розуміння сутності поняття «фінансовий результат» – одна з головних передумов формування відповідних напрямків його обліку, аналізу та можливості здійснення своєчасного управлінського впливу на окремі його складові заради підвищення ефективності діяльності підприємств.

Узагальнюючи надбання вчених-економістів з питань визначення даного поняття, пропонуємо використовувати наступне визначення: фінансові результати – це виражений в грошовій формі якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності організації шляхом зіставлення доходів та витрат, що виступає у формі прибутку чи збитку. Одним з досить важливих аспектів організації аналітичного обліку фінансових результатів на підприємстві є їх обґрунтована класифікація. Підходи до класифікації фінансових результатів за різними ознаками містять суперечливі моменти, навіть на законодавчому рівні, так, наприклад, у 2013 році втратив чинність П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» [1], в якому визначались основні

види фінансових результатів, а у новому стандарті запропоновано інший перелік показників, який досить сильно відрізняється від того, який застосовувався (табл. 1).

Таблиця 1. Порівняння переліку показників фінансового результату, які використовуються у нормативних документах

П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» (втратив чинність)	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
Валовий прибуток	Валовий прибуток
Прибуток від операційної діяльності	Фінансовий результат від операційної діяльності
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	Фінансовий результат до оподаткування
Прибуток від звичайної діяльності	Прибуток від припинення діяльності після оподаткування
Чистий прибуток	Чистий фінансовий результат
	Інший сукупний дохід до оподаткування
	Інший сукупний дохід після оподаткування
	Сукупний дохід

При цьому жодним нормативним документом не визначена сутність поняття «сукупний дохід», а тільки наведений алгоритм його розрахунку. Крім того, відповідно до НП(С)БО 1, який не передбачає відображення надзвичайних фінансових результатів з Плану рахунків виключено відповідні рахунки, але не запропоновано відповідних прийомів для відображення таких витрат і доходів у разі їх виникнення.

Отже, на сьогоднішній день, нормативно-правові акти, що регламентують порядок визначення результатів діяльності підприємства, взагалі не містять класифікації фінансових результатів, що могла б бути використана для створення ефективних інформаційних облікових моделей. На думку авторів, класифікація фінансових результатів, у першу чергу, необхідна для прийняття відповідних рішень користувачами, а тому повинна мати групування за певними ознаками, які підвищать аналітичність отриманої інформації.

Література:

1. Арич М. І. Концептуальні підходи до визначення фінансово-економічних результатів підприємства / М. І. Арич // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/1234.pdf>

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

М. Гіда, студент гр. МТ-1-15

Науковий керівник: Т. Саванчук, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В умовах сучасних загальносвітових інтеграційних процесів система управління комерційними організаціями, в тому числі і сільськогосподарськими підприємствами, дуже змінилася. В її формуванні важливе значення почали приділяти плануванню, обліку та контролю виробничо-господарської діяльності. Водночас необхідність урахування

інтересів власників комерційних структур, їх акціонерів та працівників вимагає застосування інноваційних методів контролю за станом господарюючого суб'єкта, а саме проведення внутрішнього аудиту.

Практика діяльності сільськогосподарських підприємств свідчить, що їх ефективна діяльність багато в чому залежить від дієвої організації системи незалежного внутрішньогосподарського контролю – аудиту. Створення на підприємствах підрозділів внутрішнього аудиту та нормативного регулювання їхньої діяльності на сьогодні являється актуальним, складним і багатограним питанням, адже, поряд з його значенням, існує ціла низка проблем, пов'язана з організацією внутрішнього аудиту на підприємстві.

Для того, щоб сільськогосподарське підприємство працювало безперебійно та ефективно, потрібно створити внутрішню аудиторську службу, яка контролює операції, що відбуваються на підприємстві. Основними критеріями побудови внутрішньої аудиторської служби є спеціалізація та розміри підприємства. Планування внутрішнього аудиту виступає основним і початковим етапом для проведення перевірки, а якісно проведена аудиторська перевірка сприяє покращенню фактичних показників роботи та пошуку нових орієнтирів розвитку підприємства. Створення такої служби на підприємстві надає його керівництву цілу низку переваг, але при цьому має і ряд недоліків.

До основних переваг, при цьому, можна віднести:

1. Внутрішній аудит – це ефективна система контролю за господарською діяльністю суб'єкта господарювання.
2. Сприяє покращенню якості зовнішніх аудиторських перевірок.
3. Внутрішнім аудиторам потрібно прикласти менше часу і зусиль для виявлення наявних відхилень.

В той же час, організація внутрішнього аудиту має наступні недоліки:

1. Не в достатній мірі виконується принцип незалежності аудитора.
2. Існує можливість побудови помилкового уявлення зовнішніх аудиторів про фінансовий стан підприємства на основі ознайомлення із звітами внутрішніх аудиторів.
3. Зовнішні аудитори можуть з легкістю вказати на прорахунки не лише рядових працівників, але й керівника підприємства. Поради зовнішніх аудиторів базуються на багаторазовому спостереженні за діяльністю інших підприємств галузі. В той же час, внутрішні аудитори, частіше всього не акцентують увагу на промахах керівництва.

Отже, прийняття рішення про створення внутрішньої аудиторської служби на підприємстві покладається на власника та найвище керівництво компанії. Проте, треба враховувати, що головним призначенням служби внутрішнього аудиту має бути контроль діяльності усіх структурних підрозділів підприємства, в тому числі і керівництва. За таких умов, проведення внутрішнього аудиту допомагає встановити достовірність інформації, відображеної у звітності, виявити наявні відхилення облікових даних від фактичних, що сприятиме покращенню ефективності процесів аналізу, прогнозування і планування, а, отже, й роботи підприємства в цілому.

ПОДАТОК НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ – ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

А. Міньковська, асистент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Президент України Петро Порошенко заявив про заміну податку на прибуток податком на виведений капітал. Це планується із 1 січня 2019 року. Скасування цього податку загалом може спричинити втрати для національного бюджету до 23 млрд грн. Проте цей крок очільник української держави називає свідомим ризиком для стимулювання бізнесу до реінвестицій у економічне зростання. Також урядові належить розробити компенсаторні механізми для покриття можливих втрат, коли податок буде скасовано.

Будь-який бізнес існує, насамперед, щоб заробляти гроші для власника (а інакше це не бізнес, а щось інше). Поки гроші обертаються в бізнесі, вони створюють додану вартість, забезпечують робочі місця, надходження до бюджету від ПДВ і ПДФО, наповнюють Пенсійний фонд. Вилучати частину прибутку на цьому етапі не лише безглуздо, а й навіть шкідливо для економіки в перспективі – вважають ідеологи податку на виведений капітал. І тому пропонують брати податок уже "на виході" – коли гроші відправляються до власника у вигляді дивідендів або інших благ.

Плюси такої моделі оподаткування очевидні:

1) створюються стимули для ділової та інвестиційної активності. Як показав досвід Естонії, до країни відразу збільшився приплив іноземних інвестицій. Разом з тим інвестори-резиденти чомусь не поспішили нарощувати свою активність. Вочевидь, не повірили такому щастю;

2) у підприємств немає необхідності занижувати фінансовий результат, а отже, фінансова звітність підприємств може стати більш прозорою й привабливою для інвесторів і банків;

3) податкові зобов'язання легко перевіряти, адже операції, що віднесені до об'єкта оподаткування, складно приховати. Податківцям досить буде проконтролювати факт наявності таких операцій. Відповідно, зникне тема для спорів: "можна чи не можна відносити до витрат?", "чи потрібно коригувати?" (хоча привід для спекуляцій навколо звичайних цін однаково залишиться).

Опоненти ставлять зустрічні критичні запитання:

1. Якщо цей податок такий ефективний, то чому його дотепер не впровадила жодна країна, крім Естонії? У більшості розвинених економік світу справляється корпоративний податок, що є аналогом нашого податку на прибуток.

2. Чим закрити діру в бюджеті, яка неминуче утворюється після відмови від податку на прибуток? Але ж в Естонії так і трапилося: спочатку надходження від нового податку виявилися вдвічі менше, ніж від податку на прибуток.

3. Не чи будуть компанії просто "переводити в готівку" кошти, прикриваючись купівлею яких-небудь фіктивних послуг, замість того щоб

сплачувати податок на виведений капітал? Хоча тут якраз відповідь є: при ставці податку 15 % вже немає ніякого сенсу ризикувати.

Що ж стосується податку на виведений капітал, то ми не беремося нікого агітувати ні за, ні проти. Тепер ви знаєте, які зміни плануються щодо податку на прибуток. Добре це чи погано час покаже. А висновки кожен зробить сам.

Література:

1. Податковий кодекс/ Електронний ресурс : https://urist-ua.net/кодекси/податковий_кодекс_україни/стаття_III/

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

О.Козакова, студентка гр. МгОПз-17

Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доц.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Процес ведення обліку загальновиробничих витрат регламентується значною кількістю нормативно-правових документів на загальнодержавному рівні, на підставі яких власники підприємств визначають конкретні правила обліку загальновиробничих витрат залежно від особливостей господарської діяльності.

Суб'єкти господарювання при веденні бухгалтерського обліку загальновиробничих витрат повинні дотримуватися загальних принципів його ведення, які передбачаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дані принципи є базовими, а їх дотримання є беззаперечною умовою ведення бухгалтерського обліку.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів. Загальновиробничі витрати є елементом витрат на виробництво, а отже, входять до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) і чинять вплив на розмір оподаткованого фінансового результату.

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73, визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Міністерством фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності. Склад загальновиробничих витрат підприємства регламентується статтею 15 П(С)БО 16. Статтею 16 даного Положення (стандарту) регламентовано поділ загальновиробничих витрат суб'єкта господарювання на постійні та змінні.

План рахунків бухгалтерського обліку є переліком рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності у бухгалтерському обліку. Призначення і порядок ведення рахунків

бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про загальновиробничі витрати встановлює «Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», затверджена Наказом Міністерства фінансів УкраУни 30.11.1999 р. № 291.

Визначальним нормативно-правовим документом для аграрних підприємств є Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики від 18.05.2001р. № 132. Слід зазначити, що вони носять рекомендаційний характер, а їх норми повинні трактуватися з урахуванням основоположних підходів, регламентованих нормативно-правовими документами вищих рівнів.

Облікова політика затверджується наказом керівника підприємства і є важливим внутрішнім правовим документом роботи бухгалтерів. В наказі про облікову політику мають бути зазначені методи й бази розподілу таких витрат. Перелік змінних та постійних загальновиробничих витрат, як правило, прикладається як додаток до наказу про облікову політику підприємства.

Отже, всі досліджені нормативно-правові акти мають на меті організувати і допомогти у веденні бухгалтерського обліку загальновиробничих витрат на підприємствах України.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА РЕМОНТ І ПОЛІПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*К. Голуб, студентка групи МгОПз-17
Науковий керівник: Т. Погорєлова, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Трактування поняття «ремонт» наводиться у положенні «Про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту» № 102 від 30.03.1998 р., згідно з яким: ремонт – це комплекс операцій щодо відновлення справності або роботоздатності виробів та відновлення ресурсів виробів чи їх складових частин.

Найпоширеніша ознака, за якою класифікують ремонти основних засобів, залежить від ролі у відтворенні та оновленні засобів, за якою ремонти поділяють на поточний, капітальний і середній.

Бухгалтерський облік витрат, пов'язаних із ремонтом та поліпшенням основних засобів, врегульовано у П(С)БО 7 «Основні засоби» та Розділом 6 «Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів», а також п.146.11 та п.146.12 Податкового Кодексу України.

Законодавством передбачено, що первісна (переоцінена) вартість основних засобів може бути збільшена на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням та ремонтом об'єктів, визначену в порядку, встановленому податковим законодавством. Тобто, витрати на ремонт можна розподілити таким чином:

- ремонтні витрати в розмірі 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації на початок звітного року включати до витрат відповідного звітного періоду;

- решту витрат – відносити на збільшення вартості основних засобів і амортизувати.

Розподіл і відображення в бухгалтерському обліку витрат на поліпшення та ремонт основних засобів, згідно з П(С)БО 7, здійснюється за такими напрямками:

а) витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що приводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта основних засобів;

б) витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта у робочому стані (проведення технічного огляду, нагляду, обслуговування, ремонту тощо) та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання (п. 32 Методичних рекомендацій № 561).

Витрати, пов'язані з поліпшенням об'єктів основних засобів, повинні акумулюватися за дебетом рахунку 15 «Капітальні інвестиції» на окремих субрахунках (631, 685, 377, 66, 65), а після закінчення всіх робіт списуватися з кредиту рахунку 15 у дебет рахунку 10 «Основні засоби» відповідно до кожного об'єкта, що підлягав поліпшенню.

Чітку класифікацію робіт щодо обслуговування та технічного огляду й нагляду за основними засобами підприємства можуть розробити самі. У бухгалтерському обліку витрати на ремонт відображаються дебетом рахунку 23 «Виробництво», або рахунків класу 9 «Витрати діяльності» (92, 93, 94).

Аналітичний облік витрат на капітальний ремонт господарським способом ведеться у розрізі видів витрат, так і за кожним об'єктом при позамовному методі у розрізі статей витрат, за підрядного методу витрати на поточні ремонти та обслуговування відносяться безпосередньо на об'єкти їх виконання.

Вважаємо, що роз'яснення поняття «ремонт основних засобів» та безпосередньо його відображення у обліковому процесі в залежності від видів ремонтів дасть можливість покращити облік основних засобів та підвищити показники ефективності їх використання.

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕХОДУ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ю. Мирошниченко, студентка гр. Мг-ОП-1-18

*Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Основною метою складання фінансової звітності, згідно з законодавством, є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства з метою прийняття управлінських рішень. Запровадження Міжнародних стандартів

фінансової звітності (далі – МСФЗ) в Україні приводить до складання і подання форм звітності у єдиному вигляді всіма підприємствами-учасниками ринку цінних паперів та підприємствами суспільного значення. Тобто, відбувається процес гармонізації звітності.

Україна поступово покращує рівень нормативно-правової бази з метою запровадження нових європейських методів та розробок в сфері обліку та звітності. Саме використання фінансової звітності за МСФЗ дозволить підприємствам виходити на міжнародний ринок та конкурувати з іноземними підприємствами. Тому можна відзначити ряд причин, що вказують на доцільність переходу на МСФЗ. Серед них виділяють:

- звітність, що складена за МСФЗ є зрозумілою для різних міжнародних компаній, що дозволяє залучати більше іноземних інвестицій;
- для виходу на міжнародний ринок більше не треба буде проводити додатковий аналіз, порівняння, переклад та тлумачення статей звітності на зрозумілі для іноземного інвестора стандарти;
- існує тісний взаємозв'язок між МСФЗ та Міжнародними стандартами аудиту, що дозволить проводити аудити більш ефективно;
- дає більш точну та об'єктивну інформацію про діяльність підприємства ніж фінансова звітність, що складена за НП(С)БО.

Враховуючі вищезазначені причини, багато підприємств прагне перейти до нової інтернаціональної системи складання фінансової звітності, але зіштовхуються з рядом проблем:

- відсутність кваліфікованих працівників, що змогли б підготувати фінансову звітність, знайти шляхи її використання та розуміння;
- поява додаткових затрат, що пов'язані з придбанням нового модернізованого програмного забезпечення;
- потреба у зборі додаткової інформації;
- відсутні методики щодо переходу на МСФЗ, механізми для контролювання за процесом переходу та за дотриманням МСФЗ;
- труднощі з розумінням деяких стандартів. [1]

Отже, МСФЗ – це стандарти, що забезпечують складання фінансової звітності для реального відображення фінансового стану та результатів діяльності підприємства та дозволяють вийти на міжнародний ринок. Звичайно, перехід на МСФЗ пов'язаний із великими затратами, які не кожне підприємство готово понести. Але основною причиною для переходу на МСФЗ є збільшення міжнародних інвестицій, що дозволить повністю покрити понесені витрати. Важливим моментом для керівника є розуміння того, що процес переходу на МСФЗ є поступовим та вимагає від працівників ретельності, точності, а головне знання та вміння. Тому для правильного складання фінансової звітності за МСФЗ керівник повинен сприяти професійному розвитку своїх підлеглих.

Література:

1. Лучко М. Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенюк. – Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

А.Руденко, студент групи МгОП-17

Науковий керівник: О. Одношевна, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

На сучасному етапі розвитку в нашій країні відбувається перехід до ринкової економіки, який вимагає розробки відповідного господарського механізму, докорінних змін у його функціонуванні та гармонізації інтересів усіх зацікавлених сторін. Здійснення ефективних заходів щодо стабілізації економіки та перехід до ринкових відносин потребують принципово нових підходів до управління основними засобами.

Ефективне використання основних засобів зумовлює необхідність впровадження на підприємстві науково обгрунтованої системи організації обліку основних засобів, яка б відповідала вимогам управління. Система бухгалтерського обліку виступає джерелом економічної інформації, яка необхідна керівній ланці підприємства для своєчасного реагування на вплив зовнішнього середовища.

Проблемними аспектами раціонального функціонування системи обліку надходження та вибуття основних засобів як більшості сільськогосподарських підприємств, так і на підприємстві-базі дослідження в умовах реформування економіки України набувають зараз особливої актуальності. Основними протиріччями в процесі ведення обліку і складання звітності за основними засобами є недосконалість методичної та нормативно-правової бази, формування підприємствами необгрунтованої облікової політики щодо основних засобів. Організації і правильному відображенню основних засобів у звітності підприємств повинна приділятися першочергова увага. Саме за обсягом акумульованих основних засобів можна зробити висновки відносно масштабів діяльності підприємства, про його потенційних можливостях та перспективах подальшого розвитку.

У сучасних ринкових умовах вмiла і ретельна організація бухгалтерського обліку на підприємстві переростає у суттєвий фактор ефективного використання основних засобів суб'єктами господарювання. Це, у свою чергу, призводить до того, що міра раціональності облікового процесу набуває першочергового значення в рамках забезпечення успішного розвитку підприємства. Оскільки бухгалтерський облік є орієнтованим на практику, він і сам безпосередньо формується під тиском практичних потреб, а головним завданням бухгалтера при цьому є не механічна реєстрація фактів, а вирішення завдань, що виникають у процесі господарської діяльності.

Критерієм вибору оптимального обсягу та складу інформації, яка формується у системі обліку, повинен стати економічний ефект, який отримано від використання цієї інформації, тобто її важливість, цінність, корисність для процесу управління, тому у ході формування показників документів необхідно виходити із завдань, поставлених суб'єктами господарювання та системи звітності, у формах якої відображається інформація щодо основних засобів.

Документування операцій з руху основних засобів, облікову реєстрацію та складання звітності необхідно організувати як систематизовану послідовність взаємопов'язаних між собою операцій облікового процесу, забезпечивши при цьому єдність підходів під час формування облікових регістрів та звітних форм.

Зважаючи на специфіку організації обліку наявності та руху основних засобів, зазначимо, що головною передумовою є детальне ведення аналітичного обліку. Так, для більшості сучасних підприємств, в процесі ведення фінансово-господарської діяльності, доцільно відкривати додаткові субрахунки третього та четвертого порядків. Така деталізація дозволить раціоналізувати інформацію представлену в первинних документах окремо взятого підприємства.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ЗАМОВНИКАМИ ОРЕНДНИХ ПОСЛУГ

М. Свініцька, студентка гр. МгОПз-1-17

Науковий керівник: О. Одношевна, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Малий та середній бізнес в Україні зазнає значних труднощів на шляху свого розвитку. В першу чергу це пов'язано із засобами виробництва, для придбання яких слід вивести з обігу значні кошти. Сьогодні кредитні ресурси важкодоступні, тому орендні послуги є найкращим рішенням для старту діяльності таких підприємств.

Попри те, що орендні угоди отримали значне поширення в нашій країні, існуюча система обліку, що регламентована П(С)БО 14 «Оренда» є недосконалою. Існують і певні неузгодження щодо обліку розрахунків із замовниками орендних послуг вітчизняної системи обліку та міжнародних стандартів (МСБО 17 «Оренда»), а це у свою чергу перешкоджає розвитку орендних відносин. Згідно П(С)БО 14, орендою визначена угода, відповідно до якої орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. Орендні правовідносини регулюються нормами Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Законом України «Про оренду державного майна», Законом України «Про фінансовий лізинг», а також рядом підзаконних нормативних документів, які прийнято для реалізації зазначених законів.

Наявні два варіанти обліку розрахунків із замовниками орендних послуг, які залежать від того, є чи не є оренда предметом діяльності орендодавця. Якщо оренда є основною діяльністю підприємства, то її відображають за кредитом субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» і наводять у рядку 010 «Дохід (виручка) від реалізації продуктів (товарів, робіт, послуг)» Звіту про фінансові результати. Витрати, що пов'язані з отриманим доходом від операційної оренди, відображають за дебетом рахунка 23 «Виробництво» і в рядку 040 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» Звіту про фінансові результати. Після цього об'єкт фінансової оренди в бухгалтерському обліку відображають як дебіторську заборгованість орендаря в сумі мінімальних орендних платежів і негарантованої ліквідаційної вартості.

Дохід від операційної оренди, що не відноситься до основної діяльності підприємства-орендодавця визнається іншим операційним доходом відповідного звітнього періоду на прямолінійній основі протягом строку оренди або з урахуванням способу одержання економічних вигод, пов'язаних з використанням об'єкта операційної оренди. Такий дохід відображається на субрахунку 713 «Дохід від операційної оренди активів» (Інструкція № 291), а у Звіті про фінансові результати – у рядку 060 «Інші операційні доходи».

Цікавим є те, що норми податкового законодавства щодо визнання доходів і витрат не відповідають принципам бухгалтерського обліку. Сплата ПДВ відбувається за принципом «першої події» незалежно від того, чи були надходження грошових коштів від дебіторів на поточний рахунок чи у касу підприємства. Дотримання таких вимог, при відсутності надходження коштів від дебіторів, призводить до зменшення коштів підприємства. При визнанні підприємства банкрутом, ПДВ, сплачене з суми його заборгованості, коригуванню не підлягає. Це призводить до завищення суми сплаченого ПДВ, що теж призводить до зменшення коштів підприємства. Тому виходить дещо несправедливо, оскільки ПДВ підприємству потрібно сплачувати, ще не отримавши коштів на сплату цього ПДВ.

У бухгалтерському обліку орендар відображає фінансові витрати за дебетом субрахунку 952 «Інші фінансові витрати» балансового рахунку 95 «Фінансові витрати» та кредитом субрахунку 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» рахунку 68 «Розрахунки за іншими операціями».

Погашення заборгованості по фінансовій оренді відображається записом по кредиту рахунку 31 «Рахунки в банках» і дебету рахунків: 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» (на суму поточної частки заборгованості по фінансовій оренді), 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» (на суму сплачених відсотків по фінансовій оренді).

Витрати на укладення договору оренди (оплата послуг юристів, нотаріусів, комісійні) в обліку орендодавця визнаються іншими операційними витратами того звітнього періоду, в якому вони мали місце. Інші витрати орендодавця, пов'язані з отриманим доходом від операційної оренди, теж визнаються іншими операційними витратами й відображаються за дебетом субрахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності» та у рядку 090 «Інші операційні витрати» Звіту про фінансові результати.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ж.Слободяник, студентка групи МгОПз-17

*Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

В сучасних економічних умовах зростає потреба в достовірній обліковій інформації про діяльність суб'єктів господарської діяльності. Без такої інформації неможливо зробити висновок про ефективність господарської діяльності підприємства, правильність застосування законодавства,

своєчасність сплати податків тощо. Саме тому удосконалення обліку фінансових результатів підприємств є актуальною темою сьогодення.

Фінансовий результат формується за такими видами діяльності : звичайна (основна та інша) та надзвичайна. Відповідно до П(С)БО 15 “Дохід” і до Плану рахунків доходи отримані від основної діяльності, називають “Доход від реалізації продукції (робіт, послуг)”. До основної діяльності належать операції, які пов’язані з виробництвом та реалізацією продукції (робіт, послуг) і такі операції мають створювати основу частку доходу діяльності підприємства. Так, дохід, отриманий від основної діяльності, доцільно називати “Доход від основної діяльності”, а рахунок 70 “Доходи від реалізації” замінити назвою “Доходи від основної діяльності” [3].

Інформація про інші доходи від операційної діяльності узагальнюється за рахунком 71 "Інший операційний дохід". Облік витрат ведеться на відповідних рахунках 90 "Собівартість реалізації", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут". Інші операційні витрати обліковуються на рахунку 94 "Інші витрати операційної діяльності". За дебетом рахунків відображаються суми визнаних витрат в розрізі статей, встановлених П(С)БО 16 "Витрати", а по кредиту – їх списання на результативний рахунок 791 "Результат операційної діяльності". Структура рахунку дозволяє співставляти загальну суму отриманого доходу з сумою понесених витрат від основної і іншої операційної діяльності

Також вважаємо за доцільне зміни назву рахунку 73 "Інші фінансові доходи" на "Доходи від фінансової діяльності". Пропонуємо отримані від інвестиційної діяльності доходи називати «доходи від інвестиційної діяльності», рахунок 74 «Інші доходи», а рахунок 793 «Результат іншої звичайної діяльності» назвати «Результат інвестиційної діяльності».

На основі цих пропозицій формується єдиний підхід для складання і подання всіх форм звітності щодо використання понять “операційної”, “інвестиційної”, “фінансової” діяльності підприємства і “надзвичайних подій”, з безпосередньою відповідністю їх з рекомендаціями щодо структури рахунків обліку фінансових результатів діяльності.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> 8.

2. Інструкція «Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції з його застосування» : Наказ МФУ від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua> 9.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА СПРИЯТЛИВІ ФАКТОРИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Я. Соколовська, студентка гр. МгОП-1-17

Науковий керівник: О. Губарик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

У сучасних умовах, за наявності на підприємстві тисяч об'єктів основних засобів, важко говорити про ефективне розв'язання задач їх обліку та контролю при використанні ручного способу обробки інформації. Підприємство постає перед питанням автоматизації обліку необоротних активів для виконання системних обліково-контрольних операцій.

Автоматизація управління підприємствами на основі економіко-математичних методів, засобів обчислювальної техніки та інформаційних технологій є невід'ємною частиною процесу удосконалювання діяльності практично всіх підприємств.

Останнім часом намітився якісно новий етап, який характеризується прагненням до створення інтегрованих автоматизованих систем, що поєднують усі завдання управління. Цьому сприяють розподілені обчислювальні системи й мережі, засоби ведення баз даних, засоби проектування й впровадження функціональних підсистем.

Для вирішення проблем автоматизації певних ділянок обліку можна використовувати поняття «задача», яке означає алгоритм перетворення вхідних даних за допомогою процедур обробки даних у вихідні показники, що мають певне функціональне призначення для бухгалтерського обліку та управління.

Можна виділити наступні задачі автоматизації основних засобів:

- облік і контроль об'єктів основних засобів за місцями зберігання та класифікаційними групами;
- облік і контроль за правильністю та своєчасністю відображення руху основних засобів (надходження, вибуття, переміщення);
- облік амортизації основних засобів і контроль за правильністю її нарахування й відображення;
- облік витрат на ремонт, модернізацію основних засобів і контроль раціонального використання грошових коштів щодо даних цілей;
- облік переоцінки основних засобів (дооцінка, уцінка);
- облік операційної та фінансової оренди основних засобів;
- виявлення морально застарілих основних засобів.

Сприятливим фактором автоматизації є стабільність постійної облікової інформації, що формується на підприємстві. Це створює умови для її багаторазового використання і тим самим сприяє підвищенню ефективності застосування комп'ютерної техніки на цій ділянці облікової роботи.

Характерною для цієї ділянки обліку є можливість одержання у середовищі інформаційної системи повного комплексу облікових реєстрів, необхідних для організації раціонального управління основними засобами підприємства.

Отже, інтенсивне поліпшення використання основних засобів означає підвищення ступеня завантаження виробничих потужностей на одиницю часу, що може бути досягнуто шляхом модернізації діючих машин і механізмів, встановленні оптимального режиму їхньої роботи. Робота при оптимальному режимі технологічного процесу забезпечує збільшення випуску продукції без зміни складу основних засобів, без росту чисельності працюючих і при зниженні витрат матеріальних ресурсів на одиницю продукції.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

*О. Атамас, к.е.н., доцент,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Учасниками бюджетного процесу є органи, установи та посадові особи які мають права та обов'язки з управління бюджетними коштами. До бюджетних належать організації, основна діяльність яких повністю або частково фінансується за рахунок коштів бюджету на підставі кошторису доходів і видатків. Належність організацій до бюджетних визначається їхнім статутом, установчими документами, відповідними фінансовими органами.

Загальна кількість бюджетних установ в Україні становить близько 80 тисяч, з яких: майже 20 тисяч загальноосвітніх шкіл, 15 тисяч постійних дошкільних закладів, більше 18 тисяч закладів культури, близько 3 тисячі лікарень.

Особливості бухгалтерського обліку в установах державного сектору визначаються Бюджетним кодексом України, законодавством про бюджетний устрій і бюджетний процес в Україні, національними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі, інструкціями з бухгалтерського обліку в установах і організаціях, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів, іншими нормативними документами Міністерства фінансів України (МФУ) та Державної казначейської служби України (ДКСУ).

До специфічних особливостей бюджетного обліку необхідно віднести:

- контроль виконання кошторису видатків;
- роздільний облік доходів і видатків загального та спеціального фондів, касових і фактичних видатків;
- організацію обліку витрат і доходів у розрізі статей бюджетної класифікації;
- сувору відповідність обліку і звітності вимогам нормативних документів;
- високий рівень централізації обліку;
- галузеву специфіку обліку в установах культури, науки, освіти, охорони здоров'я, управління, оборони і т. ін.

Згідно з Постановою № 419 від 28 лютого 2000 року всі юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми господарювання і форм власності перед складанням фінансової звітності повинні проводити інвентаризацію

активів і зобов'язань підприємства.

Проведення інвентаризації бюджетною установою також обов'язкове у разі:

- передачі майна державного підприємства або бюджетної установи в оренду, приватизації майна, перетворення державного підприємства, передачі державного підприємства (його структурних підрозділів) або бюджетної установи до сфери управління іншого органу управління (на дату передачі), крім передачі в межах одного органу управління, в інших випадках, визначених законодавством;

- у разі зміни матеріально відповідальних осіб, а також у разі зміни керівника колективу (бригадира), вибуття з колективу (бригади) більше половини його членів або на вимогу хоча б одного члена колективу (бригади) при колективній (бригадній) матеріальній відповідальності (на день приймання-передачі справ) в обсязі активів, які знаходяться на відповідальному зберіганні;

- у разі встановлення фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день встановлення таких фактів) в обсязі, визначеному керівником підприємства;

- за судовим рішенням або на підставі належним чином оформленого документа органу, який відповідно до закону має право вимагати проведення такої інвентаризації. У цих випадках інвентаризація має розпочатися у термін та в обсязі, зазначених у належним чином оформленому документі цих органів, але не раніше дня отримання підприємством відповідного документа;

- у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ) в обсязі, визначеному керівником підприємства;

- у разі припинення діяльності підприємства;

- у разі переходу на складання фінансової звітності за міжнародними стандартами (на дату такого переходу).

Перед складанням річної фінансової звітності бюджетні установи обов'язково повинні проводити інвентаризацію активів та розрахунків з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку шляхом їх зіставлення з фактичною наявністю активів та зобов'язань. Інвентаризація проводиться відповідно до «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», затвердженого наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879 (зі змінами).

Інвентаризація проводиться з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Під час інвентаризації активів та зобов'язань перевіряються та документально підтверджуються їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання і оцінки. При цьому забезпечуються:

- виявлення фактичної наявності активів та перевірка повноти відображення зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат майбутніх періодів;

- установа лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;

- виявлення активів, які частково втратили свою первісну якість та споживачу властивість, застарілих, а також матеріальних та нематеріальних

активів, що не використовуються, невикористовуваних сум забезпечення;

- виявлення активів і зобов'язань, які не відповідають критеріям визнання.

Річна інвентаризація починається не раніше 1 жовтня (необоротні активи, сировина та матеріали, готові вироби, пальне, корми, фураж, незавершене виробництво у рослинництві, незавершені науково-дослідні роботи тощо) і проводиться, як правило, станом на 1 число місяця. Наприклад, інвентаризація капітальних робіт і капітальних ремонтів має проводитися станом на 1 грудня; дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів з них, грошових коштів, грошових документів, розрахунків з бюджетом — станом на 1 січня і т. ін.

Результати інвентаризації оформляють інвентаризаційними описами (актами інвентаризації), які складають у двох примірниках окремо за кожним балансовим рахунком (субрахунком) і матеріально відповідальною особою. Оформлені належним чином і підписані головою, членами інвентаризаційної комісії та матеріально відповідальною особою описи (акти) здаються у бухгалтерію, де їх перевіряють і проставляють дані обліку про залишки інвентаризованих цінностей на дату проведення інвентаризації та виявляють відхилення (лишки або нестачі). Результати інвентаризації комісія відображає у протоколі з визначенням причин розходжень та винних осіб. Не пізніше ніж за десять днів після закінчення інвентаризації протоколи інвентаризаційної комісії затверджує керівник установи. Результати інвентаризації повинні бути відображені в обліку в тому ж періоді, в якому закінчено інвентаризацію, а також у річному звіті. При цьому виявлені лишки засобів прибуткуються та зараховуються на збільшення фінансових результатів діяльності установи за спеціальним фондом, нестачі в межах затверджених норм природного убутку — списуються на витрати установи, а понад норми природних втрат і втрати від псування цінностей — відносяться за рахунок винних осіб. Бюджетними установами у разі встановлення нестач або втрат, які виникли внаслідок зловживань, відповідні матеріали протягом 5 днів після встановлення нестач і втрат передаються правоохоронним органам, а на суму виявлених нестач і втрат подається цивільний позов.

Література:

1. «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», затвердженого наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879 (зі змінами).

МІСЦЕ АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Д.Воробйова, студентка гр. МгОП-1-17

Науковий керівник: О. Чернецька., к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Значну питому вагу в складі джерел коштів підприємства мають позикові кошти, у тому числі й кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість є одним із джерел формування засобів для підприємств і тому

виступає складовою частиною господарських операцій економічних суб'єктів, з точки зору їх фінансової стабільності.

Виконуючи потреби менеджменту для управління заборгованістю підприємства аналітик має бути впевнений у достовірності інформації, для чого він вивчає укладені договори, контракти та інші документи, що підтверджують наявність кредиторської заборгованості, проводить бесіди з фахівцями та іншими працівниками, які володіють даними про борги підприємства [1]. Обов'язково треба прослідкувати, щоб інформація, подана у балансі, збігалася з фактичною величиною кредиторської заборгованості, що існує на підприємстві.

Основні завдання управління кредиторською заборгованістю полягають в прискоренні платежів зі сторони клієнтів підприємства, зниженні «поганих» боргів (тобто таких боргів, виплати по яким сумнівні або вже точно не поступлять), в проведенні ефективної політики продаж, недопущенні необґрунтованого росту кредиторської заборгованості, особливо несплаченої в строк, оскільки це приводить до обкладання штрафами, пені, розірвання договірних відносин, загрози забезпечення безперебійності поставок товарно-матеріальних цінностей і т.д.

Найважливішим з погляду управління є розподіл заборгованості підприємства за термінами погашення. Поділ заборгованості на довготермінову та поточну необхідний для оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства. Крім того, групують поточну заборгованість за термінами її виникнення, найчастіше виділяючи такі «вікові групи»: до 30 днів, від 31 до 90 днів; від 91 до 180 днів і більше півроку. Таке групування необхідне як для фінансового планування, так і для контролю, зокрема для своєчасного виявлення протермінованої, сумнівної та безнадійної заборгованості.

Неплатежі товариства свідчать про фінансові складнощі. Тому при аналізі слід встановити причини неплатежів. Тому при аналізі кредиторської заборгованості слід враховувати, що вона одночасно є джерелом покриття дебіторської заборгованості. Особливе значення має аналіз і управління кредиторською заборгованістю в умовах інфляції, оскільки така іммобілізація власного оборотного капіталу стає найбільш не вигідною для підприємств, тому що більшість з них відчують гостру нестачу оборотного капіталу.

Аналіз заборгованості в системі управління підприємством повинен бути спрямований на задоволення інформаційних потреб менеджменту при прийнятті відповідних управлінських рішень щодо утворення, погашення чи регулювання заборгованості. Лише на підставі об'єктивної та своєчасної інформації можна прийняти обґрунтовані управлінські рішення щодо подальшого планування та контролю заборгованості.

Література:

1. Іващенко А. С. Проблеми обліку дебіторської та кредиторської заборгованості в Україні / А. С. Іващенко, О. В. Гайдамака, Н. В. Черевик // Молодий вчений. - 2017. - № 4(07)(1). - С. 69-71.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

А.Тенета, студентка групи М2ОП-1-18

*Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

В процесі діяльності підприємств різноманітних галузей та напрямленостей виникає потреба в запасах, які в свою чергу, є значною частиною балансу (зокрема це спостерігається в галузі промисловості та сільського господарства). Дослідження теоретичних засад їх обліку дозволить виявити слабкі та проблемні аспекти організації обліку запасів та сформуванати загальний підхід до їх обліку. В свою чергу виявлення проблемних аспектів надасть поштовх для пошуку їх рішення, що дозволить покращити стан обліку запасів та якісні характеристики балансу.

Перш за все слід визначитися із значенням терміну «запаси» - це активи, які будуть використані (реалізовані) підприємством строком до одного року (або одного операційного циклу). Тобто до запасів відносяться: сировина та матеріали, незавершене виробництво, готова продукція, малоцінні та швидкозношувані предмети, товари для подальшого продажу, поточні біологічні активи. Запаси обліковуються на рахунках другого класу, які є активними.

Важливе значення в організації обліку запасів займає законодавче регулювання. Методичні засади обліку запасів викладені в наступних законодавчих документах: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 9 «Запаси», П(С)БО 30 «Біологічні активи», МСФЗ 2 «Запаси», План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкцію про його використання.

Виробничі запаси й готова продукція складають найбільшу частину в структурі запасів виробничих підприємств, тож оптимізація їх витратання та обліку займають важливе місце. Здійснити таку оптимізацію допоможе правильний вибір методу списання запасів. В П(С)БО 9 запропоновано наступні методи: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу [1].

Слід відмітити, що організація обліку запасів безпосередньо пов'язана з організацією складського обліку. Без належно організованого обліку на складах не вдасться здійснювати точні бухгалтерські розрахунки та правильний облік запасів.

Отже, організація обліку запасів є досить складним і трудомістким процесом, під час якого можна зіштовхнутися з рядом проблем, які з'являються через неретельне дослідження вище згаданих аспектів. Щоб уникнути суттєвих помилок при організації обліку запасів слід дбайливо підійти до розгляду теоретичних аспектів.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Левченко З.М. Організація бухгалтерського обліку виробничих запасів аграрного підприємства /З.М. Левченко. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://www.economyandsociety.in.ua/journal/3_ukr/88.pdf]

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ПРИ ВНУТРІШНЬОМУ АУДИТІ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

С.Буйвол, магістр

*Науковий керівник: Г. Павлова, д.е.н., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Оскільки внутрішній аудит здійснюється на підприємстві в інтересах власників, які зацікавлені в конкурентоздатності свого підприємства (що досить актуально в даний час), то його організація є необхідною для ефективного функціонування та розвитку підприємства, оскільки він дає можливість більш точно здійснити прогнозування і оцінку ризиків підприємства. Ефективність внутрішнього аудиту також пояснюється тим, що при розробці стратегічного плану роботи на рік або на декілька років вперед внутрішні аудиторі визначають насамперед основні зони ризику для компанії, а потім розподіляють ресурси часу та фахівців таким чином, щоб найбільш ризиковані сфери діяльності були перевірені першочергово. Також внутрішні аудиторі використовують не тільки дані первинних документів, бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а й використовують в своїй діяльності такі методи як вивчення виробничих процесів.[2].

Перевагами внутрішнього аудиту є: знання внутрішніми аудиторіми особливостей організації; знання внутрішніми аудиторіми специфічних каналів комунікації, які діють в організації; знання внутрішніми аудиторіми неформальних лідерів, чия інформація може бути найбільш корисною під час проведення аудиту; можливість використання конфіденційної інформації в звітах про аудит; відсутність дефіциту часу під час підготовки до аудиту, який забезпечує можливість більш детального вивчення об'єкту аудиту; наявність необмеженого та постійного доступу до матеріалів.

Аналітичні процедури при аудиті оборотних активів необхідно здійснювати в такій послідовності [2, с. 221]:

на першому етапі аналізується структура та динаміка оборотних активів, темпи їх зміни зіставляються з темпами зміни обсягу реалізації продукції, вивчається динаміка питомої ваги оборотних активів в структурі майна підприємства.

на другому етапі вивчається динаміка оборотних активів в розрізі основних видів-запасів, сировини, матеріалів, готової продукції, дебіторської заборгованості, залишків грошових активів.

на третьому етапі оцінюється оборотність оборотних активів на основі розрахунку показників (тривалість обороту, коефіцієнт оборотності).

В залежності від вибору об'єкта та предмету внутрішнього контролю операцій з оборотними активами на підприємстві формується механізм організації та проведення такого контролю з метою раціонального його здійснення (рис. 1.).

Формування механізму внутрішнього аудиту операцій з оборотними активами дозволить максимально охопити об'єкт перевірки, а також надати рекомендації управлінському персоналу для прийняття раціональних та обґрунтованих рішень.

Першою складовою механізму внутрішнього аудиту оборотних активів виступає інформаційне забезпечення, яке включає в себе дані первинних та зведених бухгалтерських документів, планів, нормативів та договорів на поставку і реалізацію даних активів, показники фінансової звітності тощо.

с 1. Механізм організації внутрішнього аудиту операцій з оборотними активами

Джерело: розроблено автором з використанням матеріалів [64]

Методичне забезпечення аудиту оборотних активів – це формування сукупності методів та процедур, за допомогою яких здійснюється відбір інформації, яка необхідна для виявлення відхилень цілей управління оборотними активами. Технічне забезпечення включає в себе комплекс взаємопов'язаних технічних засобів, призначених для автоматизованого збирання, накопичення, обробки та перевірки даних бухгалтерського обліку підприємства. Це можуть бути пакети прикладних програм, програми бухгалтерського обліку, електронного документообігу, фінансового аналізу та контролю. Організаційне забезпечення пов'язане з упорядкуванням взаємовідносин між працівниками, функціональними органами аудиту оборотних активів, тобто здійснюється розподіл контролюючих функцій. В залежності від суб'єктів здійснення в системі аудиту оборотних активів можна виділити наступні напрями: бухгалтерський, технологічний, адміністративний аудиту. Механізм внутрішнього аудиту оборотних активів повинен бути спрямованих на постійне та оперативне його проведення на всіх рівнях управління цими активами, що дозволить керівництву приймати правильні управлінські рішення і забезпечить конкурентоспроможність фірми на ринку.

Література:

1. Аренс А. Аудит / А. Аренс, Дж. Лоббек [Пер. з англ. Я.В. Соколов]. – М.: Фінанси і статистика, 1995. – 560с .
2. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація: Монографія. — Київ: КНЕУ, 2003. – 260с.

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ НАДХОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*М. Довженко, магістр,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Основні засоби є одним з найважливіших чинників будь-якого виробництва, від їх стану та ефективності використання залежать кінцеві результати господарської діяльності.

Згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 - основні засоби це матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).[2]

Для правильної організації надходження основних засобів важливе значення має своєчасне і правильне оформлення їх руху. Бухгалтерський облік інвентарних об'єктів основних засобів здійснюється із застосуванням типових форм первинного обліку, затверджених наказом Міністерства статистики України від 29.12.95 р. №352.[1] Облік надходження основних засобів оформлюється такими первинними документами:

- ф.№ОЗ-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів;
- ф.№ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів».

При отриманні основних засобів акт складає комісія, яка призначається розпорядженням або наказом керівника. Акт форми ОЗ-1 складається в одному примірнику на кожен окремий об'єкт. Правильно оформлений та підписаний керівником акт передають в бухгалтерію. Необхідно звернути увагу на те, що до кожного переданого об'єкту обов'язково повинна бути надана супроводжувальна технічна документація.

Аналітичний облік основних засобів здійснюється в інвентарних картках за формою ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів». Основою для заповнення цієї картки є форма ОЗ-1 ««Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів».

Для загального контролю за наявністю і рухом основних засобів вказані картки реєструють в описах інвентарних карток з обліку основних засобів за формою ОЗ-7, які ведуться за класифікаційними групами основних засобів і

містять номер картки яка реєструється, інвентарний номер і найменування об'єкта.

Від правильної організації аналітичного обліку основних засобів залежить подальше їх ефективне використання і відображення в фінансовій звітності.

Література

1. Наказ Міністерства статистики України « Про затвердження типових форм первинного обліку» від 29.12.95 р. № 352

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», інтернет ресурс zakon.rada.gov.ua

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

М. Власнеко, студентка групи МгОПз-17

Науковий керівник: Т. Погорєлова, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Фінансовий результат – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Фінансовим результатом діяльності підприємства може бути прибуток або збиток.

При формуванні фінансового результату використовується один з найголовніших бухгалтерських принципів, принцип достовірності, що вимагається при складанні та поданні фінансових звітів, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку тощо.

Завдання бухгалтерського обліку фінансових результатів полягає у визначенні кількісних і якісних параметрів фінансового результату: прибуток чи збиток; формування даних щодо фінансових результатів для потреб складання фінансової звітності й податкових декларацій; інформаційне забезпечення порядку розподілу прибутку та здійснення операцій щодо розрахунків за сумами належних до бюджету податків та обов'язкових платежів, з акціонерами та засновниками за нарахованими їм дивідендами, формування резервів власного капіталу тощо.

Документами, що фіксують облік фінансових результатів, є довідки, або розрахунки, бухгалтерії, які складають в довільній формі. На наш погляд необхідним є розробка типової для сільськогосподарських підприємств форми бухгалтерської довідки-розрахунка, яка надасть аналітичності та наочності розрахунку та забезпечить відсутність помилок при віднесенні тих чи інших витрат і доходів. Таку форму розрахунку можна також використовувати для своєрідного контролю формування та обліку фінансових результатів та складання фінансової звітності форми № 2 «Звіт про фінансові результати».

Зараз Звіт про фінансові результати є головним джерелом інформації про

формування і використання прибутку. В ньому показані статті, які формують фінансовий результат від усіх видів діяльності. Для обліку фінансових результатів використовують рахунки 79 «Фінансові результати» та 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Якщо рахунок 79 «Фінансові результати» є номінальним і на кінець звітної періоду закривається (сальдо немає), то рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» є пасивним і його сальдо відображається в балансі.

Основу організації поточного обліку фінансових результатів формують дані аналітичного і синтетичного обліку. Для раціональної організації бухгалтерського обліку фінансових результатів, своєчасного і повного відображення в обліку всіх його об'єктів на підприємстві повинен бути чітко організований документообіг.

Підприємство за різних обставин може завершити звітний період зі збитками. Сума збитків відображається на окремому субрахунку і списується за рахунок раніше накопиченого нерозподіленого прибутку, а якщо його недостатньо – за рахунок резервного, пайового чи додаткового капіталу. На підприємствах, де відсутні такі джерела, непокритий збиток відображають у балансі в дужках у складі власного капіталу та вираховують його із загального підсумку.

Отже, фінансовий результат є досить складною та багатовимірною категорією в діяльності господарюючих суб'єктів. Фінансові результати відображають мету підприємницької діяльності, її доходність, і є вирішальними для підприємства. Правильна організація обліку фінансових результатів позитивно вплине на зміцнення економічного стану будь-якого підприємства аграрного сектора економіки.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З КРЕДИТОРАМИ

Т. Павлієнко, магістр,

Науковий керівник: Г. Павлова, д.е.н., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Одним з наслідків господарської діяльності підприємств, під час якої підсилюються їхні взаємні економічні контакти з ринковими суб'єктами, є виникнення зобов'язань, що займають важливе місце в цій діяльності. Зобов'язання є джерелом формування й фінансування фінансових активів, вони мають вирішальний вплив на платоспроможність і фінансову стійкість господарчих суб'єктів і, з причини свого динамічного характеру, вимагають серйозного нагляду за фактичним станом розрахунків та надійного управління грошовими потоками.

Одним з видів зобов'язань є доходи, отримані авансом (доходи майбутніх періодів). Доходи майбутніх періодів створюються під час авансів за товари або ж послуги, реалізація яких здійснюється поступово протягом визначеного періоду часу:

- доходи, отримані як авансові платежі за надання необоротних активів у фінансову оренду;
- суми виручки від підписки на періодичні видання;
- прибуток від продажу квитків транспортних і театральних-видовищних підприємств.

Важливим питанням є «ціна» різних джерел капіталу. Ціна капіталу – це витрати підприємства, пов’язані з капіталом. Розглянемо особливості оцінки вартості залученого підприємством позикового капіталу у розрізі його елементів, наведених на рисунку 1.

У складі поточних зобов’язань підприємства особливу увагу займають його зобов’язання до бюджету. Сучасним до податкового законодавства є підхід, що розглядає щоденне прострочення сплати податку як форму кредитування державою підприємства.

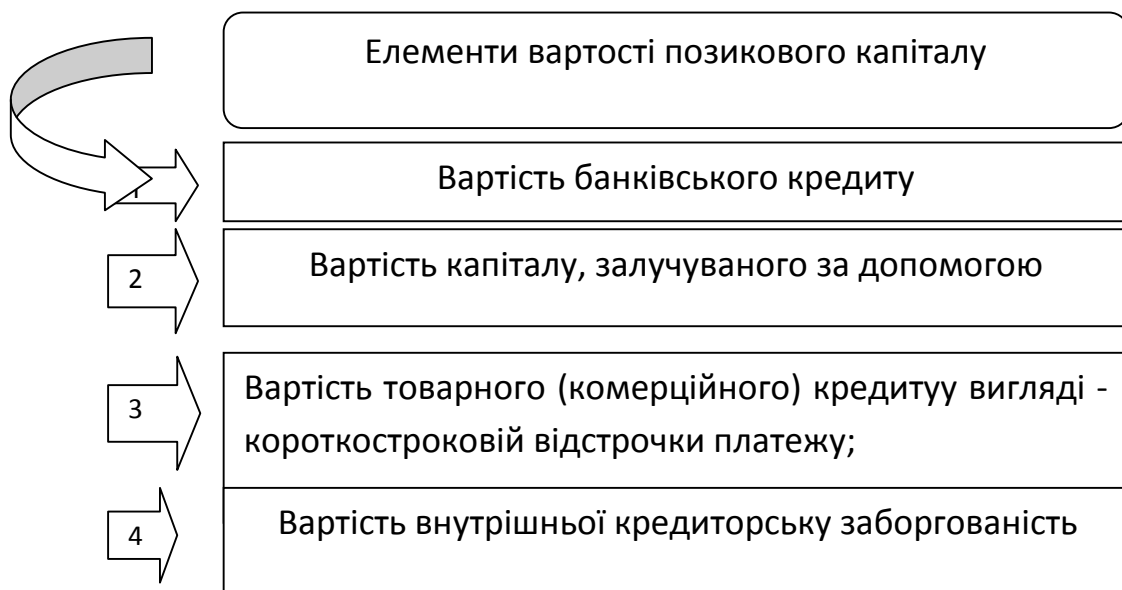

Рис 1. Система елементів оцінки позикового капіталу підприємства

Авторська розробка

Отже, здійснюючи господарську діяльність підприємство використовує як власні ресурси, а й залучений (позиковий) капітал, розглядаючи свою заборгованість перед фізичними чи юридичними особами як запозичені ресурси або зобов’язання у призначений термін повернути їх власникам (позикодавця). Зобов’язання є важливим об’єктом бухгалтерського обліку для підприємства, елементом виміру фінансового становища підприємства. Підприємство, що використовує позиковий капітал, має як високий фінансовий потенціал свого розвитку (формуванням додаткового обсягу активів) й можливості приросту фінансової рентабельності діяльності, проте, певною мірою збільшує фінансовий ризик та загрозу банкрутства (зростаючи зі збільшенням частки позикових засобів у загальній сумі використовуваного капіталу).

Оцінку кредиторської заборгованості підприємства у процесі звичайної діяльності висвітлено у таблиці 2.

Таблиця 2. Оцінка кредиторської заборгованості підприємства у балансі

Вид заборгованості	Оцінка
Забезпечення	Облікова оцінка ресурсів (з відрахуванням суми очікуваного відшкодування), необхідні погашення відповідного зобов'язання.
Цільове фінансування	Оцінка за сумою коштів цільового фінансування
Довгострокові зобов'язання, куди начисляють відсотки	Оцінка за справжньою вартістю – дисконтованою сумою майбутніх платежів (з відрахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язань
Поточні зобов'язання	Оцінка за сумою погашення – недисконтованою сумою коштів чи його еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачено на погашення зобов'язань
Доходи майбутніх періодів	Оцінка по справедливою вартістю активів, отриманих чи які підлягають отриманню

Побудовано автором з використанням [1]

З урахуванням оцінки вартості окремих складових елементів позикового капіталу і частки кожного з цих елементів у загальній його сумі може бути оцінена середньозважена вартість позикового капіталу підприємства. Більшість зобов'язань фіксується договором.

Підприємства всіх форм власності повинні серйозно відноситися до організації обліку кредиторської заборгованості, тому що це допомагає отримувати та аналізувати інформацію щодо розрахунків з кредиторами за довгостроковими та поточними зобов'язаннями. Задля повного та достовірного отримання інформації підприємства повинні регулярно проводити аудит всієї господарської діяльності, приділяючи головну увагу розрахунків з кредиторами [2, с.67].

Література:

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

2. Феофанов Л.К. Методичні підходи з організації обліку та аудиту кредиторської заборгованості на підприємстві / Л.К Феофанов, Д.В. Денисов // Інвестиція: практика та досвід. – 2013. – №12. – С.65–68.

ОСНОВНІ СКЛАДОВІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

А. Тімашова, студентка гр. МгОП-1-18

*Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

В процесі діяльності підприємств виникають господарські відносини з різними контрагентами, в тому числі з покупцями, замовниками та іншими дебіторами. Однак розрахунки з ними не завжди здійснюються одночасно з процесом передачі товарів, готової продукції, майна, прав або виконання послуг. В результаті цього виникає дебіторська заборгованість. На сучасному етапі розвитку економіки вона є важливим критерієм, що характеризує

фінансове становище підприємства. Аналіз дебіторської заборгованості, а також своєчасний її облік та управління нею допомагають підвищити платоспроможність підприємства та знизити ризик банкрутства.

Вітчизняним підприємствам доводиться зіштовхуватися із простроченою оплатою заборгованостей або взагалі її відсутністю. Ця проблема істотно впливає на діяльність суб'єктів господарювання. Тому ефективна система управління має включати такі етапи [2]:

- попередня оцінка платоспроможності дебіторів;
- визначення умов платежів та методів стягнення заборгованості;
- ведення контролю за рухом дебіторської заборгованості.

Так, наприклад, для подолання ризику несплати, можна застосувати впровадження знижок для дебіторів при достроковій оплаті. Цей метод є ефективним особливо в умовах інфляції, коли із відстрочкою платежу підприємство отримує лише частину реальної вартості реалізованої продукції.

Також однією з складових, необхідних для підвищення ефективності управління, є оперативний аналіз дебіторської заборгованості, він дозволяє отримати точну і достовірну інформацію. Зустрічаються випадки, коли в структурі активу підприємства дебіторська заборгованість займає найбільшу частку та перевищує кредиторську, що робить значну загрозу фінансовій стабільності та потребує пошуку шляхів залучення додаткових джерел фінансування діяльності [1]. Аналіз дебіторської заборгованості в динаміці дозволяє зробити висновки щодо покращення або погіршення стану розрахунків із дебіторами порівняно із минулими роками. Доцільним є і аналіз дебіторської заборгованості в розрізі поточної, сумнівної та безнадійної. Збільшення в структурі сумнівної або безнадійної заборгованості призводить до зменшення ліквідності активів, що є негативним показником.

Ще однією складовою є резерв сумнівних боргів. Його створення та списання на нього безнадійної дебіторської заборгованості допомагає знизити деякі ризики, що загрожують фінансовій стійкості підприємства. Також це зменшує оподатковуваний фінансовий результат на суму, на яку було зменшено резерв сумнівних боргів при списанні заборгованості.

Таким чином, всі перераховані елементи управління дебіторською заборгованістю допоможуть своєчасно визначити сумнівну та безнадійну заборгованість, виявити дебіторів, що постійно порушують умови договірних відносин для того, щоб припинити з ними договори, та покращити результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Література:

1. Хохлов М. П. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства / М. П. Хохлов, О. С. Корнієнко. // Економіка та суспільство. – 2017. – №10. – С. 410.

2. Черненко Л. В. Управління дебіторською заборгованістю в аграрних підприємствах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / Черненко Л. В. – Київ, 2007. – 18 с.

АГРОАУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АПК

М. Гіда, студент гр. МТ-1-15

*Науковий керівник: С. Юрченко, старший викладач
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Сільське господарство сьогодні є однією з найбільш перспективних галузей з точки зору інвестиційної привабливості. Особливо в сформованих за останні 3-5 років умовах, коли агросектор - чи не єдина галузь в Україні, що демонструє стабільне зростання. Але для розвитку бізнесу як сам сільгоспвиробник, так і потенційний інвестор повинні чітко розуміти джерела прибутковості підприємства, об'єктивно аналізувати процеси агровиробництва. Допоможе розібратися в цьому відносно новий інструмент для вітчизняного ринку - агроаудит.

Раніше для того, щоб зрозуміти, як працює бізнес і чи варто з ним співпрацювати, оцінювалися такі показники компаній, як результати фінансового аудиту. Згодом банкіри зрозуміли, що цифри відображають більшою мірою минуле підприємства і за цими даними складно прогнозувати, що чекає компанію в майбутньому. А це залежить від багатьох факторів. Наприклад, від способу обробки землі, які використовуються техніки і технологій, внесених добрив. Фінансовий аудит ці дані не розкриває.

Успішно вкладена інвестиція повинна виходити з правильного аналізу майбутнього, а не минулого. Звичайно, з високою точністю прогнозувати майбутнє неможливо, але можна мінімізувати кількість помилок у вкладенні грошей і в розвитку.

Агроаудит став більш популярним в Україні протягом останніх 3-4 років. Його результати показують, наскільки компанія правильно володіє інструментарієм у виробництві і як буде розвиватися в майбутньому.

При проведенні аграрного аудиту, в першу чергу, проглядається технологічна карта полів з метою зрозуміти, який зембанк має компанія, наскільки вона використовує ці активи. Це можна зробити за допомогою знімків із супутників.

Аналізу також підлягають технології сільгоспідприємства. Якісна аудиторська компанія проводить аналіз, виходячи з багатьох факторів. Наприклад, оцінює якість ґрунту і погодно-кліматичні умови. Найбільш оптимальні технології для певного типу ґрунту порівнюються з тими, які використовує компанія (добрива, техніка). В результаті визначається собівартість виробництва, що дозволяє краще зрозуміти, скільки компанії реально потрібно грошей на ті чи інші цілі. Щодо використання техніки, то тут необхідно звернути увагу наскільки підприємство забезпечене сільгосптехнікою, щоб своєчасно посіяти і потім зібрати врожай. Якщо не вистачає певних агрегатів, то, можливо, варто і дещо змінити відповідну технологію виробництва.

Таким чином агроаудит дозволяє подивитися на ситуацію в комплексі. І

це дуже важливо для банків і інвесторів - розуміти, чи компанія бореться за сьогоднішній прибуток або ж дотримується політики довгострокового підвищення ефективності.

В першу чергу, при якісному проведенні, агроаудит буде корисний інвесторам компанії, а також її власникам. Цей інструмент допомагає багатьом компаніям отримати впевненість, що все виконується правильно. Адже, як відомо, часто інвестори в аграрну галузь приходять з інших сфер і тому можуть не в повній мірі володіти специфікою агробізнесу, при цьому розуміння, що команда, з якою вони працюють, все робить правильно виходить на перший план. Тобто, агроаудит є не просто способом отримати кошти у банку чи в інвестора. Це засіб, який допомагає зрозуміти, що ти йдеш правильним шляхом. У цьому головна цінність цього інструменту.

ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

*О. Земелько, студентка гр. МгОП-1-18
Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Важливе значення як економіки в цілому, так і процесу діяльності кожного суб'єкта господарювання відіграють потоки грошових коштів, які супроводжують господарські процеси на усіх стадіях виробництва і виконують одну з головних функцій при отриманні фінансового результату. На сьогоднішній день актуальності набуває ефективне використання та управління грошовими потоками підприємства, оскільки воно забезпечує безперервність і скорочення динаміки фінансових та операційних циклів, знижує ризик неплатоспроможності і ліквідності.

Вивчаючи різноманітну кількість підходів до поняття економічної сутності грошових потоків було виявлено, що велика кількість науковців розглядають поняття грошового потоку як надходження, вибуття і розподіленість у часі грошових потоків. Більш комплексного підходу до визначення даного поняття не винайдено. Тому на основі розглянутих визначень можна сформулювати, що грошові потоки – це розподілені у часі надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів, які генеруються в результаті господарської діяльності та слугують джерелом фінансової нормалізації суб'єкта господарювання, направленої на зростання рівня його платоспроможності та фінансової стійкості [2].

Основними принципами формування грошових потоків на підприємстві можуть бути:

- принцип інформативної достовірності – забезпечення системи управління грошовими потоками необхідною інформаційною базою, яка містить повну, правдиву та неупереджену інформацію рух грошових коштів у результаті різних видів діяльності;

- принцип забезпечення збалансованості – оптимізацією грошових

потоків підприємства в процесі їх управління;

- принцип ліквідності – забезпечення ефективного використання грошових коштів, що сприяє формуванню додаткових інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій;

- принцип ефективності – синхронізація вхідних та вихідних грошових потоків за досліджуваній період.

Ефективність управління грошовими потоками визначається синхронізацією надходжень та виплат, підтримкою постійної платоспроможності підприємства та раціональним використанням фінансових ресурсів, які формуються із зовнішніх і внутрішніх джерел. Практична реалізація цих складових управління грошовими потоками дасть змогу певною мірою знайти компроміс між необхідністю підтримувати певний обсяг грошових коштів для забезпечення ліквідності підприємства і бажанням інвестувати тимчасово вільні кошти для забезпечення їх доходності. Тому менеджерам підприємства необхідно визначати наступне: відповідні критерії, які потрібно досягнути на підприємстві; фактори управління; методи і важелі управлінського впливу на фактори; необхідну сукупність ресурсів управління [1].

Таким чином, дослідивши економічну суть та принципи формування грошових потоків, можна сказати, що в сучасних умовах для покращення господарської діяльності підприємства доцільним вважають використовувати процес управління грошовими потоками, який є важливою складовою фінансового менеджменту на підприємстві. Від якості управління грошовими потоками залежить як поточна діяльність підприємства, так і його розвиток у майбутньому.

Література:

1. Бланк И.А. Управление денежными потоками – К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. – 568 с.

2. Шубіна С.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками підприємства/ С.В. Шубина// Вісник університету банківської справи. – 2017. – № 3. – С. 89-94. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnuk.ubsnbu.edu.ua/article/view/124472>

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

О. Кедік, студентка гр.МгОП-1-17

Л. Васильєва, д.н.держ.упр., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Основними причинами, що зумовлюють формування облікової політики підприємства, є [2]:

- перехід України на національні стандарти бухгалтерського обліку, які ґрунтуються на міжнародних розробках в цій галузі, передбачає надання фінансовій звітності більш управлінської, інформаційної спрямованості;

- концепція бухгалтерського обліку в Україні, сформована на основі міжнародних і національних стандартів, яка може бути представлена як

багаторівнева структура, до якої входять на:

- мікроекономічному рівні – виробничі системи (фірми, господарські товариства, підприємства тощо);
- макроекономічному рівні – національно-господарські галузі системи, фінансово-промислові системи;
- глобальному рівні – міжнародні транснаціональні господарські, фінансові та фінансово-промислові системи.

Оскільки кожне підприємство має свої особливості, то при розробці облікової політики необхідно передбачати ті принципи, методи і процедури, які характерні для його діяльності. При цьому правила, які підприємство розробляє самостійно, не повинні суперечити загальноприйнятим вимогам ПБО, міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ) та іншим нормативним документам з регулювання бухгалтерського обліку.

Формування облікової політики може здійснюватись у кілька етапів (п'ять шість), але їх об'єднано у такі основні: організаційний, підготовчий, проміжний (робочий), заключний [1].

Формування облікової політики знаходить своє документальне відображення у Наказі про облікову політику підприємства, який після його затвердження набуває статусу юридичного документа. Наказ про облікову політику є одним із внутрішніх документів, яким регулюється організація облікового процесу в підприємстві, та є обов'язковим для виконання всіма службами і працівниками підприємства.

Законодавчо затверджені форми наказу про облікову політику не існують. Наказ складається в довільній формі, відповідно до діяльності підприємства, форми власності, цілей підприємства.

Наказом є правовий акт, який видається керівником підприємства, організації, установи на правах єдиноначальності і в межах своєї компетенції для вирішення основних та оперативних завдань, які поставлено перед даним підприємством [2]. Даний Наказ є розпорядчим та впливає на фінансовий результат господарської діяльності підприємства, йому притаманні такі основні ознаки: формулювання та прийняття даного документу з дотриманням певних правил; має документальне закріплення, визначає правила поведінки для певних осіб, у ньому сформульовано методи оцінки та визначено умови їх реалізації.

При визначенні, якою буде облікова політика, необхідно використовувати проектні матеріали бухгалтерського обліку, тобто графіки документообігу, посадові інструкції, проекти автоматизованого обліку, плани щодо організації бухгалтерського обліку. Важливе значення набуває використання установчих документів, у яких зазначені основні засади побудови господарської та організаційної діяльності підприємства.

Облікова політика підприємства повинна забезпечувати [1]:

- повноту відображення в бухгалтерському обліку всіх фактів господарської діяльності;
- відображення, у бухгалтерському обліку фактів господарської

діяльності виходячи не тільки з їх правової форми, а й з економічного змісту фактів і умов господарювання;

- тотожність даних аналітичного обліку оборотам і залишкам. За відповідними рахунками синтетичного обліку на перше число кожного місяця, а також показників бухгалтерської звітності даним синтетичного та аналітичного обліку;

- раціональне і економне ведення бухгалтерського обліку виходячи з умов господарської діяльності та величини підприємства.

Велике значення для оформлення облікової політики мають проектні матеріали з організації бухгалтерського обліку, серед яких - графіки документообігу, план організації бухгалтерського обліку, робочі проекти автоматизованого ведення обліку, посадові інструкції тощо. Мета їх видання - оформити порядок застосування тих чи інших способів ведення обліку, обраних підприємством; визначити, як технічно повинні використовуватися різні елементи облікової політики.

Узагальнюючи наведене, на підприємстві формувати облікову політику необхідно поетапно, враховуючи на кожному етапі такі питання: визначення завдань використання об'єктів бухгалтерського обліку, щодо яких буде розроблена облікова політика; ретельне дослідження та оцінка факторів, які впливатимуть на здійснення вибору принципів, методів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; на останньому етапі безпосередньо оформлюється дана облікова політика відповідно до вимог.

Література:

1. Васільєва Л.М. Сутність облікової політики, її значення і вимоги, які до неї пред'являються / Л.М. Васільєва // Ефективна економіка. - 2013. - №6. - Режим доступу до жур.: <http://www.economy.nauka.ua>.

2. Івченко Л. В. Концептуальні засади облікової політики / Л. В. Івченко // Фінанси, облік і аудит. – 2009. – № 14. – С. 246–25

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Н.Краснощок, студентка групи МгОПз-2-17

Науковий керівник: Ю. Якубенко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Зважаючи на положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» відображення в обліку фінансових результатів в сільськогосподарській діяльності має свої особливості.

Відповідно до цього положення фінансовий результат від основної діяльності визначається в декілька етапів та складається з наступних складових:

- фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів;

- фінансовий результат від реалізації запасів - сільськогосподарської продукції та біологічних активів, оцінка яких здійснюється за справедливою

вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу;

- фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу.

При первісному визнанні сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів вони оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу. Відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» за цими операціями визнається дохід або витрати.

Доходи (витрати) від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних протягом звітного (календарного) року, визначається як різниця між вартістю біологічних активів і сільськогосподарської продукції оцінених за справедливою вартістю (за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу) та витратами, що пов'язані з біологічними перетвореннями.

Доходи або витрати від первісного визнання додаткових біологічних активів та сільськогосподарської продукції включаються до складу інших операційних витрат (доходів) в кінці звітного (календарного) року або на кожен дату балансу з коригуванням до фактичної суми доходів (витрат) від первісного визнання додаткових біологічних активів і сільськогосподарської продукції, визначеної в кінці (звітного (календарного) року).

Це коригування пов'язане з тим, що в кінці року здійснюється розподіл та списання непрямих витрат на витрати виробництва, наприклад, списання загальновиробничих витрат, розподіл непрямой амортизації основних засобів, витрат на їх ремонт та інше. У зв'язку з цим витрати на біологічні перетворення будуть іншими, ніж ті, що відображені на дату визнання біологічних перетворень, а значить іншими будуть і доходи та витрати від первісного визнання с-г продукції та біологічних активів.

Фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів визначається на рахунку обліку фінансових результатів шляхом порівняння доходів та витрат.

Друга складова фінансового результату - це результат від реалізації продукції та біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю.

Після оприбуткування сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів, вони обліковуються як запаси за тією оцінкою, за якою вони були визнані та відображені в обліку.

Реалізація продукції та біологічних активів відображається відповідно до вимог П(С)БО 15 «Дохід».

Дохід від реалізації продукції та біологічних активів визнається в загальній сумі відповідно до договору, тобто без вирахування знижок, непрямих податків тощо.

Собівартість продукції та тварин є їх облікова вартість на дату реалізації (справедлива вартість за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу, визначеній при первісному визнанні).

При реалізації довгострокових біологічних активів, оцінених за

первісною вартістю, вони відображаються в обліку згідно з вимогами П(С)БО 7 «Основні засоби».

Третій фінансовий результат - результат від зміни оцінки біологічних активів, що оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на місці продажу.

На кожен звітний дату біологічні активи можуть змінити свою справедливу вартість, тому відповідно до П(С)БО 30 передбачено на кожен дату балансу проводити переоцінку та розраховувати такий фінансовий результат.

В цьому випадку сума доходу від зміни справедливої вартості біологічного активу, відображається збільшенням його вартості та збільшенням іншого операційного доходу, а сума витрат - зменшенням його вартості та збільшенням інших операційних витрат.

Отже, формування та облік фінансових результатів за видами діяльності у сільському господарстві має свої особливості, які треба враховувати при їх визначенні.

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ВИТРАТ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА

С. Пікула, студент групи МгОАз-2-17

Науковий керівник: М. Кравченко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Облік виробничих витрат є лише однією з частин структури управління будь-якого підприємства, і повинен бути організований таким чином, щоб відповідати потребам ефективного прийняття управлінських рішень. Колишній підхід з акцентом на стандартизовані процедури поступився місцем більш гнучким системам обліку, які орієнтовані на використання можливостей підприємства.

Не менш гостро постає сьогодні питання проведення аудиту виробничих витрат. Саме проведення якісних аудиторських перевірок є основою прийняття вірних економічних рішень. Процес здійснення аудиту регламентується з одного боку державою, через встановлення нормативів аудиту, здійснення реєстрації аудиторів, аудиторських фірм і контролем за їх діяльністю.

На даний момент в Україні діють три затверджені національні аудиторські нормативи в галузі проведення аудиту при сприянні комп'ютерної техніки. А саме:

- норматив №13 "Аудит в умовах електронної обробки даних";
- норматив №30 "Використання комп'ютерів в галузі аудиту";
- норматив №31 "Вплив системи електронної обробки даних на оцінку систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю".

Регламентовані цими нормативами питання не вичерпують кола проблем, з якими стикаються українські аудитори та промислові підприємства при взаємодії в умовах обробки інформації із застосуванням інформаційних систем [1].

При проведенні зовнішнього аудиту виробничих витрат існує дві принципові відмінності в умовах функціонування інформаційних систем:

- замовник надає аудитору робоче місце користувача облікової інформації з урахуванням поставлених завдань;
- аудит проводиться за допомогою програмного продукту, що належить аудитору.

Потрібно зазначити, що якість аудиту, як зовнішнього, так і внутрішнього, залежить від забезпечення документального оформлення виробничих процесів, аналітичних процедур і грамотної розробки внутрішньовиробничих стандартів. Це дозволяє підвищити ефективність аудиторських перевірок і уникнути помилок при проведенні аудиту виробничих витрат в умовах функціонування інформаційних систем.

Можлива невизначеність стосовно складності інформаційної системи підприємства, сприяє тому, що аудитори заздалегідь намічають ключові параметри перевірки. Передусім масштаб, права доступу і графік робіт. На цьому етапі в інтересах як аудиторів, так і керівників промислового підприємства повинно бути вирішено питання про отримання максимально доступних прав для аудиторської перевірки виробничих витрат. Це дозволить надалі уникнути питань про недостатність в наданій економічній інформації [2].

Таким чином, оцінюючи можливості аудиту виробничих витрат в поєднанні з інформаційними системами, можна зробити висновок, що завдання аудитора не можна в повному розумінні регламентувати законодавчо. Реальність така, що підприємства з кожним днем ставлять перед аудиторами все нові завдання, виконання яких вже залежить від професійних навичок.

На наш погляд, перед проведенням аналізу витрат на якість необхідно визначитися з цілями такого аудиту, серед яких можна виділити наступні:

- виявлення і оцінка розмірів необхідних інвестицій в забезпечення (гарантування) і поліпшення якості;
- забезпечення необхідної якості продукції, що випускається, при мінімізації загальних витрат на її виробництво і споживання;
- виявлення взаємозв'язків витрат на якість і результатів господарської діяльності підприємства;
- визначення критичних галузей виробничої діяльності, що вимагають вживання заходів по вдосконаленню управління витратами на якість.

Аналіз витрат на якість дозволяє: оцінити величину витрат на досягнення певного рівня якості, з'ясувати, наскільки досягнутий рівень якості відповідає запланованому; виявити можливості і шляхи досягнення необхідних якісних параметрів виробу і оцінити величину витрат на їх здійснення; визначити величину резервів росту ефективності виробництва в результаті підвищення якості продукції при стабілізації або деякому зниженні витрат на її виготовлення; підготувати матеріали для функціонування системи управління якістю і планування заходів по подальшому покращенню якості продукції.

В залежності від конкретної стадії життєвого циклу продукції завдання

економічного аналізу суттєво змінюються. Впровадження в систему економічного аналізу самостійного розділу – аналізу витрат на якість продукції – здійснює вплив на аналітичні функції, що виконуються персоналом управління, і характер взаємовідносин між різними структурними підрозділами. Організаційне забезпечення аналізу витрат на якість повинне базуватися на узгодженій роботі технічних і економічних служб. В технічних відділах доцільно виділяти групи осіб, зайнятих економічним обґрунтуванням технічних рішень. Контроль за виконанням цих завдань покладається на економічні відділи. Крім того, для цих же відділів визначається приблизне коло робіт, необхідних для економічного обґрунтування заходів по підвищенню якості продукції на всіх етапах життєвого циклу.

Таким чином, ретельна розробка моделі аналізу витрат на якість продукції і є першорядним завданням. Щоб цього досягти, модель повинна залишатися стабільною, що дозволить проводити порівняння з попередніми періодами і спостерігати за тенденціями у витратах [1].

Література:

1. Бутко А.К. Визнання, облік та аналіз витрат від придбання товарів та послуг // *Фінанси АПК*. – 2012. – №17. – С. 41-44
2. Бунецька І.М. Методика проведення аналізу витрат на виробництво в умовах фінансової кризи // *Управління розвитком*. – 2011. – №2. С. 24-26

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ, ЩО ЗУМОВЛЮЮТЬ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

*А. Люлька, студентка гр.МгОПз-1-17,
Л. Васильєва, д.держ.упр., професор*

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Облікова політика є сукупністю конкретних елементів організації бухгалтерського обліку, які визначаються підприємством на підставі загальноприйнятих правил з врахуванням специфіки (особливостей) його діяльності. Встановлено, що фактори, які впливають на вибір облікових методик та організаційних аспектів, розподілені на групи, вплив яких на формування облікової політики підприємств є найбільш відчутним: економічно-правове поле діяльності, правовий і організаційний статус підприємства, організаційна структура підприємства, стратегія фінансово-господарського розвитку, кадрове та матеріально-технічне забезпечення. Кожна група є відкритою, може бути доповнена новими характеристиками підприємства, які впливають на формування облікової політики [1]. На наш погляд, головними причинами, що зумовлюють формування облікової політики підприємства в нашій країні, є: 1. Загальні правила бухгалтерського обліку, що встановлюються на міжнародних та державних рівнях, які повинні оптимально поєднувати державну регламентацію із засадами ринкової економіки. 2. Альтернативні варіанти організації обліку з багатьох напрямів господарської діяльності. 3. Необхідність зіставності та інтерпретації фінансових звітів зовнішніми користувачами та аудиторами. 4. Знання потреб ринку і стану

зовнішнього середовища, в якому діє підприємство. 5. Сприяння розвитку ринкових відносин збільшенню кількості користувачів фінансової інформації.

Дослідження переваг та недоліків існуючих методик формування облікової політики, врахування визначених вимог дозволило розробити комплексну методику формування облікової політики підприємств, яка призначена для використання безпосередніми виконавцями робіт з формування облікової політики (рис. 1).

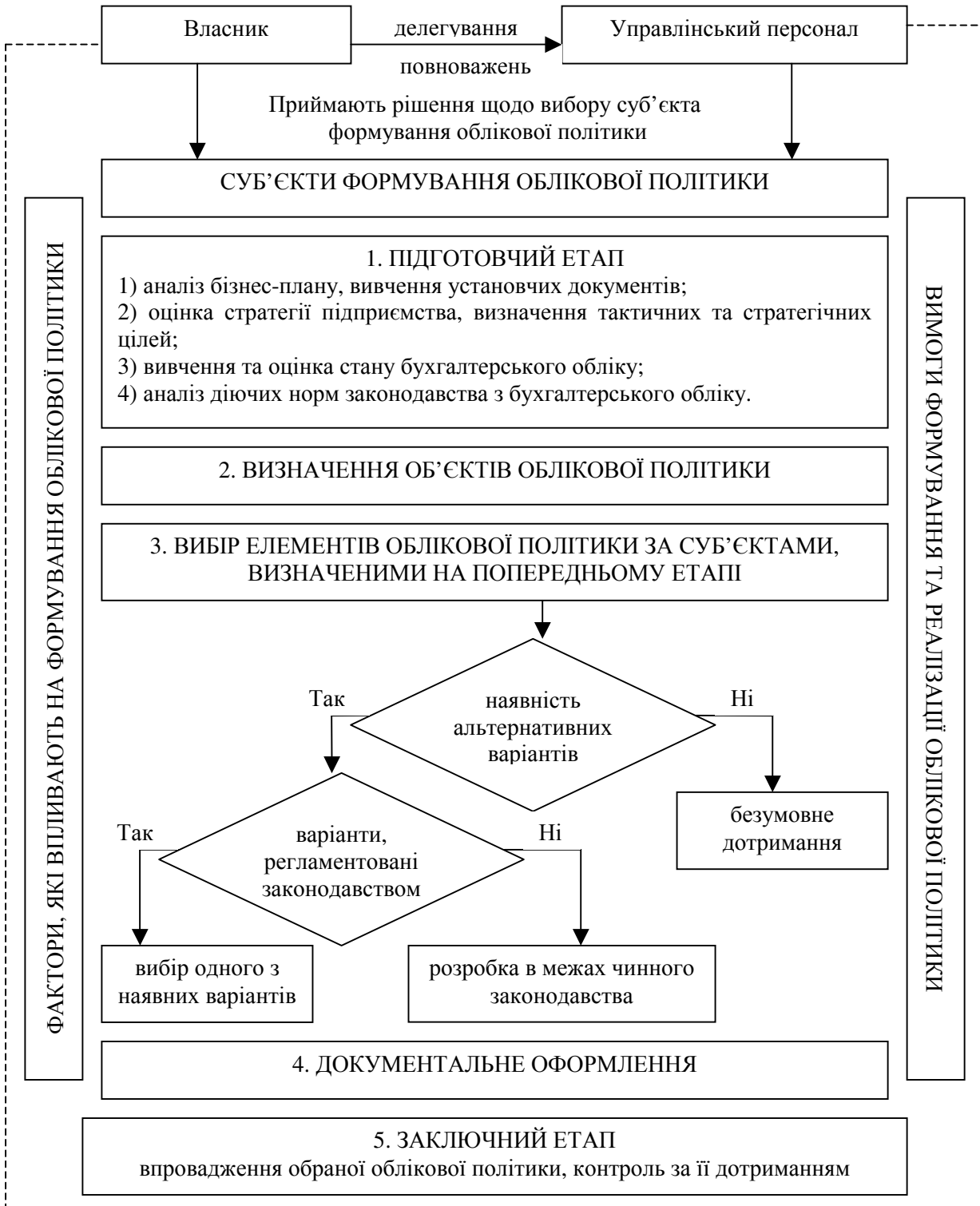

Рис. 1. Схема формування облікової політики підприємств

Отже, підприємства повинні здійснювати докладний аналіз доцільності застосування певних елементів облікової політики. Але це правило ніде не регламентовано, відповідно, методи облікової політики обираються за принципом легкості вжитку або звичності, що і призводить до викривлення фінансового результату. Відсутність конкретної відповідальності за застосування методів облікової політики, які не сприяють об'єктивному визначенню фінансового результату, також обумовлює використання певних методів без здійснення детального аналізу.

Нами було виявлено, що питання, які виникають безпосередньо при розробці та реалізації облікової політики, так чи інакше, стосуються нормативної бази: по-перше, через обмеженість нормативної бази. Існуюче бухгалтерське та податкове законодавство, яке визначає принципи, методи, прийоми бухгалтерського обліку недосконале та вузько направлене, що не дозволяє вирішити велику кількість питань за допомогою облікової політики. По-друге, в існуючій нормативній базі немає рекомендацій щодо відображення в обліку і звітності окремих господарських ситуацій – рішення, які приймаються на підприємстві не мають об'єктивного підґрунтя, не всі питання можуть вирішуватися за допомогою облікової політики.

Узагальнюючи вищенаведене, на підприємстві формувати облікову політику необхідно поетапно, враховуючи на кожному етапі такі питання: визначення завдань використання об'єктів бухгалтерського обліку щодо яких буде розроблена облікова політика; ретельне дослідження та оцінка факторів, які впливатимуть на здійснення вибору принципів, методів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; ідентифікація даних принципів та методів з умовами діяльності підприємства та запитам користувачів звітної інформації; та звісно на останньому етапі безпосередньо оформлюється дана облікова політика відповідно до вимог.

Отже, створення облікової політики на підприємстві – трудомісткий і відповідальний процес. Адже підприємству не один рік доведеться працювати і враховувати свої активи і зобов'язання згідно з розробленою ним обліковою політикою. Це вимагає від підприємства більш зваженого підходу до розробки облікової політики, яка відповідає специфіці його роботи [2]. Однак, на сьогодні дедалі частіше спостерігається формальний, вузькоспрямований підхід до формування облікової політики, який зводиться до складання фінансової звітності відповідно до загальних вимог положень (стандартів) бухгалтерського обліку та зовнішніх користувачів. На таку ситуацію впливають як відсутність достатнього практичного досвіду управління в ринкових умовах, так і недостатнє законодавче врегулювання цього питання, а також недостатнє вивчення з боку науковців цієї проблеми.

Література:

1. Амбросов В.Я. Облікова політика в агроформуваннях / В.Я. Амбросов, Т.Г. Маренич // Економіка АПК. – 2012. – № 7. – С. 96-99.
2. Барановська Т.В. Облікова політика підприємства в Україні: теорія і практика / Т.В. Барановська. – [Автореф. дис. к. е. н.] – К., 2005. – 21с.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

А.Панасенко, студентка гр.МгОПз-2-17

*Науковий керівник: Ю. Якубенко, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

У процесі фінансово-господарської діяльності у підприємства постійно виникає потреба в проведенні розрахунків зі своїми контрагентами. Відвантажуючи продукцію, підприємство, як правило, не отримує оплату відразу, тобто відбувається кредитування покупця. Тому протягом періоду від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу засоби підприємства знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості.

Для поглиблення інформативності в управлінському обліку, потрібні дані не тільки про дату виникнення заборгованості, а й про договірний термін її погашення, фактичне надходження коштів від дебітора. З цією метою можна використати аркуші - розшифровки запропонованої форми для відображення операції за розрахунками з покупцями й замовниками (табл. 1).

Таблиця 1. Аркуш-розшифровка до розрахунків

п/п	№ документа	Відвантажено продукцію			Оплачено заборгованість			Залишок заборгованості, грн	
		Дата відвантаження	На суму, грн	Термін оплати за договором	№ документа	Дата оплати	Сума, грн.	Дт	Кт
	1	11.10.18	25480	12.11.16	18	24.10.18	20000	5480	
	Разом за місяць		25480		Разом за місяць		20000	5480	

У такому разі у графі 2 «Номер документа» слід вказати порядковий номер аркуша-розшифровки, в якому будуть записані реквізити первинних документів, у тому числі їх номери.

Доповнення реєстрів фінансового обліку такою розшифровкою дасть змогу оперативно контролювати стан розрахунків, своєчасно вживати необхідні заходи для дотримання кожним покупцем чи замовником зобов'язань щодо термінів оплати за відвантаженою продукцію, виконані роботи чи надані послуги. Це посилює дисципліну розрахунків як з боку підприємства, так і покупців чи замовників, оскільки за цими даними можна своєчасно здійснити, наприклад, попередню телефону розмову чи пред'явити претензію у зв'язку з відхиленням від умов договору [1].

Зауважимо, що це вимагає відповідної уваги до визначення термінів оплати за відвантаженою продукцію (роботи, послуги), а також виконання замовлень перед покупцями при укладенні договорів. При цьому не слід застосовувати принцип одностороннього руху, бо відхилення щодо термінів поставки продукції (виконання робіт, послуг) автоматично зумовлюють аналогічні зсуви та оплати за них [5].

Нагромадження інформації в аркушах-розшифровках за тривалий період взаємовідносин дає змогу отримати вичерпну характеристику покупців і замовників, твердо опиратись на достовірну інформацію управлінського обліку про можливість одержання коштів у встановлені терміни, що дуже важливо для реального планування грошових потоків на підприємстві. За даними аркушів-розшифровок можна скласти узагальнену відомість, що дає змогу аналізувати надходження коштів від покупців і замовників (табл. 2) [3,4].

Залежно від періодичності поставок продукції покупцям і розрахунків за неї та технічних можливостей щодо опрацювання інформації на підприємстві, відомість можна скласти за більш чи менш тривалі періоди: день, тиждень, декаду. При цьому, чим коротші будуть такі періоди, тим ціннішою і практично значимішою буде подана в ній інформація [2].

Таблиця 2. Відомість контролю за надходженням коштів від покупців і замовників

Назва покупців	Сума заборгованості, грн.	Дата погашення		Відхилення, днів	Примітки
		За графіком (договором)	Фактично		
ТОВ «Прогресс»	18230,45	14.12.18	20.12.18	6	

Отже, для поглиблення інформативності в управлінському обліку, потрібні дані не тільки про дату виникнення заборгованості, а й про договірний термін її погашення, фактичне надходження коштів від дебітора. З цією метою можна використати аркуші - розшифровки запропонованої форми для відображення операції за розрахунками з покупцями й замовниками. За даними аркушів-розшифровок пропонуємо скласти узагальнену відомість, що дає змогу аналізувати надходження коштів від покупців і замовників

Література:

1. Матицина Н. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю / Н. Матицина // Бух. облік і аудит. – 2016. – № 9. – С. 39-42.

2. Рибченко М.Ф Оптимізація системи безготівкових розрахунків / М.Ф. Рибченко // [Електронний ресурс]: - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Dtr/ep/2009_2

3. Сем'янчук В.Т. Облікове забезпечення системи управління дебіторською заборгованістю / В.Т. Сем'янчук: матеріали підсумкової наук.-прак. конф. II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит», (Запоріжжя, 25-26 березня 2017 р.) – Запоріжжя, 2017. – С. 128-133.

4. Терещенко Л.О. Інформаційні системи і технології в обліку / Л.О. Терещенко, І.І. Матієнко-Зубенко. – К.: КНЕУ, 2004. - 187 с.

5. Хомин П. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами / П. Хомин // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2011. – № 8 – С. 2-9.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

К.Задорожна, магістр ОПз-1-17,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

На підприємстві дуже доречним залишається питання про створення комісії з визначення справедливої вартості біологічних активів. Керівник підприємства своїм наказом затверджує положення експертної комісії підприємства відповідно до Наказу Державного комітету архіву України «Про затвердження Типового положення про експертну комісію державного органу, органу місцевого самоврядування, державного та комунального підприємства, установи та організації» від 17.12.2007 №183. У своїй діяльності експертна комісія керується Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, іншими нормативними актами, наказами Державного комітету архівів України та положенням, затвердженим на підставі цього Типового положення. Ця комісія повинна складатись з бухгалтера, фахівців галузей та керівники структурних підрозділів, головою комісії призначають, як правило, заступника керівника. Завданням експертної комісії юридичної особи є організація та проведення експертизи цінності документів, що утворилися в діловодстві юридичної особи.

Після створення експертної комісії ми пропонуємо використовувати її при оцінці біологічних активів рослинництва за справедливою вартістю. Крім цього ми пропонуємо також розпочати використовувати нові форми документів, згідно наказу Міністерства аграрної політики «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів» від 21.02.2008 № 73 [64]. Це більш сучасний досвід, який показує, що введення нових форм значно покращить роботу бухгалтера.

Оприбуткування поточних біологічних активів рослинництва згідно вказаних Методичних рекомендацій, слід оформлювати Актом на оприбуткування поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю (форма № ПБАСГ-1). Оприбуткування поточних біологічних активів рослинництва здійснюється на дату складання Балансу при потребі в цьому.

Експертною комісією з оцінки визначається справедлива вартість окремо по рослинах (озимі зернові, з них озима пшениця; ярові зернові, з них ячмінь, горох; технічні культури; соняшник, цукровий буряк тощо) або по однорідних групах, які складаються з окремих підвидів сільськогосподарських рослин (озимі та ярі зернові) чи окремих культурах (пшениця, ячмінь, кукурудза на зерно соняшник, цукровий буряк, картопля тощо) на певному полі, площі. Вони обліковуються як поточні біологічні активи рослинництва, оцінені за справедливою вартістю. Підставою для оприбуткування є Акт на оприбуткування поточних біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю (форма № ПБАСГ-1), який складається цією комісією.

В Акті зазначається склад експертної комісії, назва об'єкту обліку, площа

в гектарах, оцінка якості посіву, прогнозовані врожайність та валовий збір, справедлива вартість поточного біологічного активу рослинництва. Акт підписується членами експертної комісії. Бухгалтером перевіряється правильність заповнення реквізитів та складається кореспонденція рахунків; дебет 211 "Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю" кредит 231 "Рослинництво".

Акт на оприбуткування поточних біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю (форма № ПБАСГ-1), затверджується керівником підприємства.

Списання поточних біологічних активів рослинництва слід проводити за допомогою Акта на списання поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю (на початок збирання врожаю) (форма № ПБАСГ-2). Списання поточних біологічних активів рослинництва здійснюється на момент збирання врожаю. В Акті зазначається назва об'єкту обліку, площа в гектарах та справедлива вартість поточного біологічного активу рослинництва. Акт складається та підписується керівником структурного підрозділу та бухгалтером. Акт на списання поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю (на початок збирання врожаю) (форма № ПБАСГ-2) є підставою для відображення в бухгалтерському обліку вибуття поточних біологічних активів рослинництва за кредитом субрахунку 211 "Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю" в кореспонденції з дебетом субрахунку 231 "Рослинництво".

Що стосується первинних документів з обліку витрат на біологічні перетворення в рослинництві, то витрачання насіння і посадкового матеріалу треба оформлювати Актом на витрату насіння і садивного матеріалу (форма № ВЗСГ-4). Його складають після закінчення посіву на кожному полі і приймання робіт. Після підпису агрономом акт підлягає затвердженню керівником підприємства.

Література:

1. Максutow С. «Сільськогосподарський» стандарт: проблема майбутнього обліку / С. Максutow // Бухгалтерія. – 2006.- № 36(711). -С. 8-10.

2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua> вільний.

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Г.Пешкова, магістр,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Від правильного розроблення наказу (розпорядження, положення) про облікову політику підприємства залежить не лише об'єктивне висвітлення інформації у фінансовій звітності, але і аналіз діяльності підприємства загалом, прийняття рішень в організації роботи підприємства тощо. Тож брати участь у розробці такого документа, на нашу думку, повинні не тільки бухгалтерська

служба на чолі з головним бухгалтером, але і керівники та засновники. Відповідно до ст. 1 Закону про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: «Облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності»[1]. Таке визначення існувало до 2018 року. В 2018 році відбулись суттєві зміни в законі, зокрема:

- уточнено визначення внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, яке передбачає не тільки обробку і підготовку інформації, а ще й її збір;
- розширено трактування поняття “національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку”. У новій редакції зміст Положення уже не просто не повинен суперечити міжнародним стандартам, а має бути розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку;
- змінено поняття “фінансова звітність”. У новій редакції вона не прив’язана до терміну “бухгалтерська”. Крім того, з переліку фінансової звітності вилучено ту, що містить інформацію про рух грошових коштів підприємства. Відсутнє також обмеження звітним періодом;
- визначено категорії підприємств та їх параметри;
- розширено зміст щодо осіб, які можуть здійснювати ведення бухгалтерського обліку на підприємстві;
- також частина 4 статті 8 [1] доповнено новим абзацом, згідно якого підприємство, що становить суспільний інтерес, зобов’язане утворити бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером, до складу якої входять не менше двох осіб;
- введено новації щодо первинних документів;
- розширено межі облікової політики.

З 2018 року при розробці і внесенні змін в наказ про облікову політику необхідно звертати увагу на те, що облікова політика підприємства, організації або установи це не тільки сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності, а й для ведення бухгалтерського обліку загалом.

Література:

1. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо удосконалення деяких положень” №2164-VIII від 05.10.17 р., який вступив у дію з 01.01.2018р.

ЗНАЧЕННЯ ЗВІТНОСТІ В ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Т. Юрченко, студентка групи МгОАз-2-17

Науковий керівник: М. Кравченко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В умовах ринкової економіки звітність господарюючих суб’єктів є основним засобом комунікації і найважливішим елементом інформаційного забезпечення фінансового аналізу.

Звітність аграрного підприємства служить джерелом інформації не тільки зовнішніх, але й внутрішніх користувачів. За даними звітності може бути зроблено детальний аналіз показників фінансового стану і платоспроможності підприємства, його майнового стану, дана оцінка ефективності використання фінансових і матеріальних ресурсів і т.д.

Звітність підприємства розглядається як метод узагальнення даних фінансового обліку і як інформаційна ланка між підприємством та суспільством.

Бухгалтерська звітність є найкращим джерелом інформації для прийняття управлінських рішень в області планування. За даними звітності керівник звітує перед трудовим колективом, засновником (власником), відповідними структурами управління (фінансові органи, банки) та іншими зацікавленими організаціями.

Основою інформаційної системи діяльності будь-якого підприємства є бухгалтерський облік. Фінансовий облік ведеться на основі розроблених спеціальних вимог та стандартів, на основі яких повинна бути складена звітність, а також форми і показники, які складаються, групуються і розраховуються на основі встановлених параметрів. Тому кожне сільськогосподарське підприємство має використовувати певні правила і прийоми ведення обліку для одержання корисної та своєчасної інформації.

Метою складання звітності підприємства є надання повної та необхідної інформації для прийняття управлінських рішень.

Бухгалтерську звітність складають на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб в інформації різних користувачів. Ця звітність включає фінансову та внутрішньогосподарську (управлінську) звітність.

Загальні вимоги щодо складання та подання фінансової звітності здійснюється згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Метою складання фінансової звітності аграрних підприємств є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про результати діяльності, фінансовий стан та рух коштів підприємства.

Користувачі фінансової звітності (далі користувачі) – юридичні або фізичні особи, яким потрібна інформація про діяльність підприємства для прийняття рішень. Усіх користувачів умовно можна розділити на внутрішніх і зовнішніх. До внутрішніх користувачів належать: керівництво підприємства; працівники підприємства; управлінський персонал; профспілкові органи [1]. До зовнішніх користувачів належать: покупці та клієнти; податкові органи; інвестори; акціонери; кредитори та постачальники; органи державної статистики; інші державні установи.

До фінансової звітності аграрних підприємств входять: Звіт про рух грошових коштів, Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про власний капітал, Примітки до фінансових звітів.

Баланс - звіт про фінансовий стан підприємства. У ньому відображають зобов'язання, активи та власний капітал на певну дату.

Термін «Баланс» означає рівність двох частин. З економічної точки зору баланс характеризується як система пов'язаних показників, які характеризують з одного боку активи, а саме те, чим володіє і розпоряджається підприємство (ресурси), а з іншого – джерела майна (пасиви), до яких відносяться власний капітал і зобов'язання.

Форма і зміст Балансу та загальні вимоги до розкриття його статей визначаються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

У Балансі відображаються зобов'язання, активи та власний капітал підприємства у тисячах гривень без десяткових знаків [62].

Звіт про фінансові результати - звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства. Форма, зміст та загальні вимоги до розкриття статей Звіту про фінансові результати, визначаються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

У звіті про фінансові результати розкривається інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період.

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, збитки та прибутки від діяльності підприємства за звітний період [2].

Методологічно і організаційно звітність є невід'ємним елементом всієї системи бухгалтерського обліку та виступає завершальним етапом облікового процесу, що обумовлює єдність показників, які в ній відображаються, з первинним та обліковими регістрами. Фінансова звітність сільськогосподарських підприємств складається з дотриманням принципів, що викладені в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність».

Література:

1. Авдюшко В.С., Мухін К.П. Заборгованість сільськогосподарських підприємств: причини виникнення та шляхи вирішення проблеми. Економіка, фінанси, право. 2015. № 2. С. 18–19.

2. Матицина Н.І. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. Бухгалтерський облік і аудит. 2016. № 12. С. 38–42.

ВПЛИВ ФАКТОРІВ НА ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПОБУДОВУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

О. Ткаченко, к.е.н., старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Зміни, що постійно відбуваються в економічному та соціальному житті країни, висувають нові вимоги до побудови бухгалтерського обліку, вимагають дослідження фундаментальних положень, що діють у країнах з розвинутою ринковою економікою. Підприємницька діяльність можлива або у сфері виробництва, або у сфері надання послуг (комерційна), або у суто грошовій

(кредитній) сфері. Кожний вид підприємницької діяльності поділяється на галузі (промисловість, сільське господарство тощо). Кожна галузь випускає відповідні види продукції. Згідно з чинним законодавством у бухгалтерському обліку мають бути виокремлені економіко-правові характеристики кожного виду продукції, галузі та виду діяльності. Вид підприємницької діяльності, галузь (підгалузь) і вид продукції є вихідними факторами, оскільки вони пов’язані з такими характеристиками, як затрати, доходи, податки, визначення фінансових результатів тощо.

Здійснено аналіз факторів впливу на процес організації бухгалтерського обліку, орієнтованого на цілі управління. До даних факторів належать: розмір підприємства, його організаційна структура, стратегія діяльності, стадія життєвого циклу, здатність персоналу до навчання, технологія виробництва, корпоративна культура, стиль прийняття рішень, рівень конкуренції, рівень невизначеності зовнішнього середовища та галузеві особливості підприємства. Дані фактори за рівнем впливу можна представити двома групами: факторами внутрішнього та зовнішнього середовища відносно бізнес-одиниці (рис. 1).

Рис. 1. Фактори впливу на процес організації бухгалтерського обліку для управління

Систему бухгалтерського обліку можна розглядати як на мікрорівні (на рівні окремого суб'єкта господарювання), де основним завданням виступає визначення кінцевого фінансового результату діяльності, так і на макрорівні (як національну систему бухгалтерського обліку певної держави), тобто у порівняльному аспекті національних систем бухгалтерського обліку різних країн світу. Саме в розрізі таких одиниць зручно вивчати особливості побудови обліку в окремо взятій країні, групувати і досліджувати значну кількість країн різних регіонів світу.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ В ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ

*А.Жовтенко, магістр ОПз-1-17,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Робота по вдосконаленню системи обліку в галузі тваринництва на підприємстві має такий підхід до організації системи комплексів автономних робочих місць, який дозволить:

- підтримувати взаємозв'язок процесів збирання і обробки інформації між структурними підрозділами на кожному рівні, по кожній ресурсозабезпечувальній підсистемі;

- оперативно і всебічно забезпечити по кожній підсистемі і на усіх рівнях рішення функціональних питань управління по видах виробництва;

- оперативно здійснювати інформування керівників і спеціалістів різних рівнів достовірною і повною інформацією про стан ресурсів, особливо пріоритетних в управлінні виробництвом, а також про процеси і операції, які відбуваються на підприємстві і в його структурних ланках;

- вирішити проблему своєчасного автоматизованого формування достовірних результатів виробничо – господарської діяльності підприємства в цілому, а також одержання зведених фінансових показників для формування установленної звітності за різні періоди часу[2].

В практичному плані удосконалення третього рівня обліку на підприємстві ми пропонуємо розробити таку структуру облікової системи, яка складе технічну основу оперативного і автоматизованого управління виробництвом на високому якісному рівні. На прикладі підрозділів господарства розробимо комплекс автоматизованих робочих місць за трьома рівнями обліку.

Облікова ділянка свинотоварна ферма включатиме такі рівні: ланка низового рівня – АРМ обліковця, АРМ завідуючого фермою і зоотехніка; ланка середнього рівня – АРМ бухгалтера, АРМ економіста, АРМ плановика; ланка вищого рівня – АРМ головного бухгалтера, АРМ керівника[1].

Наступним етапом є визначення кількості комп'ютерів та програмного забезпечення підрозділів. Коли створюють систему комплексів АРМ різних рівнів, то треба мати на увазі, що кількість персональних обчислювальних машин (ПЕОМ) на тій чи іншій ланці (робочому місці) повністю залежить від

обсягів інформації, що збирається на цьому АРМ, строках її обробки і періодичності видачі її користувачам. Тому ми допускаємо, щоб одна ПЕОМ використовувалась декількома користувачами, але кожний з них повинен користуватись своєю ділянкою. Режим праці зазначених АРМ не однаковий. Якщо АРМ ланки низового рівня звичайно працюють у ритмі виробництва, тобто тоді, коли виконується виробничо - господарська операція і інформація про неї фіксується в ПЕОМ, то АРМ ланок старших рівнів працюють в більш “вільному” або полегшеному режимі. Розрахуємо кількість комп’ютерів по підрозділах і відобразимо дані в табл. 1.

Таблиця 1. Розрахунок кількості комп’ютерів по підрозділах підприємства

Назва підрозділу	Кількість підрозділів	Відповідальні особи	Кількість комп’ютерів
Свинотоварна ферма (СТФ)	2	Обліковець	2
Молочнотоварна ферма (МТФ)	2	Обліковець	2
Автогараж (АГ)	2	Диспечер	2
Тракторна бригада (ТБ)	2	Диспечер	
Механічна майстерня (ММ)	2	Обліковець	
Бригада рослинницька (БР)	3	Обліковець	3
Склад (С)	2	Завскладу	2
Заправка (З)	1	Заправщик	1
Разом	16	Разом	12

З нашого розрахунку на 16 підрозділів господарства на все комп’юторне забезпечення потребується 12 комп’ютерів та додаткової техніки. Безпосередньо галузь тваринництва потребує 4 комп’ютери Ця цифра аргументується тим, що автогараж, тракторна бригада та майстерня знаходяться поряд і поки що при незагруженості там обліку достатньо буде встановити 1 комп’ютер. Оскільки цих підрозділів по двоє, то необхідно два комп’ютера. На інші підрозділи по одному комп’ютеру, оскільки ці ділянки є трудомісткими та багатообліковими. Крім цього, облікові підрозділи потрібно забезпечувати офісним обладнанням (на перший раз елементарними речами - стіл, стілець, настільна лампа) та канцелярським приладдям.

Для удосконалення автоматизації обліку необхідно автоматизувати робочі місця по підрозділах. Робочі підрозділи господарства, які саме і становлять основу діяльності господарства та виносять основний потік інформації на сьогодні знаходиться в ручному режимі роботи, що викликає паперове нагромадження на обліковій ділянці. Тобто, головною задачею є забезпечити третій рівень комп’ютерами й офісним обладнанням, і сформувати внутрігосподарську локальну мережу обліку. Також пропонуємо перейти на нову систему програми "1С:Підприємство 8.2".

Література:

1. Слесарева Г. Компьютеризация бухгалтерського учета : С чего начать? / Г. Слесарева // Баланс.-2005. - № 27.- 39-42.
2. Сук Л. Облік затрат у тваринництві / Л. Сук // Баланс-Агро.-2003.- № 10.- с.46-49.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ЗА П(С)БО

*Є.Чернова, магістр,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Власний капітал підприємства становить фінансову основу створення і розвитку підприємства будь-якої форми власності та організаційно-правової форми. Процес інвестування власного капіталу та залучення позикових коштів для отримання прибутку лежить в основі фінансової діяльності усіх суб'єктів підприємництва. Динаміка власного капіталу свідчить про якість фінансового менеджменту на підприємстві. Структура та ефективність використання власного капіталу підприємства безпосередньо впливають на формування добробуту його власників. Адже власний капітал підприємства є головним вимірником його ринкової вартості.

Формування підприємства починається із рішення засновників, в якому крім інших питань обговорюється і статутний капітал. В статуті підприємства відповідно до ч.4 ст.57 ГКУ та ст.88 та 143 ЦКУ мають міститись дані про його найменування, мету і предмет діяльності, розмір і порядок утворення статутного капіталу та інших фондів, визначено частку кожного учасника, порядок розподілу прибутків і збитків, про органи управління і контролю, їх компетенцію, про умови реорганізації та ліквідації суб'єкта господарювання, а також інші відомості, пов'язані з особливостями організаційної форми суб'єкта господарювання, передбачені законодавством. Статут може містити й інші відомості, що не суперечать законодавству [1,2].

Бухгалтерський облік операцій із статутним капіталом визначається Інструкцією про застосування плану рахунків та наступними українськими стандартами:

- НПБО 1;
- ПсБО 13;
- ПсБО 21 (для підприємств, статутний капітал яких формується у іноземній валюті)
- ПсБО 25 (для суб'єктів малого підприємництва) або міжнародними стандартами, додатками та тлумаченнями:
 - IAS 1 «Подання фінансової звітності»;
 - IAS 27 «Консолідована та окрема фінансова звітність»;
 - IAS 32 «Фінансові інструменти: подання»;
 - додатки до IAS 1 та IAS 32;
 - IFRIC 17 «Розподіл негрошових активів на користь власників»

І ПсБО і МСФЗ визначають, що операції із статутним капіталом та їх облік мають відповідати правовому полю країни.

Відповідно до ПсБО 13, «Інструмент власного капіталу -контракт, який підтверджує право на частину в активах підприємства, що залишається після вирахування сум за всіма його зобов'язаннями» [3].

Згідно зі стандартами та Інструкцією формування статутного капіталу

відображається через рахунок «Неоплачений капітал» проведеннями, наведеними у таблиці 1.

Таблиця 1. Проведення формування статутного капіталу

Операція	Дт	Кт	Підстава
Формування статутного капіталу	46	40	Рішення, протокол засновників
Внесення статутного капіталу засновником на розрахунковий рахунок	311	46	Виписка банку
Внесення статутного капіталу ТМЦ	20,..., 28	46	Акт та Протокол або Рішення (для ТОВ порядок оцінки вкладів визначається в установчих документах господарського товариства, якщо інше не передбачено законом.)
Внесення статутного капіталу основними засобами чи нематеріальними активами	10-12,15	46	
Внесення статутного капіталу акціями чи корпоративними правами в іншу особу	14	46	

На практиці, при внесенні статутного капіталу необоротними активами, часто виникає ситуація коли вартість майна, що вносить один із учасників до статутного капіталу, перевищує його частку. В такому випадку сума перевищення обліковується на субрахунку 422 «Інший вкладений капітал».

Література

1. Господарський кодекс України від 1.10.2018 № 436-IV, зі змінами.
2. Цивільний кодекс України від 02.08.2018 №435-IV, зі змінами.
3. Наказ МФУ «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти" №559 від 30.11 2003р.

ВИПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА, АДАПТОВАНІ ДО П(С)БО 26 ТА МСФЗ 19 І ПЛАНУ РАХУНКІВ

Т. Козлова, студентка гр.МгОПз-1-17,

Л. Васильєва, д.держ.упр., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Відповідно до нових методологічних вимог до обліку економічно однорідних витрат на виплати працівникам згідно з П(С)БО 26 та з урахуванням норм трудового законодавства пропонується назвати елемент витрат і відповідний йому рахунок 81 «Витрати на виплати працівникам» із введенням до цього рахунку субрахунків: 811 «Виплати, пов'язані з оплатою праці»; 812 «Виплати, пов'язані з тимчасовою непрацездатністю»; 813 «Виплати по закінченні трудової діяльності»; 814 «Виплати при звільненні»; 815 «Виплати інструментами власного капіталу»; 816 «Інші виплати працівникам».

Для цілей управління витратами на оплату праці, зокрема контролю співвідношення між тарифною і надтарифною частиною ФОП та частки непродуктивних виплат, розроблено систему рахунків аналітичного обліку: 8111 «Оплата праці, пов'язана з кількістю праці»; 8112 «Оплата праці, пов'язана з якістю праці»; 8113 «Компенсаційні виплати за особливі умови праці»; 8114 «Оплата за невідпрацьований час»; 8115 «Індексаційні й компенсаційні виплати»; 8116 «Виплати заохочувального характеру»; 8117

«Соціальні пільги»; 8118 «Непродуктивні виплати». Відповідно до П(С)БО 26 і МСБЗ 19 виплати працівникам поділені на п'ять груп: поточні виплати, виплати при звільненні, виплати після закінчення трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства (рис. 1).

Рис. 1. Схема виплат працівникам підприємства, адаптована до П(С)БО 26 та МСФЗ 19 і Плану рахунків

Запропоновано для відображення в бухгалтерському обліку цих виплат у Плані рахунків відкрити субрахунки, зокрема: 661 “Поточні виплати працівникам”; 662 “Виплати при звільненні”; 663 “Виплати по закінченні трудової діяльності”; 664 “Виплати інструментами власного капіталу”; 665 “Інші довгострокові виплати працівникам”; 666 “Розрахунки з депонентами”, 667 “Розрахунки за іншими виплатами”. Такий підхід сприятиме забезпеченню єдиної методології бухгалтерського обліку та відображенню достовірної інформації у звітності підприємства.

ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

А. Спінчевська

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В сучасному світі оплата праці є однією із важливіших аспектів господарської діяльності. Заробітна плата є основним джерелом доходу для працездатного населення і формою мотивації.

Актуальність розгляду питання про заборгованість з оплати праці, обумовлена зміною нормативної та документальної бази оплати праці та її оподаткування на підприємстві.

З свого боку бухгалтерський облік забезпечує точний розрахунок заробітної плати окремого працівника відповідно до норми робочого часу та кількості відпрацьованих ним днів згідно форм і системи оплати праці та забезпечує правильний підрахунок утримань із заробітної плати працівника.

Заробітна плата включається до складу поточних виплат працівникам. При цьому п. 6 П (С) БО 26 уточнює, що нарахування виплати працівникам за виконану роботу протягом звітного періоду та визначають соціальний внесок.

Поточні зобов'язання відображаються в балансі в сумі погашення, що є недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства.

Для обліку розрахунків з оплати праці використовується рахунок 66 «Розрахунки з оплати праці». На цьому рахунку узагальнюється інформація про розрахунки з працівниками з оплати праці (за всіма видами заробітної плати), а також розрахунки за неoderжану персоналом у встановлений термін суму з оплати праці (розрахунки з депонентами).

Їх нарахування, відповідно до Інструкції № 291, відображають за кредитом рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці», який має лише два субрахунки: субрахунок 661 «Розрахунки за заробітною платою»; субрахунок 662 «Розрахунки з депонентами».

Невелика кількість субрахунків дає можливість підприємствам відкривати субрахунки, що відповідають окремим видам виплат.

У підприємств, які для обліку витрат використовують рахунки класів 8 і 9, потреби ділити рахунок 66 немає, оскільки відповідну диференціацію за видами виплат здійснюватимуть на субрахунках рахунку 81 «Витрати на оплату праці».

Заробітна плата виплачується працівникам кожного місяця в робочі дні та в установлені строки колективним договором. Колективний договір погоджується із органом профспілкової організації чи іншим уповноваженим на підприємстві органом, а якщо такого органу немає, то представниками стають обрані працівники трудового колективу.

Виплата здійснюється не рідше ніж двічі на місяць через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів, та не пізніше 7 днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата (ст. 24 Закону про оплату праці, ст. 115 КЗпП).

Роботодавець зобов'язаний вчасно та в повному обсязі виплачувати зарплату працівникам, згідно правил виплати заробітної плати владою. У разі затримки виплати заробітної плати на 1 і більше календарних місяців роботодавець зобов'язаний нарахувати та виплатити працівникам компенсацію втрати частини зарплати, згідно з *Порядком*, затвердженим постановою КМУ від 21.02.2001 р. № 159.

Часто керівництво ігнорує вимогу трудового законодавства до виплатити працівникові компенсації за втрату частини заробітної плати у зв'язку з несвоєчасною її виплатою.

Мін'юст України створив антирейтинг підприємств, відповідно до якого з 1 квітня 2018 року розпочалися стягнення заборгованості зарплати на користь працівників.

На цей період в органах Державної виконавчої служби перебуває понад 500 тисяч виконавчих проваджень до примусового стягнення заборгованості.

За даними Держстату, на 1 січня 2018 року загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати становила 2,368 млрд грн, з неї 1,27 млрд грн припадало на економічно активні підприємства.

Отже, фінансовий результат підприємства залежить від обраної ним облікової політики. Тому головний бухгалтер повинен врахувати всі варіанти та переваги забезпечення облікової політики, щоб кінцевий фінансовий результат суб'єкта господарювання був максимально позитивним.

АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ПОЛІТИКА ВІДНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Т. Толкачова, студентка гр.МгОПз-1-17,

Л. Васильєва, д.держ.упр., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В умовах ринкової економіки важливішим із завдань підприємства є розвиток його основного капіталу. Основні засоби, нематеріальні активи та інші необоротні матеріальні активи, які входять до його складу, в процесі використання амортизуються і, внаслідок цього, формуються кошти для фінансування їхнього відтворення. Але цей процес не може відбуватися стихійно, а підлягає регулюванню шляхом формування та реалізації амортизаційної політики.

Зміст амортизаційної політики підприємства складає взаємодія економічних категорій та важелів, які виявляють свою дію через сутність і функції амортизації. Формуючи амортизаційну політику підприємства необхідно перш за все чітко з'ясувати її сутність та відмінності між категоріями знос і амортизація, які сьогодні досить часто несправедливо ототожнюються.

В економічній літературі під амортизацією розуміють об'єктивний економічний процес поступового відшкодування вартості основних засобів у період їх функціонування у виробництві з метою відшкодування до моменту закінчення строку експлуатації. Такий підхід ґрунтується на визначенні терміну амортизації на законодавчому рівні, що представлено в П(С)БО 7 «Основні засоби» і Податковому кодексі України (далі ПКУ). Водночас знос основних засобів – це втрата ними первинних фізичних і моральних характеристик під впливом сил природи, старіння та знецінення.

Сучасний етап наукових пошуків і досліджень доволі ґрунтовно описує суть та широту поняття «амортизаційна політика» для підприємства. На

сьогоднішній день у вчених щодо трактування поняття «амортизаційна політика» є різні погляди в науковій літературі.

Н. Довгопол та М. Нестеренко визначають амортизаційну політику як складову загальнодержавної політики, тобто як сукупність заходів держави спрямованих на забезпечення відтворення основних фондів [1].

Н. Левченко та І. Воробйова трактують амортизаційну політику як сукупність заходів, норм, правил спрямованих на управління процесами нарахування зносу та використання амортизаційного фонду. У свою чергу, Овод Л.В. розглядає амортизаційну політику з двох позицій: на макрорівні (як політику держави і елемент її економічної політики) та мікрорівні (як політику підприємства та елемент його облікової політики) [2].

Виходячи з вищевикладеного під амортизаційною політикою підприємства слід розуміти сукупність заходів спрямованих на оптимальне поєднання методики нарахування амортизаційних відрахувань з метою забезпечення нормального режиму відтворення основних засобів.

При виборі амортизаційної політики підприємства варто, перш за все, орієнтуватися на загальну стратегію управління підприємством. Реалізація амортизаційної політики на підприємстві повинна забезпечувати процес оновлення основного капіталу і підвищувати технічний рівень виробництва. Все це, у свою чергу, створює достатні передумови для зниження собівартості продукції і максимізації прибутку, які є основними напрямками стійкого розвитку підприємств.

Так, при виборі амортизаційної політики підприємство стикається з дуже важливою дилемою: як обрати оптимальні елементи амортизаційної політики, щоб обрана політика максимально задовольняла потреби підприємства.

Тому доречно виділити наступні складові елементи амортизаційної політики підприємства:

- оцінка і переоцінка основного капіталу (проведення переоцінки індексним методом, методом прямого перерахунку);
- визначення термінів корисного використання основного капіталу, що забезпечує представлення достовірних фактів господарської діяльності підприємств;
- обґрунтування ліквідаційної вартості введених в експлуатацію об'єктів основних засобів;
- вибір і обґрунтування методів нарахування амортизації (обраний метод (методи) нарахування амортизації повинен відображати схему роботи підприємств в частині споживання економічних вигод, що отримують від активу);
- забезпечення цільового використання амортизаційних відрахувань (при цільовому використанні амортизаційні відрахування вкладаються у виробництво і забезпечують дохід на рівні рентабельності власного капіталу, необхідний для відновлення зношеного майна);
- мінімізація накопиченої суми морального і фізичного зносу основного

капіталу (впровадження нової техніки і технологій, вдосконалення ремонтно-експлуатаційного обслуговування, диференціація термінів корисного використання залежно від зносу та інше);

– вибір найбільш ефективних форм відтворення основного капіталу (здійснення своєчасного і якісного технічного переозброєння, реконструкції і модернізації виробництва).

Отже, амортизаційна політика - це не проста сукупність норм амортизації та методів її нарахування, а засіб досягнення підприємством певної мети, а саме: відтворення виробничого капіталу, зменшення оподаткованого прибутку, інвестиційні цілі тощо, які підприємство обирає самостійно. Правильне розуміння функцій, принципів і методів амортизації, а також усвідомлення її значення дозволить обґрунтовано вирішувати проблеми дозволить проводити ефективну амортизаційну політику.

Література:

1. Довгопол Н. Амортизація: предметна сутність і ступінь впливу на відтворення основних засобів // Н. Довгопол, М. Нестеренко // Бухгалтерський облік і аудит. -2010. - №12.- С. 112-117.

2. Левченко Н.М. Амортизація, як складова стратегії діяльності підприємства / Н.М. Левченко, І.О. Воробйова // Інноваційна економіка. – 2014. – №56. – С. 102-107.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИБОРУ СУБ'ЄКТОМ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Д. Доценко, магістр,
Науковий керівник: І.Приходько, д.держ. упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

До початку процесу реєстрації підприємницької діяльності спочатку необхідно обрати систему оподаткування. В Україні існує дві системи оподаткування – загальна і спрощена.

Загальна система оподаткування має складну систему ведення бізнесу з точки зору обліку та звітності. Проте вона дозволяє займатися будь-яким видом діяльності та немає інших обмежень, що притаманні спрощеній системі оподаткування. Також посилюється контроль з боку податкових органів за підприємцями на загальній системі, адже розмір податку з доходів фізичних осіб напряму залежить від результатів господарської діяльності.

Спрощена система оподаткування доходів підприємств, або як її ще називають, єдиний податок, первинно було створено для спрощення системи оподаткування шляхом заміни сукупності податків і зборів на один податок. На жаль, сьогодні єдиний податок вже не відображає свою суть і не замінює всі податки, тобто платники сплачують крім основного і ряд інших податків. Але все одно, у порівнянні із загальною системою оподаткування ця форма має чергу переваг, але про це поговоримо трохи згодом.

Проаналізувавши існуючі системи оподаткування підприємств в Україні, доцільно буде викласти їх у вигляді рисунку 1.

Рис. 1. Системи оподаткування в Україні

Джерело: розроблено автором з використанням матеріалів [2]

В Україні створена система податкового обліку для забезпечення розрахунків з бюджетом. Правильне та достовірне їх відображення в обліку, своєчасний контроль і аналіз є запорукою фінансової стабільності підприємства. Але податкові розрахунки суб'єктів господарювання несуть значні податкові зобов'язання.

Розрахунки за податками повинні забезпечувати: обґрунтованість методики розрахунку бази оподаткування за даними бухгалтерського обліку, точність і достовірність визначення податкового зобов'язання, формування податкової звітності.

Оподаткування підприємств регулюється законодавством, проте майже всі нормативно-правові акти потребують змін і уточнень. Від рівня організації і досконалості методики внутрішньогосподарського контролю розрахунків з бюджетом, залежить ефективність організації і здійснення податкових розрахунків на підприємстві який спрямований на усунення порушень чинного законодавства [1].

Також сільськогосподарські підприємства сплачують акцизний податок, екологічний та земельний податок, рентну плату, мито, податок за користування надрами, податок на майно [2].

Процес реформування бухгалтерського обліку є об’єктивно необхідним, бо існують певні розбіжності між бухгалтерським обліком і формуванням даних для податкової звітності. Обидва процеси ґрунтуються на однакових первинних документах, фіксують ті ж самі факти господарської діяльності підприємств. Але на жаль мета їх різна, і в них використовуються неоднакові методи оцінки доходів та витрат, активів та зобов’язань.

Головними проблемами на підприємствах є численні податки, високі ставки, податковий тиск на підприємства, необхідність різного відображення однієї і тієї ж операції в бухгалтерському та податковому обліку, непорівнянність правил оподаткування із методикою бухгалтерського обліку та постійні зміни у законодавстві збільшують ризик та затрати підприємств. Тому дослідження проблем облікового забезпечення податкових розрахунків та формування звітності є актуальним питанням.

Список використаних джерел:

1. Кузьома В.В Сучасні проблеми бухгалтерського обліку розрахунків з бюджетом аграрних підприємств та шляхи їх вирішення / В.В. Кузьома, А.О Степанова / Наукове фахове видання МДУ ім. В.О. Сухомлинського. – 2017. – № 20. – С. 28-33.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

М. Кравченко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В науковій і методичній літературі представлено достатня кількість варіантів визначення стратегічного управління, які акцентують увагу на тих або інших аспектах цього складного управлінського процесу спрямованого на забезпечення економічної безпеки господарюючих суб’єктів. Однак, усі вони зводяться до одного із трьох підходів або їх комбінацій.

1. Підхід, який акцентує увагу на параметрах організаційного оточення.

2. Підхід, який ґрунтується на визначеннях довгострокових цілей організації і шляхів їх досягнення (цілі і засоби).

3. Підхід, який передбачає діяльність по реалізації стратегії.

У першому підході стратегічне управління є процесом прийняття рішень, який об’єднує внутрішні організаційні сильні сторони з загрозами і сприятливими можливостями, що підвищують рівень економічної безпеки. Шершньова З.Є., розглядає його як «процес визначення і устанавлення зв’язку організації з її середовищем, який полягає в реалізації обраних цілей і в спробах досягти бажаного стану взаємовідносин з оточенням за допомогою розподілу ресурсів, і який дозволяє ефективно і результативно діяти організації і її підрозділам .

Щодо другого підходу, стратегічне управління – це «напрям в теорії прийняття рішень, який спрямовано на розвиток ефективної стратегії або стратегій для надання сприяння в досягненні корпоративних цілей». В даному випадку використання слова «напрямок» у зв'язку з теорією прийняття рішень, показує, що стратегічне управління ставить за мету розробку серії рішень різного рівня, між якими існує взаємозв'язок і які організовані у відповідності з певною ієрархією для досягнення організаційних цілей [1].

Третій підхід акцентує увагу на послідовності дій для здійснення стратегічного управління, і тому він об'єднує два попередніх.

Розробка стратегій у сільському господарстві в значній мірі буде визначатися особливостями об'єкту стратегічного управління. Стратегічне управління поряд з використанням основних принципів володіє специфічними рисами. Вимоги до формулювання і складу процесу стратегічного управління, перш за все, витікають із основних закономірностей характеру сільськогосподарського виробництва.

У процесі аграрної реформи в Україні відбуваються глибокі соціально-економічні перетворення, спрямовані на подолання відчуження сільськогосподарських працівників від землі, засобів виробництва і результатів праці, на перехід аграрного сектору економіки до ринкових відносин. Здійснено роздержавлення сільськогосподарських підприємств, переважна більшість земель сільськогосподарського призначення передана у приватну власність трудівникам села, формуються нові організаційно-правові структури ринкового типу, створюються умови для розвитку конкурентоспроможного агропромислового виробництва. Проте, внаслідок нерішучих дій центральних органів влади щодо формування законодавчо-нормативної бази поетапного освоєння ринкових відносин, слабо обґрунтованого визначення шляхів і методів трансформації аграрного виробництва, різкого послаблення державного управління розвитком агропромислового комплексу, порушення диспаритету цін на сільськогосподарську і промислову продукцію, поки що не вдалося досягти очікуваного нарощування виробництва сільськогосподарської продукції, підвищення ефективності галузей. Швидше навпаки, набуло стійкої тенденції зниження обсягів аграрного виробництва, руйнування матеріально-ресурсного потенціалу, погіршення фінансового стану сільськогосподарських товаровиробників. І лише в останні роки намітилося деяке пожвавлення виробництва продукції рослинництва, поступове підвищення дохідності галузей.

Аналіз діяльності агропромислового виробництва свідчить про необхідність наукового обґрунтування визначення основних напрямів поетапного його розвитку, формування ринкового середовища, входження аграрного сектору економіки України у світове ринкове співтовариство.

Стратегія розвитку агропромислового комплексу України повинна базуватися на визначенні, що агропромислове виробництво є складовою єдиного народногосподарського комплексу. Без промислових галузей цього комплексу – виробництва машин, машинобудування, хімічного і

нафтопереробного виробництва, виготовлення інших матеріальних ресурсів – виробництво, зберігання, переробка і реалізація готової до споживання продукції не можливі.

Тому при розробленні й реалізації Стратегії розвитку АПК необхідно враховувати, що Україна є не аграрною і не промисловою державою, а такою, що стала на постіндустріальний шлях розвитку, де ці сфери діяльності функціонують як єдине ціле, а земля є складовою виробничого капіталу. Без включення землі, як ресурсу виробництва, до складу економічної субстанції, залучення її до економічного обороту, побудови виробничих відносин у суспільстві, здійснення стратегії розвитку будь-якої сфери діяльності, фактично неможливе. Земля була, є і вічно буде головним джерелом примноження багатства кожної держави[2].

Основними важелями реалізації економічного інтересу є такі економічні категорії як власність, ціна, прибуток, заробітна плата, премії, дотації, субсидії тощо. Мета стратегії – створення в агропромисловій сфері економічних і соціальних умов для ефективної виробничої діяльності та підвищення життєвого рівня сільськогосподарських товаровиробників із загальним стратегічним спрямуванням на формування розвинутої системи ринкових відносин й адекватної їм аграрної структури.

Завданням стратегії в економічній сфері є насамперед формування ефективного конкурентоспроможного агропромислового виробництва, здатного забезпечувати продовольчу безпеку країни та нарощування експорту окремих видів сільськогосподарської продукції і продовольства, що збільшить внесок в економіку країни.

Успішна реалізація пріоритетних завдань щодо аграрної сфери АПК, які будуть передбачені стратегією, можлива лише тоді, коли сільське господарство стабільно та ефективно функціонуватиме, нарощуючи обсяги виробництва конкурентоспроможної і високоякісної продукції. Перспективні параметри розвитку основних галузей сільського господарства на період до 2020 р. визначаються тими завданнями, які ставить перед ними стратегія розвитку АПК України. Насамперед йдеться про належне вирішення продовольчої проблеми в державі і досягнення раціональних норм споживання найважливіших продуктів харчування всіма верствами населення [3].

Література:

1. Геєць В.М. Інноваційні перспективи України: монографія / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2015. – 272 с.
2. Месель-Веселяк В.Я. Напрями забезпечення конкурентоспроможності аграрного виробництва / В.Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2015. – № 10. – С. 7–14.
3. Юрків Н.Я. Тенденції розвитку реального сектору економіки / Н.Я. Юрків // Економіка АПК. – 2015. – № 10. – С. 18-25

ПІДТРИМКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

С. Сотніков, студент гр. МгФБС-1-17

Н. Дуброва, к.е.н., доцент,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Основою ефективної та стабільної банківської системи є спроможність банків успішно тримати конкурентні позиції за умов постійної зміни зовнішнього середовища. За цієї умови сьогодні керівництву банків вкрай важливо зосередити увагу на підтримці конкурентоспроможності банківських продуктів для забезпечення ефективної роботи банків.

Дослідженню питань щодо конкурентоспроможності банківських продуктів присвятили наукові праці А. М. Герасимович, Ю. О. Заруба, І. О. Лютий, В. І. Міщенко, І. В. Сало, та інші, на сучасному етапі дана тематика є актуальною і потребує постійного аналізу та удосконалення.

Конкурентоспроможність банківського продукту - це наявність сукупності параметрів певного продукту, що можуть бути виокремлені клієнтами, вигідно відрізняють цей продукт від аналогів конкурентів у конкретному сегменті ринку банківських продуктів у заданий проміжок часу.

У банківському секторі завжди відбувається жорстка боротьба як за збереження наявних клієнтів і надання їм нових банківських послуг, так і за залучення нових. Для цього потрібно пропонувати кращі умови обслуговування, підвищувати їх якість. Водночас банкам потрібно ретельніше вивчати нові потреби клієнтів у тих чи інших банківських продуктах. Безперечно перевагу над своїми конкурентами будуть мати ті банки, які пропонують клієнтам велику кількість послуг чи унікальні послуги в одному з сегментів ринку.

Швидкість реакції банку в створенні нових технологічних продуктів є важливим для обслуговування максимальної кількості клієнтів. Саме тому вітчизняним банкам доцільно постійно розвивати нові та удосконалювати традиційні канали збуту своїх продуктів та послуг з використанням високотехнологічних систем. При здійсненні операцій щодо залучення та розміщення грошових коштів банкам слід розробляти інноваційні продукти та залучати клієнтів можливістю отримання певного набору додаткових послуг та програм лояльності.

Значну увагу необхідно приділяти кадровій політиці банку шляхом запровадження мотивацій та постійного контролю за роботою персоналу. Запроваджувати більші можливості безпосереднього спілкування з клієнтами щодо здійснених операцій та консультаційних послуг.

Підвищення конкурентоспроможності банківських продуктів повинно стати основним завданням комерційного банку, а задоволення потреб клієнтів його основною соціальною метою.

Отже, з метою привернення уваги до банківських продуктів, а значить підвищення рівня їх конкурентоспроможності на ринку потрібне застосування

наступних заходів:

- пошук оптимальних шляхів зниження собівартості банківських продуктів та залучення більш дешевих ресурсів;
- пошук нових інноваційних послуг та продуктів з метою задоволення потреб споживачів та завоювання певного сегменту на ринку фінансових послуг;
- надання додаткових послуг на безоплатній основі з метою отримання конкурентних переваг на ринку банківських послуг;
- в розрізі кредитування, виявлення «доброчесних позичальників» та встановлення для них сприятливих умов повернення кредитних виплат, наприклад, продовження термінів кредитування, з метою збереження майбутньої клієнтської бази;
- застосовувати диференціацію якості однотипних послуг та продуктів в залежності від ціни, цільової клієнтури, каналів збуту та інших факторів.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

*В. Нонік, проректор з науково-педагогічної роботи,
юридичних та соціальних питань
Житомирський державний технологічний університет*

Корупція завжди залишалася явищем маловивченим. Це зумовлюється, перш за все, високою латентністю і прихованістю корупційних проявів, що не дає можливості встановити її справжні якісні й кількісні показники та боротись із прихованими корупційними злочинами.

Результативність інформаційно-аналітичного забезпечення протидії корупції знаходиться в прямій залежності від скоординованості дій щодо встановлення зв'язків, взаємообміну інформацією. Тому побудова його функціональної системи буде неможлива без відповідних заходів організаційного характеру: централізації інформації, визначення головного суб'єкта, який реалізував би її та відповідав за впорядкування інформаційних процесів, упровадження в структуру відповідного органу функціональної моделі інформаційної системи (підсистеми), регламент операцій, що забезпечував би їх узгодженість між собою, послідовність, оптимальність застосування форм і засобів тощо.

Слід зазначити, що для успішної боротьби зі злочинами оперативним принцип відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування являє собою обов'язкову в демократичній державі умову вжиття заходів державної антикорупційної політики і передбачає: відкритість виконавчої влади, прозорість діяльності апарату державного управління; урахування думки громадськості при прийнятті державно-управлінських рішень; громадський контроль за діяльністю управлінського апарату та інші види контролю за дотриманням конституційно закріплених

інтересів суспільства, прав і свобод громадян [2, с.95].

Для забезпечення реалізації цих принципів на практиці в розвинених країнах створюється єдина система моніторингу, аналізу, прогнозування, моделювання та підтримки прийняття рішень для всіх рівнів влади. Максимальна ефективність системи моніторингу досягається за умов її функціонування як інформаційної платформи, що об'єднує центральні урядові портали з порталами міністерств і відомств, місцевих адміністрацій, приватних компаній і будь-якими іншими інформаційними мережами. Крім того, у рамках державних інтегрованих інформаційних систем створюються портали, орієнтовані на надання послуг громадянам та бізнесу [1, с. 54].

Регулярні дослідження корупції проводяться як на міжнародному, так і внутрішньодержавному рівні з кінця 80-х рр. минулого сторіччя. Однак, результати досліджень корупції в Україні не завжди відображають реальне становище, оскільки мають локальний, односторонній і безсистемний характер або явне політичне підґрунтя [4, с. 21].

Використання необ'єктивних результатів при впровадженні антикорупційних реформ може призвести до неадекватності заходів, а отже, їх практичної марності [3, с. 65]. Щоб уникнути зазначеної помилки і підвищити ефективність діяльності з протидії корупції в цілому, необхідно активізувати процеси дослідження корупційної ситуації шляхом розробки національної спеціалізованої системи державного моніторингу.

Розробка та впровадження національної системи державного моніторингу корупції (НСДМК) має бути інструментом державної антикорупційної політики, спрямованим на забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина, на проведення соціальних перетворень та економічний розвиток, на відновлення довіри до державних інститутів, створення позитивного іміджу держави на міжнародній арені.

Метою НСДМК є забезпечення потреб у достовірній та оперативній інформації, необхідній для попередження та/або зменшення негативних наслідків корупційних проявів.

Національну систему державного моніторингу корупції доцільно розглядати як комплексну систему спостережень, збору, обробки, систематизації та аналізу інформації, що стосується ефективності проведення антикорупційних реформ та заходів антикорупційної стратегії, яка дає оцінку рівня довіри до влади і прогнозує можливі корупційні ризики, розробляє обґрунтовані рекомендації для прийняття державно-управлінських рішень, спрямованих на протидію корупційним проявам.

Таким чином, система державного моніторингу корупції є потенційною функціональною складовою діяльності НАЗК, яка дає змогу виключити аморфність (розмитість) інформації, комплексно представити показники якості роботи, надати змістовну інтерпретацію результатів антикорупційних реформ.

Література.

1. Грибков М.А. Противодействие коррупции. краткая версия [монографія] / М.А. Грибков, А.В. Орлов. – М.: Палеотип. 2013. – 164с

2. Соловійов В. М. Запобігання і протидія корупції в державному управлінні України : [монографія] / В. М. Соловійов. – Київ : Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2012. – 508 с.

3. Яцків І.І. Загальні положення протидії корупції: адміністративно-правовий аспект / І.І. Яцків // Збірник наукових статей «Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України» – Випуск XXV. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 64-68

4. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрями подолання: аналіт. доп. / Т. А. Тищук, Ю. М. Харазішвілі, О. В. Іванов; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2011. – 96 с

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ЯК ФАКТОР ЗМІЦНЕННЯ ПОЗИЦІЙ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

І. Дмитренко, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: Т. Саванчук, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Фінансова безпека банку – це захист фінансових інтересів банку, його фінансової стійкості і середовища, в якому він функціонує. Сучасні особливості функціонування фінансових ринків зумовлюють зростання ролі фінансової безпеки для кожного комерційного банку. Дослідженням цієї проблеми займаються і вітчизняні, і закордонні науковці, і фінансисти – Бланк І. А., Барановський О. І., Перехрест Л. М., Пластун О. Л., Побережний С. М. Низка вчених пропонують оцінювати фінансову безпеку на основі визначення загального стану фінансової діяльності.

Так, Бланк І. А. виокремлює п'ять систем аналізу фінансової безпеки, які базуються на таких методах його проведення: горизонтальному фінансовому аналізу, вертикальному фінансовому аналізу, порівняльному фінансовому аналізу, аналізу фінансових коефіцієнтів, інтегральному фінансовому аналізу [1, ст. 121-140]. Такий підхід є дуже широким, оскільки в цьому випадку процес забезпечення фінансової безпеки ототожнюється фактично з усією діяльністю банку. На наш погляд, алгоритм побудови системи фінансової безпеки банку повинен мати такі етапи:

1. Визначення стратегії розвитку банку, займаного ним сегмента на ринку організаційно-штатної структури, підходів до підбору персоналу.

2. Аналіз зовнішніх і внутрішніх загроз. Аналіз кризових ситуацій, що мали місце раніше, їх причини та шляхи вирішення.

3. Проведення аудиту наявних (раніше введених) заходів щодо забезпечення фінансової безпеки та аналіз їх відповідності виявленим загрозам.

4. Моделювання нової системи фінансової безпеки банку.

5. Відповідно до визначених загроз, створення структури, головним завданням якого є забезпечення діяльності системи фінансової безпеки.

6. Експертна оцінка дієвості побудованої системи, введення її в експлуатацію.

Тому, для отримання повної інформації про рівень фінансової безпеки банку необхідно застосування сукупності методів, оскільки окремо жоден з них не надає повну інформацію для прийняття управлінських рішень та планування відповідних заходів. Отже, фінансова безпека банків є важливим інструментом для досягнення їх комерційної мети – збільшення прибутку, накопичення капіталу, захисту їх різних інтересів, а також зміцнення позицій на ринку банківських послуг.

Література:

1. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. - 2-е изд., стер. - К. : Эльга, 2009. - 776 с.

СТРАТЕГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА: СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ

О.Одношевна, к.е.н., доцент

В.Гаража, студент групи М2МТУФЕБ -17

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

У період становлення ринкової економіки, трансформації економіко-правового поля з'являються додаткові чинники зовнішнього середовища діяльності суб'єктів господарювання, більшість із яких має негативний характер впливу, що вимагає посилення економічної безпеки підприємницької діяльності як складової господарської діяльності підприємства.

У такому контексті проблема гарантування економічної безпеки підприємства явно виходить за межі управління суб'єктом господарювання та стає також як об'єктом, так і ціллю державної політики. Йдеться про комплексний підхід, який передбачає дії кожного окремого підприємства щодо створення системи його безпеки (на мікрорівні), а також формування центральними, регіональними та місцевими органами державного управління здорового конкурентного середовища і забезпечення необхідних умов розвитку кожного суб'єкта господарювання.

Фінансова безпека підприємства – визначений якісно та кількісно рівень фінансового стану підприємства та діяльність, направлена на досягнення даного стану, який характеризується збалансованістю і якістю використання фінансових інструментів економічної системи та забезпечує її здатність реалізувати свою місію й забезпечувати стабільний розвиток, витримуючи негативний вплив зовнішніх та внутрішніх дестабілізуючих факторів.

Стратегія фінансової безпеки підприємства є однією з найважливіших функціональних стратегій і формується на базі адекватної оцінки рівня фінансової безпеки суб'єкта господарювання. Аналіз рівня фінансової безпеки підприємства проводиться на основі оцінки наступних показників: оцінки рентабельності, платоспроможності (ліквідності), фінансової стійкості, формування фінансових ресурсів підприємства, ефективності використання фінансових ресурсів.

Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства

передбачає використання методів та засобів; їх поєднання необхідне, зокрема, для створення надійної системи безпеки. Зрозуміло, що підприємства різних розмірів, типів, обсягів діяльності володіють неоднаковими організаційними та фінансовими можливостями. Крім того, різним є рівень ризику, в умовах якого здійснюють діяльність суб'єкти господарювання. Проте однозначним є висновок, що реалізація організаційно-економічного механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є життєво необхідною та може організовуватися на підприємствах по-різному.

Зважаючи на особливості функціонування системи економічної безпеки на окремо взятому підприємстві, зазначимо, що впровадження на підприємстві системи механізму контролінгу дає змогу суттєво підвищити ефективність всього процесу управління його фінансовою безпекою, забезпечити концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової безпеки підприємства, а також своєчасно виявити відхилення фактичних її показників від передбачених та прийняти оперативні управлінські рішення, спрямовані на їх нормалізацію. Даний механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є невід'ємною частиною системи його економічної безпеки, що базуватиметься на певних завданнях, функціях і принципах.

ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

А. Педько, студентка групи Мг(МТ)УФЕБ -1-17

Науковий керівник: Н.Бондарчук, проф.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Фінансово-економічна безпека відіграє значну роль у функціонуванні будь-якого господарюючого суб'єкта, особливо в нестійких умовах їх функціонування, яка ввижається у проведенні наступних заходів: виконання цілей і досягнення поставлених завдань підприємства; доступ до економічних ресурсів і ринків; забезпечення достатнього рівня ефективності фінансово-економічної діяльності; створення передумов до стійкого розвитку; захищеність від зовнішніх та внутрішніх загроз та небезпек.

Одним із найважливіших елементів системи фінансово-економічної безпеки підприємства є формування механізму її забезпечення. Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки являє собою сукупність законодавчих актів, правових норм, спонукальних мотивів і стимулів, методів, заходів, сил і засобів, за допомогою яких суб'єкт впливає на об'єкт для досягнення цілей безпеки і розв'язання завдань, які стоять перед нею. Використовувані сили і засоби, як правило, поділяють на кілька груп: фінансові, кадрові, організаційні, технічні, інформаційні, правові, інтелектуальні тощо. З їх допомогою вирішуються завдання по забезпеченню фінансово-економічної безпеки.

Створення механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства має враховувати [3]: специфіку підприємства (структура, напрям

діяльності підприємства, його розміри та стратегія розвитку); рівень проникнення в глобальний інформаційний простір (використання програмного забезпечення і сервісів мережі Інтернет); умови функціонування підприємства (зовнішнє і внутрішнє середовище); необхідність своєчасного і чіткого виконання запланованих дій, спрямованих на адекватну реакцію на існуючі та можливі загрози; планування та розробка стратегій і рішень; оптимальний розподіл і використання ресурсів; застосування вже існуючих засобів фінансово-економічної безпеки; постійний контроль і корекція діяльності підприємства, процесу формування його фінансово-економічної безпеки.

Механізм забезпечення управління фінансово-економічною безпекою на малому підприємстві може мати наступний вигляд (рис. 1).

Рис. 1. Механізм забезпечення управління фінансово-економічною безпекою малого підприємства

Основне призначення запропонованого механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки малого підприємства полягає у створенні і реалізації відповідних умов, які забезпечують економічну безпеку підприємства. Ці умови визначаються виходячи з критеріїв фінансово-економічної безпеки та її рівня та ґрунтуються на результатах моніторингу показників. В якості найважливіших умов, які враховуються в структурі

механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, повинні бути: мінімізація витрат підприємства, адаптація до нововведень і розширення сфери використання послуг інфраструктури ринку. Звісно ж, що саме ці умови здатні надати найбільш істотний вплив на формування прибутку підприємства, забезпечивши тим самим його економічну безпеку.

Література:

1. Кириченко О.А. Некоторые критерии оценки экономической безопасности предприятия // Инвестиции: практика и опыт. - 2012. - 23. - С.22-24.

2. Коваленко Д.І. Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства/ Коваленко Д.І., Легка А.О.// International Scientific Journal. – 2015. - №8. – С. 118- 122

3. Судаковая О.И. Формирование системы управления экономической безопасностью предпринимательства / О. И. Судаковая // Экономика: проблемы теории и практики: сб. науч. трудов. – Вып. 231: в 9 т. – Днепропетровск: ДНУ, 2012. – Т. 8. – С. 165–171.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Я. Дроботя, к.е.н, доцент,
Полтавська державна аграрна академія*

Ймовірність отримання фінансових результатів в сільському господарстві часто має стохастичний характер, оскільки діяльність аграріїв більшою мірою ніж в інших галузях економіки перебуває під дією систематичних ризиків, які не підвласні управлінню, що пов'язано перш за все із тим що: 1) основним засобом праці в галузі рослинництва є земля, з якою пов'язаний вихід кінцевої продукції, а отже і прибуток. Кінцевий же вихід готової продукції залежить від якості та родючості ділянки, а отже за однакових витрат на посадковий матеріал, мінеральні добрива кінцевий вихід може значно варіювати [1, с. 34]. Вважаємо, що даний чинник ризику підприємство все ж таки може звести до мінімуму шляхом чергування вирощування певних культур на конкретній земельній ділянці, внесенням добрив, врахуванням врожайності та якості земельної ділянки [1, с. 34]; 2) предметами праці є живі організми: у рослинництві – певні культури, у тваринництві – тварини. Звісно, що вирощування певних культур потребує врахування агротехнічних строків розвитку певних живих організмів, внесення мінеральних добрив для їх кращого розвитку, застосування засобів захисту рослин від шкідників, що зменшить фінансові ризики, однак оскільки предмети праці – живі організми досить складно розрахувати точний сценарій розвитку подій і тим самим звести фінансовий ризик до мінімуму. У тваринництві розвиток живих організмів потребує врахування біологічного годиннику, використання для їх годівлі якісних кормів, харчових добавок, вакцинації тварин від хвороб, що також зведе фінансові ризики до мінімуму. Варто відзначити, що виробництво

продукції рослинництва визначається конкретним середовищем в якому функціонує підприємство - земля, клімат, погодні умови і може варіювати для кожного конкретного підприємства із року в рік [1, с. 34-35].

Отже, використання в якості предметів праці живих організмів не має точності прогнозування, що все ж таки генерує значний фінансовий ризик, зокрема ризик незбалансованої ліквідності, ризик зниження фінансової стійкості, структурний, кредитний ризик; 3) слід також відзначити, що термін зберігання деякої сільськогосподарської продукції досить не тривалий, а це генерує ризик фінансових втрат внаслідок несвоєчасної реалізації продукції. Варто також сказати і про потребу значних складських площ належної якості для зберігання продукції рослинництва та кормів галузі тваринництва [1, с. 34-35]. У разі якщо дані складські площі не задовольняють вимоги щодо зберігання виробник може понести фінансові втрати внаслідок псування продукції, втрати у приростах живої маси тварин тощо; 4) довготривалість виробничого процесу вимагає генерації значних фінансових ресурсів на тривалі терміни, у разі нестачі можливе їх отримання на фінансовому ринку. Однак, аграрна діяльність пов'язана із сезонністю виробництва та реалізації, а тому в аграріїв виникає ризик незбалансованої ліквідності, втрати фінансової стійкості, кредитний ризик пов'язані з нестачею коштів внаслідок сезонності; 5) розосередженість у просторі галузі рослинництва [1, с. 36] вимагає використання різних підходів до управління оскільки територія функціонування підприємства може належати до різних природно-кліматичних умов, мати різну родючість земельних ділянок, що потребує різних підходів до термінів виконання польових робіт, обсягів внесення добрив, впливає на визначення спеціалізації та можливо розпорошення спеціалізації. Як наслідок ускладнюється збалансування виробничих потужностей, що впливає на збільшення невизначеності інформації, а отже і фінансового результату. Окрім того розосередженість у просторі потребує відволікання значних обсягів оборотних активів у виробничі запаси, що генерує ризик незбалансованої ліквідності.

Література:

1.Перебийніс В. І., Дроботя Я. А. Логістичне управління запасами на підприємствах : монографія / В. І. Перебийніс, Я. А. Дроботя. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 279 с.

ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА: СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Т. Самілик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Ключовим питанням для розуміння сутності фінансової діагностики є концепція господарської діяльності як потоку управлінських рішень щодо вкладення ресурсів з метою отримання прибутку.

Фінансова діагностика є методом пізнання фінансового механізму підприємства, процесів формування та використання фінансових ресурсів для його операційної та інвестиційної діяльності.

Користувачами результатів фінансової діагностики в ринкових умовах господарювання виступають: акціонери та засновники підприємства, яких цікавить рентабельність акціонерного капіталу та внесків засновників у складі загальних інвестицій; менеджери підприємства, яким фінансова діагностика надає достовірну оцінку ефективності управління підприємством; інвестори, що вкладають капітал із певним рівнем ризику з метою отримання доходу на нього; кредитори, яких цікавить платоспроможність підприємства і ризик неповернення позичкових коштів; працівники підприємства, які зацікавлені в отриманні інформації про здатність підприємства своєчасно виплачувати заробітну плату; постачальники матеріально-технічних ресурсів; споживачі (клієнти), податкові служби, страхові компанії, органи державного управління.

Результатом фінансової діагностики є: оцінка фінансового стану підприємства; стану його майна; швидкості обертання всього капіталу та його окремих частин, дохідності використання коштів; визначення рівня фінансового потенціалу підприємства; встановлення можливих фінансових труднощів на підприємстві і, як наслідок, ймовірності його банкрутства.

Фінансовий стан підприємства - це складна економічна категорія, що відображає на певний момент стан капіталу у процесі його кругообігу і здатність суб'єкта господарювання до саморозвитку.

Фінансовий стан підприємства характеризується сукупністю показників, що відображають процес формування та використання його фінансових коштів, а саме: показники фінансової стійкості (коефіцієнт незалежності, частка залучених коштів, співвідношення власних та залучених коштів, питома вага дебіторської заборгованості, частка власних та довгострокових запозичених коштів тощо); показники ліквідності та платоспроможності (коефіцієнт абсолютної ліквідності, загальний коефіцієнт покриття, коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей); показники ділової активності (загальний коефіцієнт оборотності, оборотні запаси, оборотність власних коштів, продуктивність тощо). Наявність різних показників ліквідності пояснюється різними інтересами споживачів аналітичної інформації: коефіцієнт абсолютної ліквідності є важливим для постачальників сировини і матеріалів; коефіцієнт швидкої ліквідності для банків; коефіцієнт поточної ліквідності для покупців і власників акцій та облігацій підприємства.

Під фінансовою стійкістю підприємства розуміють його платоспроможність в часі з дотриманням умови фінансової рівноваги між власними та залученими засобами. Для встановлення типу фінансової стійкості підприємства визначається трьохкомпонентний показник типу фінансової стійкості підприємства.

Абсолютна стійкість свідчить про незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів. При нормальній стійкості, окрім власних оборотних засобів, використовуються довгострокові залучені кошти. Нестійкість фінансового стану можливо подолати, якщо зменшити дебіторську заборгованість, прискорити обіговість запасів, поповнити джерела власних оборотних засобів тощо.

Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства проводиться з метою встановлення рівня фінансового потенціалу підприємства (ФПП) і починається з розробки системи фінансових показників, за якими буде проводитися оцінка, а також визначення граничних значень показників з метою зарахування їх до того або іншого рівня ФПП.

Високий рівень ФПП свідчить, що діяльність підприємства прибуткова, фінансовий стан стабільний. Середній рівень ФПП засвідчує, що діяльність підприємства прибуткова, але фінансова стабільність багато в чому залежить від змін як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі. Низький рівень ФПП - підприємство фінансово нестабільне.

Банкрутство підприємства означає нездатність його в повному обсязі задовольняти вимоги кредиторів за грошовими зобов'язаннями і (чи) виконувати обов'язки зі сплати інших обов'язкових платежів.

Відповідно до чинного законодавства України про банкрутство підприємств для діагностики їхньої неспроможності застосовують обмежене коло показників: коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття (Кпл)); коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом (Квок); коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності (Квп, Квп).

Коефіцієнт поточної ліквідності дозволяє визначити ступінь забезпечення відповідальності підприємства перед своїми кредиторами та характеризує загальну забезпеченість підприємства оборотними коштами для ведення господарської діяльності і своєчасного погашення терміновими зобов'язаннями підприємства. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами характеризує наявність у підприємства власних оборотних коштів необхідних для його фінансової стійкості і спроможності поповнити власними коштами на подальший період оборотні активи за умови, що не спостерігається тенденція зміни поточних активів.

Якщо $Квп > 1$, то у підприємства є реальна можливість поновити свою платоспроможність, і, навпаки, якщо $Квп < 1$ – у підприємства немає реальної можливості поновити свою платоспроможність найближчим часом.

Якщо ж фактичний рівень $Квп$ дорівнює нормативному значенню або вищий від нього на кінець періоду, але просліджується тенденція до його зниження, розраховують коефіцієнт втрати платоспроможності ($Квп$) за період, що дорівнює трьом місяцям.

Якщо $Квп > 1$, то підприємство має реальну можливість зберегти свою платоспроможність протягом трьох місяців. Навпаки, якщо величина цих коефіцієнтів нижча від нормативного рівня і прослідковується стійка тенденція до зниження їх, то це свідчить про критичну ситуацію, яка може призвести до реальної загрози ліквідації підприємства шляхом процедури банкрутства.

Таким чином, застосування фінансової діагностики надає можливість підприємству своєчасно визначати фінансові проблеми під час своєї діяльності, уникнути банкрутства, встановити можливості майбутнього інноваційного розвитку та визначити відповідні стратегічні рішення розвитку підприємства з урахуванням, як внутрішніх, так і зовнішніх чинників.

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В БАНКАХ

О.Губарик, к.е.н., доцент

Т.Саванчук, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Забезпечення власної фінансово-економічної безпеки (далі – ФЕБ) є одним з постійно діючих напрямів діяльності будь-якої банківської установи. Відповідно управління ФЕБ виступає одним з необхідних елементів внутрішньобанківського менеджменту та визначається як формалізований процес, спрямований на вирішення встановленого переліку управлінських завдань за відповідним напрямом діяльності. Концепція ФЕБ банку виражає систему поглядів на проблему безпеки на різних етапах і рівнях діяльності, а також основні принципи, напрями і етапи реалізації заходів безпеки [1].

Основною метою системи ФЕБ є попередження, запобігання загрозам і ліквідація їх наслідків. Головними завданнями системи ФЕБ банку є: захист прав установи і співробітників; збереження і ефективне використання фінансових, матеріальних, людських і інформаційних ресурсів; підвищення іміджу і зростання прибутку за рахунок забезпечення якості послуг і безпеки клієнтів.

До основних об'єктів ФЕБ банку належать:

держава - її кошти і інформаційні ресурси;

власники - їх кошти, матеріальні цінності і інформаційні ресурси, що належать їм на правах власності;

клієнти - юридичні і фізичні особи — їх кошти, матеріальні цінності і інформаційні ресурси, що передаються банку у порядку, встановленому законами України;

співробітники - їх знання про кошти, матеріальні цінності і інформаційні ресурси власників та клієнтів, а також навички в роботі з ними [2].

Виходячи з такої номенклатури об'єктів ФЕБ банку основними завданнями системи безпеки є: віднесення інформації до категорії обмеженого доступу (державною, службовою, банківською і комерційною таємницям, іншій конфіденційній інформації, що підлягає захисту від неправомірного використання), а інших ресурсів — до різних рівнів уразливості (небезпеки) і що підлягають збереженню; прогнозування і своєчасне виявлення і усунення загроз безпеці персоналу і ресурсам банку; причин і умов, сприяючих завданню фінансового, матеріального і морального збитку, порушенню його нормального функціонування і розвитку; створення механізму і умов оперативного реагування на загрози безпеці і прояв негативних тенденцій у функціонуванні банку; створення умов для максимально можливого відшкодування і локалізації збитку, що завдається, неправомірними діями фізичних і юридичних осіб, послаблення негативного впливу наслідків порушення безпеки на досягнення стратегічних цілей банку [2].

Звідси випливає, що визначення і прогнозування можливих загроз і усвідомлення їх небезпеки потрібні для обґрунтування, вибору і реалізації

захисних заходів, адекватних загрозам банку. Загрози фінансовим ресурсам банку проявляються у вигляді: неповернення кредитних позик; шахрайства з рахунками і вкладками; підроблених платіжних документів і пластикових карток; розкрадання коштів з кас і інкасаторських автомобілів [3].

Однією з найважливіших вимог до управління ФЕБ банку є співмірність витрат на забезпечення безпеки банку реальному рівню загроз. Ця вимога пов'язана з реалізацією принципу розумної достатності. З позиції кінцевої ефективності системи в рівній мірі неприпустимо економити на даному напрямі діяльності, послабляючи власну безпеку, і перебільшувати можливі загрози, здійснюючи зайві, тобто витрати, що не окупаються. Враховуючи, що керівництво служби безпеки з очевидних причин схильне саме до завищення рівня потенційних загроз, для дотримання цієї вимоги бажане залучення незалежних експертів в особі співробітників державних правоохоронних органів або приватних охоронних структур [1].

Отже, ознакою збереження ФЕБ банку є контроль і балансування прибутків і витрат економічної системи, що виражається у підтримці постійної фінансової рівноваги між надходженнями та видатками банку, іншими словами, у підтримці ліквідності. При цьому на збереження фінансово-економічної безпеки банку чинять значний вплив такі чинники:

- кваліфікація і навички вищого керівництва банку;
- юридичне забезпечення і експертиза договорів і контактів банку;
- кваліфікація облікового і фінансово-економічного персоналу та інші.

Отже, на сьогодні банки потребують створення комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки банку, яка, у свою чергу, дасть змогу банку не втратити ліквідність та платоспроможність, а також протистояти загрозам та самостійно ліквідувати наслідки їх реалізації. При цьому об'єктами захисту такої системи насамперед стають фінанси, матеріальні цінності та інформація банку.

Література:

1. Адаменко С. І. Характеристика та класифікація загроз у банківській системі України / С. І. Адаменко // Стратегічна панорама. — 2004 — № 4. — С. 48–52.
2. Зубок М. І. Безпека банків/ М. І. Зубок — К., 2002. — 306 с.
3. Герасимов П.А. Экономическая безопасность банка: концептуальный подход / П.А. Герасимов // Банковские услуги. — 2006. — № 4. — С. 20–30.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*Л. Рибачук, А. Тимошенко, студенти гр. МгМТ(УФЕБ)-1-17
Науковий керівник: Н. Демчук, д.е.н., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Безпека є досить складним соціально-політичним явищем, яке охоплює безліч сторін життя. Даний стан можна розглядати, коли відсутня небезпека.

Національна безпека є скоріше виключне багатопланове явище, оскільки життя держави і суспільства розгортається в часі і просторі в різних сферах, та яке передбачає політичні, воєнні, економічні, соціальні, екологічні та інші характеристики. У Законі України «Про основи національної безпеки України» зазначається, що: «національна безпека України – це захищеність життєво важливих інтересів людини, громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, сучасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам» [1, с.61].

З точки зору проф. Крутова В.В. [2, с.46-48], «національна безпека» – це:

1) безпека народу як носія суверенітету і єдиного джерела державної влади в Україні;

2) форма соціальної діяльності, свідомий цілеспрямований вплив суб'єкта управління на загрози та небезпеки, за якого державними та недержавними інституціями створюються необхідні і достатні умови для прогресивного розвитку українських національних інтересів, джерел добробуту народу України, а також забезпечується ефективно функціонування системи національної безпеки України;

3) постійний процес, в рамках якого представники однієї нації прагнуть виявити і забезпечити свій спільний інтерес;

4) процес боротьби особи, націй, держав, груп потреб, інтересів і цінностей, принципів, засобів та методів їх забезпечення;

Основним документом, в якому закріплюється політика національної безпеки виступає або Концепція національної безпеки, або Стратегія національної безпеки. Отже, економічну безпеку розуміють як стан економічної системи, «який характеризується стійкістю відносно щодо впливу внутрішніх та зовнішніх дій, що загрожують суспільству» [3, с.51], або «економічна безпека – це більш якісна характеристика економічної системи, яка визначає її здатність підтримувати нормальні умови життєдіяльності населення, а також стійке забезпечення ресурсами розвитку народного господарства та послідовну реалізацію національно-державних інтересів» [3, с.102]. Досить багато вітчизняних фахівців визначають економічну безпеку більше як «стан національної економіки, який дозволяє зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз та здатний задовольнити потреби особи, сім'ї, суспільства, держави».

Література:

1. Драч Л. В. Фінансова безпека підприємства в системі національної безпеки України / Л.В. Драч // Формування єдиного європейського фінансового простору та розвиток світової фінансової думки: Всеукр. наук.-прак. конф., 25.05.16 р., – Тернопіль: ВЦ “Вектор”, 2016. – С.61-64.

2. Крутов В.В. Становлення та розвиток недержавної системи безпеки підприємництва в Україні / В.В. Крутов. – К.: «Фенікс», 2008. – 406 с.

3. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства / Т.М. Іванюта, А.О. Заїчковський. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 256 с.

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОБ’ЄКТ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Д. Саруханян, студент МгМт-УФЕБ-1-17

Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Запорукою ефективного розвитку вітчизняних аграрних підприємств є виробництво та реалізація якісної продукції не лише на внутрішніх, а й на зовнішніх ринках. Враховуючи останні тенденції в економіці та суттєву переорієнтацію підприємств, відбувається актуалізація зовнішньоекономічної діяльності. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС сприяє не лише вільному руху капіталів та суттєвому поштовху розвитку вітчизняної економіки, а й обумовлює низку проблем, вирішення яких є першочерговим не лише для керівництва державою, а й для вітчизняних аграрних підприємств. Перш за все, вітчизняним підприємствам необхідно шукати шляхи виходу на нові ринки збуту або закріпитися вже на завойованих ринках, адже конкурентна боротьба буде лише загострюватися. А при здійсненні вибору країни цільового ринку слід враховувати не тільки привабливість ринку, ринкових сегментів, особливості входу на ринок, наявні бар’єри, а й індивідуальні особливості вітчизняного підприємства. По-друге, певні відмінності технічних норм і стандартів вітчизняних підприємств та підприємств країн ЄС ускладнюють транскордонну торгівлю і потребують узгодження українських та європейських стандартів, а, отже, можуть зумовити не лише часткове технічне переоснащення, а й пошук нових підходів управління підприємством (оскільки зазначені норми і стандарти стосуються майже усіх сфер діяльності підприємства).

Отже, процеси, що відбуваються в економіці України, суттєво позначаються на особливостях господарської діяльності та специфіці управління вітчизняними підприємствами, а також на підходах і методах управління економічною безпекою, що, в свою чергу, зумовлює розширення меж такого управління та необхідність врахування не лише специфіки діяльності та особливостей функціонування господарюючого суб’єкта і врахування специфіки власної країни, а й необхідність передбачення наслідків інтеграції на зовнішні ринки збуту. З одного боку, це ускладнює діяльність вітчизняних підприємств та управління їх фінансово-економічною безпекою, а з іншого, – є значним поштовхом до збільшення прибутковості підприємств та зростання їх ринкової вартості.

Процеси інтеграції, інтернаціоналізації та глобалізації економічних явищ і процесів базуються на зовнішньоекономічній діяльності різних суб’єктів і формують «трикутник еволюційної взаємодії» у сфері ЗЕД. Інтеграція суб’єктів у світове економічне співтовариство і подальша інтернаціоналізація бізнесу відбувається з власної ініціативи суб’єктів ринку. Розвиток глобалізаційних явищ посилює конкуренцію, і для більшості ринків формуються нові умови

функціонування суб'єктів ринку. Це примушує суб'єктів господарювання включатися в інтеграційні процеси і таким чином коло замикається. Тобто, умови діяльності на зовнішніх ринках та інтеграційно-глобалізаційні процеси формують потребу у захисних механізмах фінансово-економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Таким чином, зовнішньоекономічна діяльність є складною діяльністю, яка характеризується вищою ймовірністю виникнення ризиків порівняно із діяльністю на внутрішніх ринках. Тому у сучасних умовах господарювання перед вітчизняними підприємствами гостро стоїть проблема забезпечення фінансово-економічної безпеки в цілому і зовнішньоекономічної діяльності зокрема. Отже, зовнішньоекономічну діяльність можна визнати одним з пріоритетних об'єктів фінансово-економічної безпеки підприємства, що потребує від менеджменту підприємств адекватного концептуального, інструментального та соціально-поведінкового забезпечення економічної безпеки у сфері ЗЕД.

МЕТОДИКА ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМИ АКТИВАМИ БАНКУ В УКРАЇНІ

С. Буженінов, студент гр. МгФБС-1-17

Науковий керівник: Н. Демчук, д.е.н., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Економічна та фінансова кризи сьогодні в Україні все більше і більше загострюють становище всіх суб'єктів господарювання: як підприємств різних масштабів, так і страхових компаній, кредитних спілок, інвестиційних фондів, банків тощо. Функціонування сучасної економіки будь-якої країни неможливо уявити без ефективної банківської системи. Банки різних рівнів глибоко проникають у сферу виробництва і активно впливають на економічні та соціальні процеси в державі. За висновками науковців криза в Україні була спричинена саме проблемами в банківському секторі. Наслідком негативного впливу кризи на Україну стало стрімке зростання обсягу проблемних банківських кредитів, відтік депозитів з банків, зниження курсу гривні.

Основним дестабілізуючим елементом діяльності вітчизняних банків є їхня ліквідність, яка з кожним днем зменшується, породжуючи паніку серед населення, яка, своєю чергою, зумовлює відтік депозитів з банківської системи. Також у банків є значні проблеми, що пов'язані із управлінням їх проблемними активами. Всі ці дестабілізуючі фактори негативно впливають на фінансову стійкість кожного окремого банку та банківської системи загалом. Крім того, кризова ситуація призводить до скорочення кількості робочих місць, а, отже, і позбавляє населення засобів існування.

Основний елемент менеджменту в комерційному банку - фінансовий менеджмент. На сьогодні фінансовий менеджмент у банках активно розвивається у зв'язку з сучасною інтеграцією країн до електронних грошей. Фінансовий менеджмент - це управління всіма сторонами фінансової діяльності

банку на основі розробки та проведення фінансової політики.

Основна мета фінансового менеджменту полягає в забезпеченні стійкості банку, а в подальшому досягнення оптимального співвідношення ліквідності, прибутковості і ризику. Дуже важливу позицію займає фінансовий менеджмент управління залученим капіталом комерційного банку. Переважна частина ресурсів комерційного банку формується за рахунок залученого капіталу, а не власного. Залучений капітал - це кредиторська заборгованість банку, що виникла внаслідок попередніх операцій і яка має бути погашена у визначений термін.

До залучених коштів банку належать залишки коштів на поточних, бюджетних та розрахункових рахунках клієнтів, ощадні та строкові вклади фізичних і юридичних осіб, вклади до запитання, різні види депозитних рахунків, таких як умовні, заставні, брокерські, цільові депозити, депозити в іноземній валюті, а також кошти на кореспондентських рахунках інших банків. У банківській практиці всі рахунки клієнтів, відкриті в банку, у цілому називають депозитами, а залучені кошти - депозитними зобов'язаннями.

Головною метою банківського менеджменту у сфері управління зобов'язаннями банку виступає залучення достатнього обсягу коштів з найменшими витратами для фінансування активних операцій, які має намір здійснити банк. А отже, у процесі формування фондів банківській менеджер має врахувати такі два основні параметри управління — вартість залучених коштів та їх обсяг.

Для забезпечення бажаної стабілізації між обсягами та рівнем витрат за депозитними зобов'язаннями у менеджменті використовують різні методи залучення коштів. Управління залученими активами комерційного банку відіграє важливу роль в управлінні банку та формування його прибутків. Саме вірна постановка управління фінансовими активами постає фундаментом функціонування та розвитку комерційного банку. Важливу роль відіграють методи управління цими активами, стимуляція населення до залучення їх коштів до банків.

ФОРМУВАННЯ ЦІНОВОЇ СТРАТЕГІЇ НА БАНКІВСЬКІ ПРОДУКТИ ТА ПОСЛУГИ

В. Острініна, студентка гр. МгФБС-17

Науковий керівник: Л. Катан, д.е.н., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Цінова стратегія комерційного банку - це довгострокова орієнтація в галузі цінової політики, яка визначає її кінцеву мету.

Загальна цінова стратегія банку формується у складі загальної стратегії розвитку банку. Водночас такий підхід не виключає, а навпаки передбачає, що банки можуть у рамках загальної цінової стратегії визначати окремі стратегічні цілі у розрізі груп банківських продуктів або окремих сегментів ринку. Такі проміжні стратегічні цілі можуть не завжди повністю співпадати із загальною ціновою стратегією банку.

В сучасних умовах економічної нестабільності консервативно відбувається застосування двох варіантів цінової стратегії: максимізація поточного прибутку шляхом встановлення максимально високих цін, які зможе витримати ринок, і застосовується або при значному перевищенні попиту над пропозицією, або при наданні специфічних і унікальних послуг, продаж яких на ринку дає монопольний ефект; стратегія «зняття вершків», яка застосовується банками-лідерами при виході на банківський ринок з новими продуктами.

З урахуванням стану національної економіки доцільним є застосування інноваційних стратегій, зокрема: стратегії гнучких та еластичних цін, яка застосовується банками для збереження існуючої долі на ринку; стратегії низьких або пільгових цін, яка використовується комерційними банками для розширення своєї долі на ринку; стратегії цінового лідера, при якій банки у своїй діяльності орієнтуються на рівень цін того банку, який на ринку продаж даного продукту має найбільшу долю.

Процес встановлення ціни на банківські послуги передбачає реалізацію п'яти етапів: вибір відповідного типу цінової стратегії, яка відповідає загальній стратегії банку; аналіз витрат на послуги у розрізі окремих операцій, типів операцій і клієнтів, основною метою якого є визначення мінімально допустимого рівня ціни на послуги; аналіз впливу основних факторів на ціну банківських послуг, до яких належить рівень і характер попиту, ціни конкурентів, діловий імідж банку, вплив держави та інших суб'єктів ринку на цінову політику; вибір методу розрахунку ціни, який орієнтований на витрати, ціноутворення на основі аналізу рівня поточних ринкових цін і стратегії цінового лідера, ціноутворення на основі рівня і характеру взаємовідносин з клієнтами та використання економіко-математичних моделей; встановлення остаточної ціни з урахуванням всіх знижок, надбавок, пільг і інших методів цінової диференціації, включаючи і психологічне сприйняття ціни.

В умовах сьогодення, враховуючи наявність фінансової нестабільності, для вдосконалення розробки та впровадження нових банківських продуктів та послуг доцільним є проведення заходів щодо надання комерційним банкам необхідної нормативної документації, технічного і програмного забезпечення, рекламних матеріалів, проведення навчання персоналу, розробка і реалізація ефективної рекламної кампанії з метою стимулювання збуту, а також проведення банківського моніторингу за рівнем витрат, контролю за проявленням адекватної реакції на претензії клієнтів, моніторингу реакції конкурентів, аналізу платоспроможності клієнтів, проведення заходів щодо вдосконалення продукту, управління ціною, пошуку нових ринків збуту і аналізу впливу продукту на фінансові результати та імідж банку.

Таким чином, в процесі формування цінової стратегії на банківські продукти та послуги вважаємо доцільним використання комерційними банками як консервативних методів встановлення цін, так і інноваційних, які полягають у врахуванні поточних фінансових умов ринку.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

О. Бондарь, студентка гр. МгМТ(УФЕБ)-1-17

Науковий керівник: О.Губарик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Мінливість економічного середовища та непередбачуваність господарської діяльності викликають небажані для підприємства наслідки, діапазон яких коливається від незначних за масштабами збитків і аж до повного банкрутства. Останнім часом багато керівників, усвідомивши необхідність забезпечення соціально-економічної безпеки на своїх підприємствах, створили спеціальні відділи, які займаються питанням забезпечення безпеки, що є підтвердженням теоретичної та практичної значущості досліджуваної проблеми. Проте більшість цих служб не мають ні розробленої та ефективно функціонуючої системи оцінки та забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства, ні володіють теоретичною базою для своєї роботи, що знецінює їх зусилля у забезпеченні соціально- економічної безпеки.

Поняття ризику можна характеризувати як можливість настання несприятливих наслідків у діяльності економічного суб'єкта. При наявності фактора ризику формується ситуація, сприятлива для появи небезпеки. Категорія небезпеки представляє собою можливість негативних впливів на економічний суб'єкт, котрі в результаті тягнуть за собою заподіяння шкоди (нанесення збитку), і, як наслідок, погіршення становища даного суб'єкта у цілому.

В результаті логічно приходимо до висновку, що для створення системи забезпечення соціально-економічної безпеки потрібно попередити або суттєво знизити наслідки, викликані ризиками та загрозами соціально- економічній безпеці суб'єкта.

В умовах постійно існуючого ризику, який створює перешкоди у забезпеченні стабільного функціонування та досягнення головної мети діяльності підприємства, важливістю набуває питання щодо організації стратегічного управління соціально-економічною безпекою. Стратегічне управління соціально-економічною безпекою представляє собою процес управління стратегічним плануванням та розробленою стратегією забезпечення соціально-економічної безпеки з урахуванням взаємозв'язку внутрішнього середовища підприємства із зовнішнім та адаптації до їхніх змін для досягнення мети підприємства та захисту його від дії загроз, ризиків і досягнення безпечного функціонування. Стратегічне управління є складним процесом і містить багатоаспектну та комплексну оцінку середовища економічної діяльності підприємства, встановлення рівня впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, а також розроблення системи заходів забезпечення належного рівня захищеності через формування та реалізацію відповідних стратегій.

При здійсненні стратегічного управління соціально-економічною безпекою слід брати до уваги:

— циклічність розвитку та особливості сучасного стану української економіки, що має безпосередній вплив на вибір інструментів, методик і моделей безпеки підприємства;

— необхідність використання системного, ситуаційного та цільового підходів при виборі стратегічних пріоритетів розвитку, що в умовах невизначеності зовнішнього середовища дозволяє окреслити перспективи розвитку з врахуванням ризиків;

— перевірені практикою методи, інструменти і моделі стратегічного управління.

Хоч реалізація стратегічного управління соціально-економічною безпекою підприємства є досить складним процесом, проте воно дає ряд переваг, найвагоміші серед яких наступні:

— зведення до мінімального рівня негативних наслідків змін, що відбуваються зараз, а також факторів невизначеності в майбутньому;

— можливість враховувати об’єктивні (зовнішні та внутрішні) фактори, що формують зміни, зосередитись на вивченні цих факторів та визначенні рівня їх впливу на соціально-економічну безпеку;

— можливість отримати необхідну інформаційну базу для прийняття стратегічних і тактичних рішень по забезпеченні соціально-економічної безпеки підприємства;

— підвищення керованості системи соціально-економічної безпеки, оскільки за наявності системи стратегічних планів є змога порівнювати досягнуті результати з поставленими цілями, здійснювати ефективні мотивації та стратегічний контроль;

— забезпечення динамічності змін через реалізацію стратегічних планів на основі відповідної системи регулювання, контролю та аналізу;

— об’єднання зусиль керівників усіх рівнів управління та діяльності підрозділів підприємства, пов’язаних зі реалізацією стратегій забезпечення соціально-економічної безпеки.

Концепція стратегічного управління соціально-економічною безпекою підприємства має реалізацію лише в стратегічно орієнтованій організації, яка використовує систему стратегічного планування. Це дає можливість розробляти та втілювати в життя систему стратегічних планів, здійснювати поточну діяльність, скеровуючись на досягнення поставлених стратегічних цілей.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ

О. Кофан, студентка гр. МгМТ(УФЕБ)-1-17

Науковий керівник: Н. Демчук, професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сучасною тенденцією розвитку економіки стає формування великої кількості корпоративних утворень. Тому від ефективності функціонування та кваліфікації управлінського апарату, від впровадження нових принципів корпоративного управління та від участі підприємств корпоративного сектора в політичному та соціальному житті країни залежить рівень її економічного розвитку.

У вузькому розумінні корпоративне управління полягає у забезпеченні діяльності менеджерів щодо управління підприємством в інтересах власників-акціонерів. У широкому розумінні корпоративне управління – це захист та врахування інтересів як фінансових, так і нефінансових інвесторів, що роблять свій внесок у діяльність корпорації.

Цілями корпоративного управління є підвищення ефективності функціонування корпорації і створення балансу інтересів зацікавлених сторін. Досягнення цих двох цілей стимулює добробут і розвиток суспільства, створює і підтримує ділове середовище, максимізує прибуток і прибутковість інвестицій, забезпечує довгостроковий ріст продуктивності.

Дотримання вимог міжнародних стандартів гарантує відповідність інтересів корпорацій, інвесторів і суспільства, обмежуючи зловживання владою, перекачування активів, фінансові і моральні ризики, розтрату корпоративно-керованих ресурсів, що можуть бути викликані корисливою поведінкою корпоративних інсайдерів на шкоду інвесторам і суспільству.

В остаточному підсумку проблема ефективності зводиться до корпоративної відповідальності й ефективного захисту інтересів інвесторів і суспільства.

Єдиної моделі корпоративного управління, що працює у всіх країнах, немає. У той же час існують визначені стандарти, що застосовуються у всіляких правових, політичних і економічних контекстах. На основі цих стандартів рейтингові агентства, консультаційні фірми, дослідницькі центри розробляють інформаційно-аналітичні продукти, що тією чи іншою мірою характеризують якість корпоративного управління як в окремих компаніях, так і в країні в цілому. Ефективність корпоративного управління визначають як результат поєднання чотирьох факторів, які застосовують відповідно до національної або регіональної специфіки: особливості національного законодавства, тип власності, органи управління, суспільний тиск. Вивчаючи їх, можна досягнути глибшого розуміння національного «регуляційного» середовища, з яким взаємодіють корпорації.

Таким чином, корпоративне управління підприємством – це система взаємовідносин яка регулює правила та процедури щодо прийняття управлінських рішень, що стосується діяльності підприємства та здійснення контрольних процедур, а також розподіл прав та обов'язків між підрозділами відповідно до підприємства. Його ефективність полягає у підвищенні рівня конкурентоспроможності та прибутковості підприємства завдяки забезпеченню: рівноваги впливу та балансу учасників корпоративних відносин, фінансової прозорості та впровадження правил ефективного менеджменту й належного фінансового контролю.

Основними показниками ефективності корпоративного управління на підприємстві є показники, які відображають ступінь дотримання в компанії принципів корпоративного управління, що характеризують результати фінансово-господарської діяльності компанії та відображають ризики корпоративного управління.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

*Л.Васільєва, д.н.держ.упр., професор
О. Швець, студент гр.МгМТ (УФЕБ)-17*

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Стратегія фінансово-економічної безпеки розглядається як модель, яка необхідна для досягнення певних цілей в корпоративної і фінансової стратегії шляхом координації, розподілу і використання фінансових ресурсів підприємства, з тим щоб забезпечити адекватний рівень фінансової безпеки підприємства.

Стратегія визначає компонент (частка) корпоративної місії і цілей підприємства, пов'язаних з фінансовою безпеки, результати аналізу внутрішньої і зовнішньої фінансової середовища, якісних і кількісних показників використання фінансових ресурсів, які відповідають вимогам, що пред'являються до забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки, відповідального за реалізацію запланованих заходів, обсяг і джерела фінансових ресурсів (бюджету), необхідних для забезпечення безпеки підприємства [2]

Для забезпечення якості виходу системи стратегічного управління фінансово-економічною безпекою на «відмінно», для початку необхідно забезпечити на «відмінно» якість планів, а потім – на тому рівні якість процесів по їх реалізації. В коло питань по організації реалізації стратегічних планів входять розробка, узгодження та затвердження програми заходів, організація обліку та контролю їх виконання, мотивація виконання планів в установленні терміни, необхідної якості та з оптимальними затратами. Виконання фінансово-економічної стратегії підприємства подано на рис.1.

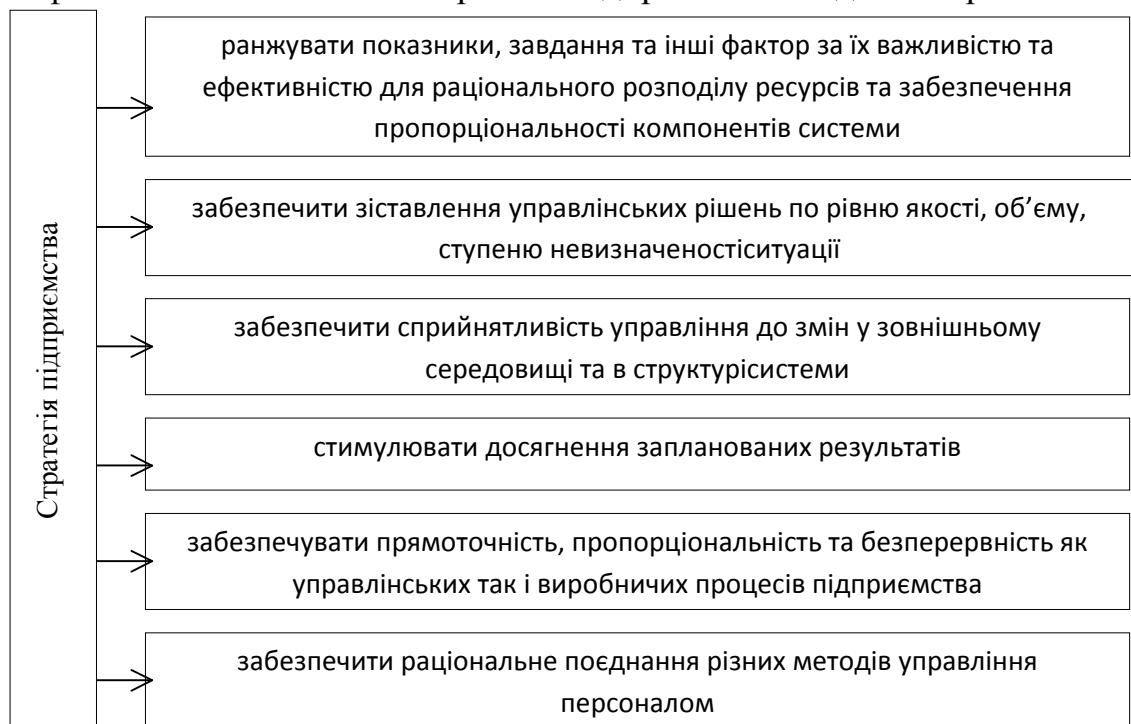

Рис. 1. Виконання фінансово-економічної стратегії підприємства

Під час оцінки фінансової безпеки, яка є одним із важливих елементів механізму управління фінансової безпеки підприємства, передусім звертають увагу на зниження ліквідності, підвищення кредиторської та дебіторської заборгованості, зниження фінансової стабільності підприємства [1].

Критерії оцінки фінансової безпеки підприємства повинні: враховувати стратегічні цілі і завдання підприємства; складатися з оцінки функціональних складових фінансової безпеки підприємства, які можуть мати різні пріоритети, в залежності від виду діяльності господарюючого суб'єкта; враховувати рівень захищеності потенціалу підприємства; використовувати найбільш ефективні (економічно безпечні) види ресурсів і можливостей; включати ймовірну оцінку економічного збитку.

Важливим елементом управління фінансово-економічною безпекою підприємства є управління фінансовими ризиками. Управління ризиками для фінансової безпеки включає наступні методи: усунення або запобігання ризику (очевидно, слід уникати ризику дефолту, непогашення кредиту і т.д.); зниження негативного впливу певних чинників на результати виробництва і, в цілому, бізнес; передача або передача ризику через його страхування; управління ризиками (найбільш ефективний метод управління ризиками, застосування якого є доцільним і навіть необхідним, коли потенційні збитки незначні, коли все можливе робиться для запобігання або зменшення шкоди від впливу непередбачених обставин).

Застосовуючи ці методи стратегічного управління, підприємства повинні змінити існуючий фінансово-економічний механізм, розробити і реалізувати фінансову стратегію, за допомогою якої буде досягнуто фінансове забезпечення підприємства.

В цілому, існує п'ять можливих стратегій, які можуть бути використані для оптимізації рівня фінансового ризику при формуванні фінансової стратегії підприємства:

- відмова від діяльності, що містить якесь джерело фінансового ризику;
- беручи на себе відповідальність за ризик фінансової стратегії з гарантією повної компенсації втрат від власних джерел;
- продаж і передача відповідальності за фінансового ризику іншим особам (в тому числі страхові компанії);
- зменшення або запобігання можливим негативним наслідкам фінансової ризику шляхом превентивних заходів;
- орієнтація діяльності до фінансового ризику, тобто, використання всіх видів ресурсів в одній області діяльності для отримання прибутку з високим рівнем ризику.

Література:

1. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності: навчальний посібник / М.І. Камлик. – К.: Атака, 2015. – 432 с.
2. Мойсеєнко І. П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства / І. П. Мойсеєнко. – Львів : ЛьВДУВС, 2011. – 380 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ З ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

А. Кіхтенко, магістр

Науковий керівник: Г.Павлова, д.е.н., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Під організацією аналітичної роботи слід розуміти систему раціональних, скоординованих дій в процесі вивчення об'єкта спостереження відповідно до визначених завдань. Проведення на підприємстві економічного аналізу входить у службові обов'язки кожного спеціаліста, керівника, службовців, яких стосується прийняття управлінських рішень. Аналітична робота повинна бути ефективною, тобто затрати на її проведення мають бути найнижчими, а результати найбільш глибокими і забезпечувати всі рівні управління підприємства для прийняття управлінських рішень. Її важливими принципами є регламентація та уніфікація [3]. Вибір організаційної форми проведення економічного аналізу здійснюється для кожного підприємства індивідуально його керівництвом, виходячи з розмірів підприємства, економічної доцільності створення відокремленого аналітичного підрозділу та потенційних переваг і недоліків кожної з організаційних форм.

Організація аналітичної роботи на сільськогосподарських підприємствах включає розробку загальних планів та планів (програм) конкретних аналітичних робіт, порядок проведення аналізу, виконавців, способи виконання аналітичних робіт, матеріальне і методичне забезпечення [3]. Організація аналізу фінансового забезпечення підприємства визначається його розмірами, технічним рівнем управління, складом апарату. Розподіл обов'язків між функціональними службами підприємства щодо виконання аналітичних робіт наведено у таблиці 1. [2].

Аналітична робота на підприємствах повинна розпочинатися з планування. Загальний план аналітичної роботи складають на рік. Його структура включає розділи господарської діяльності, об'єкти, що мають вивчатися, періодичність і терміни проведення аналізу, коло виконавців та осіб, відповідальних за певні розділи аналізу. Програма аналізу включає розгорнутий та деталізований перелік питань, які передбачено вивчити, послідовність проведення аналізу, комплект форм, схем, аналітичних таблиць та графіків, які потрібно опрацювати під час аналізу. Якісне складання програми забезпечує цілісність і повноту проведення аналітичного дослідження. Виконання завдань економічного аналізу на всіх стадіях виробничо-господарської діяльності підприємства потребує повного охоплення аналітичною роботою всіх служб і дільниць. Тому необхідно розподілити обов'язки й відповідальність між структурними підрозділами та окремими спеціалістами (виконавцями), ураховуючи кількість, територіальну цілісність структурних підрозділів і систем управління[3].

Організація аналітичної роботи передбачає оптимальний вибір і використання великої кількості різних показників діяльності, чого, в свою чергу, можна досягти тільки глибоким вивченням технології, економіки й

організації виробництва, стану обліку і звітності, особливостей взаємозв'язків об'єктів економічного аналізу. Охоплюючи всі сторони діяльності підприємства, економічний аналіз має бути постійною складовою економічної роботи в цілому.

Таблиця 1. Розподіл обов'язків щодо проведення аналітичної роботи на підприємстві

Ділянка аналітичної роботи	Виконавці
Складання плану аналітичної роботи, контроль за його виконанням, методичне забезпечення аналізу, організація й узагальнення результатів аналізу, розробка заходів за результатами аналізу	Фінансовий відділ
Виконання плану прибутку і його використання, фінансовий стан, платоспроможність підприємства, взаємовідносини з бюджетом, банками	
Виконання кошторису витрат на виробництво, собівартість продукції	Бухгалтерія
Виконання плану випуску продукції, ритмічність роботи, запровадження нової техніки та технології, тривалість технологічного циклу, контроль за своєчасністю та якістю матеріально-технічного забезпечення виробництва, загальний технічний і організаційний рівень виробництва	Агроном Інженер
Виконання договірних зобов'язань і планів поставок продукції за обсягом, якістю, терміном, номенклатурою, стан складських запасів і збереження готової продукції	Бухгалтерія
Оцінка рівня організації праці, виконання заходів щодо підвищення її рівня, забезпеченість підприємства персоналом за категоріями і професіями, рівень продуктивності праці, використання фонду робочого часу та фонду заробітної плати	
Стан експлуатації машин та устаткування, виконання графіків ремонту і модернізації устаткування, якість і собівартість ремонту, повнота використання устаткування і виробничих потужностей, раціональність споживання енергоресурсів	Інженерна служба

Джерело: сформовано автором на основі опрацьованих літературних джерел [1]

Достовірність є ключовою ознакою при оцінці будь-якого інформаційного документа, створеного в результаті аналітичної діяльності. Вона забезпечується завдяки правильному поєднанню ряду моментів, що визначають результативність роботи аналітика. Головними серед них є: глибоке розуміння дійсності тим, хто аналізує повідомлення; правильний відбір фактів, які стосуються об'єкта аналізу; виділення на підставі аналізу фактів, основних моментів явищ і процесів, причинно-наслідкових зв'язків.

Виявлено, що вирішальну роль при підготовці достовірних аналітичних матеріалів має рівень кваліфікації виконавців робіт професійні знання, ерудиція, вміння орієнтуватись і робити висновки.

Література:

1. Балабанов И.Т. Анализ и планирование финансов хозяйствующего субъекта. – М.: Финансы и статистика, 1998. – С. 48.
2. Бауер Л., Бут Д. Менеджмент фермерського господарства. – К.: Укр. центр засобів і розвитку громадського коледжу ім. Греніна Мак-Юена, 1994. – 24 с.
3. Ресурсний потенціал підприємств сільських територій / О.М. Вишнеvsька – Миколаїв. Видавничий відділ МДАУ, 2009. – 207с.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Н. Демчук, д.е.н., професор

*В. Драний, Є. Прянічкінова, студенти гр.МгМТ(УФЕБ)-18
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Одним із основоположних чинників незалежності суверенної держави за сучасних умов господарювання є стан її фінансової безпеки. Через швидку зміну ринкової кон'юнктури на світових фінансових ринках та взаємопов'язану систему економічних відносин у структурі світового господарства стан вітчизняного фінансового сектора дедалі складніше контролювати з огляду на нестабільність внутрішнього і зовнішнього середовища. За такої ситуації постає потреба в комплексній превентивній оцінці зовнішніх та внутрішніх факторів, що прямо чи опосередковано впливають на фінансовий сектор країни .

Актуальність даної теми визначається необхідністю формування внутрішнього імунітету та зовнішньої захищеності від нестабільного впливу і конкурентоздатності на світових ринках, а також стійкості фінансового становища.

Фінансова безпека держави - це узагальнюючий якісний стан функціонування фінансової, грошово-кредитної, валютної, банківської, бюджетної, податкової, інвестиційної, митно-тарифної і фондової систем, умов, правил та інструментів їх регулювання, що забезпечують ефективне функціонування національної економічної системи та її захищеність від внутрішніх і зовнішніх загроз. Отже, фінансова безпека є надзвичайно складною багаторівневою системою, яку утворюють ряд підсистем, кожна з котрих має власну структуру і логіку розвитку. Кожна із вищенаведених груп містить відповідні значення індикаторів які окреслені граничними значеннями та ваговими коефіцієнтами.

Забезпечення фінансової безпеки держави базується на механізмі забезпечення фінансової безпеки держави, який є системою організаційних та інституційно-правових заходів впливу, спрямованих на своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз фінансовій безпеці держави. Науковці до механізму забезпечення фінансової безпеки включають такі елементи: об'єктивний і всебічний моніторинг економіки і фінансової сфери з метою виявлення і прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз інтересам об'єктів фінансової безпеки; розрахунок граничнодопустимих значень фінансових та соціально - економічних показників, перевищення яких може провокувати фінансову нестабільність та фінансову кризу; діяльність держави щодо виявлення і попередження внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці .

Отже, найбільші загрози фінансовій безпеці України є недосконалість бюджетної політики і нецільове використання коштів бюджету; значні обсяги державного та гарантованого державою боргу, проблеми з його обслуговування; зростання тіньового сектору, негативного сальдо платіжного

балансу, невисокий рівень рентабельності банківської системи, невеликі обсяги довгострокового банківського кредитування та значний рівень відсоткових ставок із кредитів, нелегальний відплив валютних коштів за кордон, значний рівень доларизації економіки.

Створення повноцінного механізму забезпечення та оптимізації фінансової безпеки держави передбачає, перш за все, вирішення широкого кола проблем, стосовно формулювання критеріїв та принципів забезпечення фінансової безпеки, визначення пріоритетних національних інтересів у фінансовій сфері, здійснення постійного відстеження факторів, які викликають загрозу фінансовій безпеці країни, а також вживання заходів щодо їх попередження та подолання.

СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

І. Дмитренко, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: С. Юрченко, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Комплексна система безпеки підприємства – сукупність взаємозалежних організаційних, правових і технічних заходів спрямованих на зниження й протидію реальним і потенційним, внутрішнім та зовнішнім ризикам і загрозам діяльності підприємства, які можуть привести до істотних економічних втрат, зупинити або загальмувати розвиток підприємства. В основі комплексної системи забезпечення економічної безпеки лежать скоординовані дії: служби фінансово економічної безпеки підприємства, всіх структурних підрозділів підприємства, органів державної влади різних рівнів і силових структур.

Задачами комплексної системи забезпечення економічної безпеки підприємства є наступні: прогнозування можливих загроз економічної безпеки підприємства; організація діяльності про попередженню загроз та ризиків діяльності підприємства; виявлення, аналіз і оцінка реальних та потенційних загроз та ризиків економічної безпеки підприємства; прийняття рішень і організація діяльності щодо протидії загрозам і ризикам та ліквідації їх наслідків; постійне удосконалення системи безпеки. За організацію і управління комплексної системи безпеки підприємства відповідає його перший керівник (власник).

Для вирішення завдань щодо комплексного забезпечення економічної безпеки необхідно задіяти весь персонал підприємства, всі його структурні підрозділи. Основу, організаційне ядро комплексної системи безпеки підприємства становить служба фінансово-економічної безпеки, яка є структурним підрозділом підприємства. Служба економічної безпеки організації - це структурний підрозділ, що підпорядковується першому керівникові (власникові) і взаємодіє з іншими структурними підрозділами та зовнішніми суб'єктами державної й недержавної системи безпеки для вирішення завдань щодо попередження і протидії небезпекам, загрозам та

ризикам, і тим самим створює умови для стійкого функціонування й розвитку організації.

У кожній конкретній ситуації на службу економічної безпеки організація покладає виконання таких конкретних завдань: збір, обробка, систематизація, аналіз інформації про процеси що відбуваються на ринку й особливо в тому його сегменті, де працює організація; підготовка аналітичних записок, довідок і рекомендацій керівництву (власникам) організації для прийняття рішень щодо розвитку бізнесу і т.п. В рамках реалізації своїх функцій служба безпеки підприємства здійснює такі безпосередні повноваження: організовує і забезпечує пропускний режим у приміщеннях, порядок несення служби охорони, контролює дотримання вимог режиму співробітниками, сумісниками, партнерами та відвідувачами; керує роботами щодо правового та організаційного регулювання відносин по захисту комерційної таємниці і т.п.

У підходах до планування забезпечення економічної безпеки обов'язково повинен бути передбачений комплекс конкретних політичних, економічних, соціальних і пропагандистських заходів, об'єднаних в одну програму на основі єдиного концептуального підходу для реалізації мети і поставлених задач діяльності організації.

Для управління безпекою фірми створюють так звані «кризові групи», до складу яких входять: керівник фірми, юрист, фінансист і керівник служби безпеки підприємства. Служба безпеки підприємства завжди має бути готовою до подолання критичної (кризової) ситуації, що може постати через зіткнення інтересів бізнесу та злочинного світу.

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ

РОЛЬ ФИЛОСОФИИ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ СПЕЦИАЛИСТА АПК

О. Липская, преподаватель

Белорусская государственная сельскохозяйственная академия

Современный этап развития общества ставит качественно новые задачи в области высшего образования, так как выпускники вузов (профессионалы в том или ином виде деятельности) сегодня должны обладать не только определенным объемом профессиональных знаний, умений и навыков, но и достаточно высоким уровнем общей и профессиональной культуры. Поэтому в деле подготовки будущего специалиста огромная роль принадлежит формированию его профессиональной культуры.

Профессиональная культура – это универсальная система, включающая профессиональные знания и ценности, которые в виде образцов и норм, принятых в конкретной профессиональной области, регулируют профессиональную деятельность. С другой стороны, данное понятие отражает достигнутый в трудовой деятельности уровень мастерства и означает творчески-созидательное отношение к труду, способность к принятию решений

и их оценки с технологической и социокультурной позиций. Таким образом профессиональная культура формируется на основе конструктивного объединения профессиональной и социальной компетентности.

Современный мир предъявляет высокие требования к уровню профессионализма и компетентности людей. Подготовка же специалистов высокого профессионального уровня предполагает изучение ими не только специальных наук, но и получение всестороннего образования, важным показателем которого выступает культура профессионального мышления и общения. Одной из фундаментальных дисциплин в системе высшего образования, представляющей собой мировоззренческую и методологическую основу как социально-гуманитарного, так и естественно-научного знания, является философия. В отличие от изучения специальных дисциплин главной задачей курса философии в вузе не является получение только знания. Сегодня ее главной задачей является необходимость научить студентов мыслить, так как именно способность мыслить становится той определяющей, которая обеспечивает эффективность деятельности человека.

Специалисту аграрного профиля нужно уметь управлять в повседневной деятельности сложными динамическими системами: производственными объектами, технологическими процессами, коллективом работников и т.д. В процессе профессиональной деятельности складываются следующие отношения, характерные для данной профессиональной группы: человек — техника, человек — природа, человек — знаковая система, человек — человек [2]. Философия в этом контексте призвана заложить основы взаимодействия в данных системах, помочь личности быть готовой к реализации своих основных социальных функций и научить сочетать личные и общественные интересы.

Профессиональная культура современного образованного человека – это не только умение правильно и глубоко мыслить, самостоятельно анализировать явления и процессы, но это также умение подойти к известному с новой стороны, отказаться от существующих штампов и инерции мышления. Побуждая будущего специалиста АПК к «расширению сознания», изучение философии помогает ему сформироваться в качестве креативной, самодостаточной личности, способной осуществлять ценностный выбор, формулировать и аргументировать ориентиры и гуманистические параметры своей жизни и профессиональной деятельности.

Говоря об особом, незаменимом месте философии в системе высшего образования, необходимо отметить, что изучение философии помогает преодолеть односторонность и фрагментарность профессионального сознания, проложить мост к другим сферам знания и культуры. С позиций общественных потребностей философия играет важную роль в развитии продуктивного мышления, аналитических способностей, умения вести научную и гражданскую дискуссию. В условиях нестабильности, социальных трансформаций и противоречий современного общества обучение профессионалов, способных самостоятельно мыслить и умеющих разбираться в происходящих событиях экономической, политической и культурной сфер

общественной жизни, является важнейшей задачей высшего образования.

Таким образом, профессиональную культуру будущего специалиста мы рассматриваем не только как сумму профессиональных знаний, умений и навыков, а как часть общей духовной культуры, которая проявляется в профессиональной компетентности, готовности к анализу и оценке профессионально-этических проблем, принятии самостоятельных решений, коммуникативного мастерства, сознательной готовности к самообразованию, саморазвитию, постоянному профессиональному совершенствованию [2].

Литература:

1. Довбыш С.А. Роль гуманистической составляющей в формировании профессиональной культуры специалиста АПК / С.А. Довбыш, Г.В. Оствальд, Н.А. Невинская // Вестник Алтайского госуниверситета. – 2006. – №3 (23). – С.5-8.

2. Музалёв А. А. Профессиональная культура и ее роль в формировании профессиональных качеств специалиста в условиях профессионально-технической школы / А.А. Музалёв // Молодой ученый. – 2014. – №4. – С. 1040-1045.

ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ОБЩЕНИЯ У СТУДЕНТОВ АГРАРНОГО ВУЗА

Н. Шатравко, к. фил. н., доцент,

Белорусская государственная сельскохозяйственная академия

Профессиональная подготовка студентов аграрных специальностей предполагает сформированность необходимых для их практической деятельности коммуникативных компетенций, так как специалисты этой сферы часто становятся руководителями, менеджерами, предпринимателями. Теория и практика делового общения показывают, что участники деловых бесед, переговоров сталкиваются с рядом коммуникативных проблем, начиная с необходимости выступить на деловом совещании, эффективно и конструктивно решать вопросы с партнерами в ходе дискуссий, преодолевать барьеры непонимания, четко формулировать выводы и принимать управленческие решения.

Студент, получивший высшее образование, должен наряду с профессиональной подготовкой получать и навыки управленческой коммуникации, владеть культурой и стилистикой делового общения, публичной речи. К сожалению, в учебных планах подготовки студентов негуманитарных вузов отсутствуют дисциплины, призванные формировать необходимые профессиональные коммуникативные компетенции будущих специалистов. При этом показательно, что сами студенты признают недостаточную подготовку в сфере профессиональной коммуникации и культуры речи. Опрос студентов II курса агрономического факультета Белорусской государственной сельскохозяйственной академии показал, что 71% из них хотели бы приобрести навыки управленческой культуры, овладеть законами и правилами служебного общения и публичных выступлений.

Требования к профессиональной коммуникативной компетентности

руководителей, менеджеров, деловых людей включают такие качества речи и речевого поведения, как правильность, точность, ясность, выразительность, богатство языка; логичность, аргументированность, доказательность приводимых положений, умение отстаивать свою точку зрения в споре; умение слушать партнера по общению, тактичность, внимательность; способность грамотно выстраивать стратегию речевого поведения в служебных ситуациях общения.

Отметим, что профессиональные коммуникативные умения и навыки специалиста не формируются спонтанно. В Белорусской государственной сельскохозяйственной академии в качестве дисциплины вузовского компонента преподается дисциплина «Психология межличностных отношений» (34 аудиторных часа), целью которой является формирование у студентов психолого-педагогических компетенций, обеспечивающих эффективное решение профессиональных и социально-личностных проблем, продуктивное выполнение разнообразных социально-профессиональных задач, включая психологические, управленческие, коммуникативные, акмеологические. Освоение студентами знаний по психологии межличностных отношений обеспечит успешность решения многих профессиональных проблем по выстраиванию конструктивных отношений с коллегами по работе, деловыми партнерами, умению разрешать конфликтные ситуации, достигать успеха в профессиональной деятельности и т.д. [1].

Эффективными формами учебной работы по формированию профессиональной коммуникативной компетенции студентов является применение различных инновационных средств и методов обучения: создание проектов, подготовка публичных выступлений, дискуссионное обсуждение профессионально важных проблем, разыгрывание проблемных ситуаций, подготовка видеофильмов и презентаций и т.д. В учебном процессе применяются активные формы и методы, способствующие формированию жанрового разнообразия профессиональных и деловых речей (совещание, коммерческие переговоры, служебные беседы, дискуссии, споры, прием посетителей, общение в условиях конфликта и т.д.). Коллективное обсуждение профессиональных ситуаций, целенаправленная работа над деловым стилем общения, стилистическое редактирование текстов, поиск наиболее выразительных и убедительных средств воздействия позволяют развивать и совершенствовать профессиональную культуру речи будущих специалистов.

Инновационный характер данных форм и методов обучения студентов - аграриев проявляется в интеграции профессиональной, научно-поисковой и учебной деятельности, возможности развития творческой индивидуальности и совершенствования личности студента, выработке лидерских качеств, развитии уверенности в себе, самостоятельности, творческого подхода к решению профессиональных задач.

Для формирования коммуникативной компетентности студентов аграрных специальностей необходимо широкое внедрение в учебный процесс инновационных технологий преподавания, создание специальных

корректирующих программ, учебно-методических комплексов нового поколения.

Литература:

1. Шатравко Н.С. Психология межличностных отношений: курс лекций / Н.С. Шатравко, Т.А. Захаренко. – Горки: БГСХА, 2013. -122 с.

ФАКТОР КУЛЬТУРЫ И ЕГО ЗНАЧЕНИЕ В ПОДГОТОВКЕ ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ И В ЭФФЕКТИВНОМ ФУНКЦИОНИРОВАНИИ ЭКОНОМИКИ

Кураташвили Кетеван А. (Тбилиси, Грузия)

*Научный сотрудник Института Экономики им. П Гугушвили
Тбилисского государственного Университета им. Ив. Джавахишвили,
Помощник Президента Международной Академии
социально-экономических наук*

Фактор культуры имеет принципиальное значение для подготовки высококвалифицированных специалистов в высших образовательных учреждениях, ибо от уровня их подготовки во многом зависит решение проблемы эффективного функционирования экономики.

Притом, исследование проблем культуры приобретает особый характер в условиях так называемой рыночной экономики, а точнее, в условиях, говоря словами профессора Анзора Кураташвили, когда главная роль в экономике принадлежит рыночным механизмам [1, с.18], и когда экономика нацелена «на получение максимальной прибыли с решающей регулирующей ролью в ней рыночных механизмов» [1, с.19].

Следовательно, для переориентации рынка – в сторону служения реализации интересов народа, необходим принципиально новый подход, основанный на созданной профессором Альфредом Кураташвили – Философии социальной цели [2; и др.],

Для реализации интересов каждого человека – интересов народа, в соответствии с Философией социальной цели: все пути, формы и методы оправданы, но лишь в том случае, если они исключают антисоциальные, антигуманные, антинравственные явления [3, с. 93; и др.].

Исходя из вышеотмеченного, логически следует, что для социально-экономического развития общества и государства, необходимо эффективное политико-правовое обеспечение использования фактора культуры – как необходимой идейной и теоретической основы социального прогресса.

Притом, в деле эффективного использования фактора культуры важнейшую роль должна играть государственная власть, которая должна создавать условия, являющиеся необходимой основой эффективного государственного управления.

Заслуживает быть отмеченным, что культура – как фактор социально-экономического прогресса, проявляет свою особую значимость через развитие науки и образования, ибо без этого не может быть реального и эффективного социально-экономического развития.

Однако развитие науки и образования требует принципиально новых подходов в условиях рыночной экономики с тем, чтобы они способствовали социальной ориентации данной рыночно-экономической системы и эффективному государственному управлению для практической реализации интересов народа.

Следовательно, если общество и государство действительно желает практической реализации социальной ориентации рыночной экономики и эффективного государственного управления в интересах народа, то развитие науки и образования требует принципиально новых подходов в условиях рыночной экономики.

Поэтому, необходимо задействовать развитие науки и образования – культуры в целом – в направлении социальной ориентации рыночной экономики, ибо социальная ориентация рыночной экономики не только практически способствует непосредственному удовлетворению потребностей людей, но и активно воздействует на повышение эффективности экономики – как на создание необходимых материальных условий ее социальной ориентации.

Учитывая особую значимость культуры в социально-экономическом развитии общества, представляется необходимым признание государством и обществом ее приоритетности, ибо культура является духовной основой социального и экономического развития общества.

Культура, как я отмечала еще много лет назад, «является идейной основой эффективного функционирования общества» [4, с. 109].

Притом, под культурой подразумевается мной, прежде всего, духовная культура: образование – как культура, наука – как культура, а также правовая культура, управленческая культура и т.д., что рассматривается в моих научных исследованиях, как комплексный фактор культуры.

Вместе с тем, фактор культуры в вышеотмеченном понимании, по моему убеждению, преимущественно представляет собой – непосредственно действующий фактор, тогда как художественная культура мне представляется в качестве преимущественно опосредованно действующего фактора государственного управления и социально-экономического прогресса.

Литература:

1. Кураташвили Анзор А. Социально ориентированная рыночная экономика и влияние правового фактора на ее эффективное функционирование (монография на грузинском языке). Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2008. – 240 с.

2. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2003. – 352 с.

3. Кураташвили Альфред А. Философско-политэкономические миниатюры. Материалы Республиканской научной конференции: “Актуальные

проблемы теории” (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: “Мецниереба”, 1980. – с. 79-105.

4. Кураташвили Кетеван А. Культура – как фактор оптимального социально-экономического развития общества. Тезисы докладов Международного симпозиума, Грузинский технический университет (4-6. 11. 1998). Тбилиси, 1998.

РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ СПЕЦИАЛИСТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

*Т. Шершнёва, канд. психол. наук, доцент
Белорусский национальный технический университет*

В последнее время в угоду сокращения сроков обучения во многих вузах технического профиля исключаются из учебных планов многие гуманитарные дисциплины. Минимизирован в учебных планах и перечень психологических дисциплин, которые носили прикладной характер и были направлены на психологическое сопровождение и обеспечение производственной деятельности специалиста технического профиля. По мнению разработчиков образовательных стандартов и учебных планов, будущему инженеру не нужны психологические знания. В образовательной сфере мы снова вернулись к полному игнорированию так называемого «человеческого фактора» и повальной «технократизации». Конечно, мы все в некоторой степени обладаем житейскими психологическими знаниями, но они весьма ограничены и конкретны, недостаточно осознанны, иррациональны, часто ошибочны. Результатом принимаемых путем проб и ошибок решений относительно деятельности системы «природа-техника-человек» является ее затянувшееся кризисное состояние.

Современному специалисту, способному к инновационной деятельности и реализации своего творческого потенциала в профессиональной сфере, необходимо уметь разобраться прежде всего в самом себе, эффективно выполнять управленческие функции (большинство выпускников аграрных технических вузов очень быстро, иногда – сразу, становятся руководителями), выстраивать взаимодействие в трудовом коллективе, оказывать эмоционально-волевое воздействие на подчиненных, учитывать их индивидуальные особенности и др. Мы словно забыли о том, что инженер – это не только «технар», т. е. специалист, обладающий теоретическими знаниями и практическими навыками в области техники и технологий, но и руководитель. Очевидно противоречие: потребности студента как заказчика образовательных услуг в получении достоверной научной психологической информации возрастают, а соответствующие дисциплины из учебных планов исчезают. Кроме того, и сами преподаватели университета в силу возросшей непомерно аудиторной нагрузки, противоречивых требований администрации и контролирующих органов, отсутствия возможности самостоятельно принимать решения, постоянно висящей угрозы сокращения, и, как следствие всего этого – профессионального выгорания, уже не могут оптимально выстроить

комунікацію на учебном занятті і вне його і виступати для студентів образцом для подражання.

В ідеалі сучасний інженер – це професіонал, володіючий високою культурою, добре знаючий сучасну техніку і технологію, економіку і організацію виробництва, уміючий користуватися науковими методами при розв'язанні інженерних і освітніх завдань, розуміючий професійну і етичну відповідальність; володіючий здатністю до ефективного комунікації і уміючий працювати в команді. Однак на практиці володіючий технічною підготовкою спеціаліст відчуває серйозні труднощі в сфері комунікативного взаємодія з колегами, з вищим керівництвом і з підлеглими.

Проблема розвитку комунікативної культури майбутнього спеціаліста успішно розв'язується в межах інтерактивного навчання, передбачаючого використання групової дискусії, ігрових і кооперативних методів, кейс-метода і елементів соціально-психологічного тренінгу.

Дискусія навчає учасників аналізу реальних ситуацій, формулюванню проблеми, резюмуванню, розвиває здатності критично оцінювати і аргументувати свою точку зору. Ігрові методи засновані на моделюванні навчально-професійної діяльності за допомогою імітації якоїсь реальної ситуації, яку можна розігрувати неодноразово. Кейс-метод передбачає опис якоїсь конкретної ситуації, яку студентам потрібно проаналізувати, запропонувати можливі варіанти розв'язання і вибрати кращий з них. Кейс-технологія дозволяє більш успішно порівняно з традиційною методикою навчання розвивати творчі здатності навчаючихся, формує навички групового прийняття рішень. Кооперативне навчання засноване на роботі в групах, де кожен з студентів досягає своїх навчальних цілей лише в тому випадку, якщо інші члени групи досягають своїх. Тренінг як метод навчання перетворює звичайну навчальну групу в наочну модель різних соціально-психологічних явищ і практичну лабораторію для розвитку і корекції комунікативних умінь і навичок, подолання існуючих стереотипів, апробації різних форм комунікативного поведіння, стилів спілкування, стратегій поведінки в конфлікті.

Культура спілкування виступає мірилом професійної компетентності сучасного спеціаліста з вищою освітою. Використання методів активного соціально-психологічного навчання, спрямованого на розвиток умінь застосовувати психологічні знання на практиці, дозволяє уникнути легко прогнозованого результату мінімізації соціально-гуманітарного компонента в навчальних планах, коли через 5-10 років країна матиме масу робочої сили, більш або менш «натасканою» на виконання базових технологічних функцій в межах виробничого процесу, але не здатною ефективно визначати свої потреби і цілі, адаптуватися, займатися саморозвитком і самоосвітою, творчо самореалізовуватися.

ЗМІСТ

ОБЛІК, АУДИТ ТА АНАЛІЗ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

<i>Зелена А.</i> Основні нормативні документи, що регулюють порядок зберігання та використання коштів підприємства.....	3
<i>Говоруха В., Васильєва В.</i> Особливості обліку доходів підприємства.....	4
<i>Шарай В.</i> Науково-методичні підходи до процесу формування амортизаційної політики підприємства.....	6
<i>Антонова Л.</i> Управління та облік амортизаційним фондом підприємства як складової стратегії розвитку діяльності.....	8
<i>В'юнова А.</i> Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною.....	10
<i>Prykhodko Y.</i> Rachunkowe zapewnienie systemu zarządzania obrotowymi aktywami przedsiębiorstwa rolnego.....	12
<i>Пустовойтенко С.</i> Досконала облікова політика підприємства, як напрямок удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.....	14
<i>Макуха А.</i> Реформування оподаткування сільськогосподарських підприємств.....	16
<i>Бондарчук Н.</i> Класифікація доходів і витрат сільськогосподарського підприємства для цілей контролінгу.....	18
<i>Остапенко Т., Шевченко Н.</i> Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за виплатами працівникам.....	19
<i>Єгорович О.</i> Нормативне та інформаційне забезпечення обліку витрат на виробництво та виходу продукції.....	21
<i>Ларіна О.</i> Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з постачальниками на підприємстві.....	23
<i>Боровська Д., Васильєва Л.</i> Бухгалтерський апарат, його структура та функції, як об'єкт організації обліку.....	25
<i>Якубенко Ю.</i> Особливості реформування оподаткування сільськогосподарських підприємств.....	27
<i>Тютюнник Я.</i> Внутрішній контроль операцій з оборотними активами підприємства.....	29
<i>Єфімчук Л.</i> Виплати працівникам як об'єкт бухгалтерського обліку.....	32

<i>Чергинець О.</i> Особливості обліку розрахунків за виплатами працівникам в сільському господарстві.....	33
<i>Чернецька О.</i> Концепції управління фінансовими результатами підприємства.....	35
<i>Караманчук О.</i> Удосконалення аудиту необоротних активів на сільськогосподарських підприємствах.....	36
<i>Караман М.</i> Форми та способи гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності для українських підприємств.....	38
<i>Кінебас І.</i> Особливості обліку оплати праці на аграрному підприємстві.....	40
<i>Логойда Ю.</i> Шляхи удосконалення управління дебіторською та кредиторською заборгованостями.....	41
<i>Полтавець Г.</i> Оплата праці: термінологічний аспект.....	43
<i>Касярум Д.</i> Мета та завдання проведення аудиту виробничих запасів на підприємстві.....	44
<i>Щербак О.</i> Первинний облік готової продукції рослинництва.....	45
<i>Сергєєв В.</i> Сучасні аспекти організації обліку фінансових результатів діяльності підприємства.....	47
<i>Гіда М.</i> Переваги та недоліки внутрішнього аудиту на сільськогосподарських підприємствах.....	48
<i>Міньковська А.</i> Податок на виведений капітал – переваги та недоліки.....	50
<i>Козакова О.</i> Нормативно-правове забезпечення обліку загальновиробничих витрат підприємства.....	51
<i>Голуб К.</i> Особливості обліку витрат на ремонт і поліпшення основних засобів.....	52
<i>Мирошниченко Ю.</i> Основні причини та проблематика переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності.....	53
<i>Руденко А.</i> Організаційні аспекти обліку наявності та руху основних засобів підприємства.....	55
<i>Свіницька М.</i> Особливості обліку розрахунків із замовниками орендних послуг.....	56

<i>Слободяник Ж.</i> Удосконалення методичних підходів обліку фінансових результатів підприємства.....	57
<i>Соколовська Я.</i> Проблемні аспекти автоматизації обліку основних засобів та сприятливі фактори їх вирішення.....	59
<i>Атамас О.</i> Особливості проведення інвентаризації бюджетних установ.....	60
<i>Воробйова Д.</i> Місце аналізу в управлінні кредиторською заборгованістю підприємства.....	62
<i>Тенета А.</i> Теоретичні аспекти організації обліку запасів.....	64
<i>Буйвол С.</i> Особливості проведення аналітичних процедур при внутрішньому аудиті оборотних активів.....	65
<i>Довженко М.</i> Організація аналітичного обліку надходження основних засобів.....	67
<i>Власнеко М.</i> Особливості організації обліку фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств.....	68
<i>Павлієнко Т.</i> Актуальні питання облікового забезпечення розрахунків з кредиторами.....	69
<i>Тіماشова А.</i> Основні складові управління дебіторською заборгованістю.....	71
<i>Гіда М.</i> Агроаудит як інструмент підвищення ефективності АПК.....	73
<i>Земелько О.</i> Економічна суть та принципи формування грошових потоків підприємства.....	74
<i>Кедік О., Васильєва Л.</i> Формування облікової політики на підприємстві.....	75
<i>Краснощок Н.</i> Особливості обліку фінансових результатів сільськогосподарської діяльності.....	77
<i>Пікула С.</i> Методичні основи аудиту витрат основного виробництва.....	79
<i>Люлька А., Васильєва Л.</i> Основні причини, що зумовлюють формування облікової політики підприємства.....	81
<i>Панасенко А.</i> Напрями удосконалення обліку розрахунків з покупцями і замовниками.....	84
<i>Задорожна К.</i> Удосконалення методичних підходів визначення справедливої вартості	

біологічних активів.....	86
<i>Пешкова Г.</i>	
Сучасні особливості організації облікової політики на підприємстві.....	87
<i>Юрченко Т.</i>	
Значення звітності в підприємствах АПК.....	88
<i>Ткаченко О.</i>	
Вплив факторів на організаційну побудову бухгалтерського обліку.....	90
<i>Жовтенко А.</i>	
Практичні аспекти автоматизації обліку в галузі тваринництва на підприємстві.....	92
<i>Чернова Є.</i>	
Правові засади та бухгалтерський облік формування статутного капіталу за П(С)БО.....	94
<i>Козлова Т., Васільєва Л.</i>	
Виплати працівникам підприємства, адаптовані до П(С)БО 26 та МСФЗ 19 і плану рахунків.....	95
<i>Спінчевська А.</i>	
Обліково-контрольне забезпечення поточної заборгованості за розрахунками з оплати праці на сільськогосподарському підприємстві.....	96
<i>Толкачова Т., Васільєва Л.</i>	
Амортизаційна політика підприємства, як політика відновлення основних засобів: теоретичний аспект.....	98
<i>Доценко, Д.</i>	
Актуальні питання вибору суб'єктом підприємницької діяльності системи оподаткування в сучасних умовах.....	100

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

<i>Кравченко М.</i>	
Стратегії розвитку аграрного підприємства.....	102
<i>Сотніков С., Дуброва Н.</i>	
Підтримка конкурентоспроможності банківських продуктів в сучасних умовах.....	105
<i>Нонік В.</i>	
Організаційна складова інформаційно-аналітичне забезпечення протидії корупції.....	106
<i>Дмитренко І.</i>	
Забезпечення фінансової безпеки комерційних банків як фактор зміцнення позицій на ринку банківських послуг.....	108
<i>Одношевна О., Гаража В.</i>	
Стратегічні особливості економічної безпеки підприємства: система та механізм функціонування.....	109
<i>Педько А.</i>	
Економічною безпекою малого підприємства.....	110

<i>Дроботя Я.</i>	
Особливості фінансових ризиків аграрного підприємства.....	112
<i>Самілик Т.</i>	
Фінансова діагностика: сутність та необхідність застосування.....	113
<i>Губарик О., Саванчук Т.</i>	
Організація управління фінансово-економічною безпекою в банках.....	116
<i>Рибачук Л., Тимошенко А.</i>	
Управління фінансово-економічною безпекою суб'єкта господарювання в системі національної безпеки України.....	117
<i>Саруханян Д.</i>	
Механізм забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю як об'єкт фінансово-економічної безпеки підприємства.....	119
<i>Буженінов С.</i>	
Методика фінансового управління залученими активами банку в Україні.....	120
<i>Острініна В.</i>	
Формування цінової стратегії на банківські продукти та послуги.....	121
<i>Бондарь О.</i>	
Стратегічне управління забезпечення соціально-економічної безпеки підприємств.....	123
<i>Кофан О.</i>	
Корпоративне управління та його ефективність.....	124
<i>Васільєва Л., Швець О.</i>	
Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою підприємства.....	126
<i>Кіхтенко А.</i>	
Організація аналітичної роботи з фінансового забезпечення та обліку доходів підприємства.....	128
<i>Демчук Н., Драний В., Прянїчнікова Є.</i>	
Фінансово-економічна безпека в умовах кризової економіки.....	130
<i>Дмитренко І.</i>	
Система забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.....	131

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ

<i>Липская О.</i>	
Роль философии в формировании профессиональной культуры специалиста АПК.....	132
<i>Шатравко Н.</i>	
Формирование навыков управленческого общения у студентов аграрного ВУЗа.....	134
<i>Кураташвили Кетеван А.</i>	
Фактор культуры и его значение в подготовке высококвалифицированных специалистов и в эффективном функционировании экономики.....	136
<i>Шеринёва Т.</i>	
Развитие коммуникативной культуры специалистов технического профиля.....	138